

Riksdagens protokoll

2008/09:113

Torsdagen den 7 maj

Kl. 12.00 – 17.47

Protokoll
2008/09:113

1 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2008/09:470

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:470 Krediter till statliga myndigheter

av Bosse Ringholm (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 15 maj 2009.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 27 april 2009

Finansdepartementet

Anders Borg (m)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Tf. expeditions- och rättschef

Interpellation 2008/09:474

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:474 SNI-koderna och småföretagare inom turistnäringen

av Bosse Ringholm (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 15 maj 2009.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 6 maj 2009

Finansdepartementet

Anders Borg (m)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Tf. expeditions- och rättschef

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:480 Diskriminering av ledarhundsförare av Elina Linna (v)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 15 maj 2009.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 30 april 2009

Socialdepartementet

Maria Larsson (kd)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditions- och rättschef

2 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2008/09:FPM113 Rambeslut om förebyggande och bekämpande av människohandel samt skyddande av offer *KOM(2009)136* till justitieukskottet

3 § Offentlighets- och sekretesslag

Föredrogs

konstitutionsutskottets betänkande 2008/09:KU24

Offentlighets- och sekretesslag (prop. 2008/09:145 och prop. 2008/09:150).

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)

4 § Vissa ändringar i lagen om elektronisk kommunikation

Föredrogs

trafikutskottets betänkande 2008/09:TU17

Vissa ändringar i lagen om elektronisk kommunikation (prop. 2008/09:159).

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)

5 § Vissa frågor om vårdnadsbidrag m.m.

Prot. 2008/09:113

7 maj

Föredrogs
socialförsäkringsutskottets betänkande 2008/09:SfU10
Vissa frågor om vårdnadsbidrag m.m. (prop. 2008/09:139).

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)

6 § Trygghetssystemen utomlands

Föredrogs
socialförsäkringsutskottets betänkande 2008/09:SfU11
Trygghetssystemen utomlands (framst. 2008/09:RRS23).

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)

7 § Ändring av vissa övergångsbestämmelser

Föredrogs
socialförsäkringsutskottets betänkande 2008/09:SfU12
Ändring av vissa övergångsbestämmelser.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)

8 § Barnrättspolitik – förenklad beredning

Föredrogs
socialutskottets betänkande 2008/09:SoU20
Barnrättspolitik – förenklad beredning.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)

9 § Läkemedelsfrågor

Läkemedelsfrågor

Föredrogs
socialutskottets betänkande 2008/09:SoU24
Läkemedelsfrågor.

Anf. 1 ELINA LINNA (v):

Fru talman! Betänkandet som vi nu ska debattera är ett motionsbetänkande innehållande 29 motionsyrkanden om läkemedelsfrågor. Vänsterpartiet har tre motioner i betänkandet. Alla dessa avstyrks av utskottsma-

majoriteten i gott sällskap med samtliga andra motioner, varav många är skrivna av de borgerliga partierna. Som bekant brukar det vara så i riksdagen att majoriteten av motionerna avstyrks. Det tycker jag är synd. Det finns många motioner som innehåller förslag som borde godkännas. I mitt anförande kommer jag att närmare beskriva de förslag som Vänsterpartiets har.

Läkemedel är en viktig del av vården, har många positiva effekter och är ett oundgängligt redskap i behandlingen av många sjukdomstillstånd. Men samtidigt är användandet av läkemedel i vissa fall förknippat med stora risker. Det finns ofta, både bland patienter och bland läkare, en övertro på de positiva effekterna av läkemedel, vilket kan skapa överförskrivning av läkemedel.

Detta känner vi till framför allt hos gruppen äldre patienter. För mycket och felaktig läkemedelsförskrivning kan leda till ökade biverkningar, risk för interaktioner, negativ miljöpåverkan, resistensutveckling, resursslöseri med mera. Det systemskifte som för närvarande pågår inom hälso- och sjukvården kan också bidra till överförskrivning av läkemedel. Jag ska förklara vad jag menar.

Vid årsskiftet blir vårdvalssystemet inom primärvården obligatoriskt över hela landet. Patienterna blir värdefulla kunder hos vårdcentralen. De blir kunder, som medvetet eller omedvetet kommer att efterfråga till exempel antibiotika som behandling mot en vanlig förkylning, och läkaren kan inte eller har svårt att neka patienten medicin. Annars riskerar vårdcentralen att förlora en värdefull "kund". Redan nu finns det uppgifter om att så har skett på vissa håll där vårdvalsmodellen har införts.

Resursstarka patienter har självklart också bättre förutsättningar att kräva viss medicin. Det är inget fel i det, men det kan handla om medicin som är onödig. Vänsterpartiet uppmärksammade redan i höstas rapporter om att personer med högre utbildning generellt får dyrare läkemedel än personer med lägre utbildning. Vi menar att frågan om läkemedelsförskrivning och skillnader är en så pass viktig fråga att den borde utredas.

Fru talman! Jag kallade nyss patienter lite vanvördigt för kunder, fast om läkemedelsbolaget riktar reklam mot individer betraktar bolaget dessa individer som potentiella kunder, eller hur? Vänsterpartiet föreslår att förbud mot reklam för läkemedel bör införas.

Under de senaste åren har läkemedelsbolagens reklamanslag ökat kolossalt. Då ska vi komma ihåg att det finns vissa generella förbud mot marknadsföring av läkemedel. Receptbelagda läkemedel får inte marknadsföras till allmänheten, och reklam får inte riktas mot barn. Men läkemedelsbolagen töjer ständigt gränserna. Det pumpas ut reklam på radiostationer som riktar sig direkt till unga flickor om vaccinet mot livmoderhalscancer. Det har också förekommit pappersreklam direkt till flickor om just livmoderhalscancervaccinet.

Häromdagen fick jag ett brev från en man från södra Sverige. Han var upprörd över att Kanal 5 i tv får göra reklam för Voltaren, ett läkemedel mot smärta och inflammationer. Nu säljs Voltaren receptfritt i apotek. Men enligt brevskrivaren har man i Danmark upptäckt att Voltaren gett allvarliga njurskador, och preparatet har där dragits in.

Jag har inte kännedom om det gäller just den styrkan som säljs receptfritt i Danmark. Men jag förstår och delar brevskrivarens upprördhet och blir än mer övertygad om att vi borde införa ett förbud mot läkeme-

delsreklam. Det regelverk som i dag finns mot reklam för receptbelagda läkemedel fungerar inte, och enligt min och Vänsterpartiets mening borde inte heller reklam för receptfria läkemedel få förekomma. Läkemedel är inte som vilken vara som helst.

De äldre som grupp är de som ordinerar och äter mest mediciner. Trots att den befolkningsgrupp som konsumerar mest och flest läkemedel är äldre än 80 år utprovas sällan eller aldrig läkemedel på äldre. Det betyder till exempel att när läkemedelsföretagen redovisar biverkningar grundar sig redovisningen på läkemedelsprövningar som är utförda på yngre och på personer i medelåldern. Vänsterpartiet anser att läkemedel i högre grad ska provas på äldre då de i så stor utsträckning konsumeras av äldre, och vi menar att Läkemedelsverket inte ska godkänna läkemedel som enbart har provats ut på yngre personer.

Fru talman! Jag vill avsluta med att yrka bifall till reservation nr 2.

Anf. 2 THOMAS NIHLÉN (mp):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till Miljöpartiets reservation, som innebär att vi yrkar bifall till sju motioner i detta betänkande.

I betänkandet tas motioner från allmänna motionstiden upp, och jag tänkte i mitt anförande ta upp några av Miljöpartiets läkemedelsmotioner som vi tycker är extra angelägna.

Den första motionen handlar om förhandsgranskning av reklamkampanjer för receptbelagda läkemedel.

Sedan drygt ett år har det för första gången i Sverige förekommit reklamkampanjer direkt till konsument av receptbelagda läkemedel. Det gäller marknadsföringen av de två vaccinerna Gardasil och Cervarix mot några HPV-virusstammar som i vissa fall kan orsaka livmoderhalscancer.

Dessa receptbelagda läkemedel marknadsförs direkt till konsumenter av läkemedelsföretagen genom helsidesannonser i dagspressen, både rikstäckande och lokal, tv-reklam, radioreklam, Internetreklam och reklam i tidskrifter med mera.

Svenska Läkemedelsverket är den enda läkemedelsmyndighet inom EU som utan ett förhandsgodkännande tillåter reklam direkt till konsument av receptbelagda läkemedel liknande Gardasil och Cervarix.

Anledningen till detta förklaras av regeringen med att ett förhandsgodkännande av behörig myndighet av vaccinationskampanjer skulle strida mot tryckfrihetsförordningen och förbudet mot censur. Miljöpartiet delar inte den uppfattningen. Vi anser att det här rör sig om kommersiell reklam varför hänvisningen till tryckfrihetsförordningen och förbudet mot censur är en tveksam tolkning av svensk lagstiftning.

Vi anser därför att regeringen snarast bör göra ett tillägg till den svenska läkemedelslagstiftningen som innebär att samma regler för reklam och marknadsföring av vacciner ska gälla i Sverige som i övriga EU.

Detta skulle öka möjligheterna att nå ut med producentobunden information av dessa vacciner till allmänheten, vilket måste anses som mycket väsentligt ur ett konsument- och patientsäkerhetsperspektiv.

Ett annat alternativ för regeringen är att i samband med de nu pågående samtalen inom EU om det nya läkemedelspaketet kräva en skärpning av det nu gällande EU-direktivet så att det blir ett totalt reklamstopp för receptbelagda läkemedel, även för vacciner.

Fru talman! Jag ska säga något om läkemedel och hållbarhet. Årligen kasseras i Sverige läkemedel för miljardbelopp. Mellan 5 och 10 procent av alla läkemedel kasseras, vilket motsvarar ett par miljarder kronor.

Från apoteken skickas ca 1 000 ton till destruktion. En stor del av detta kommer från patienter eller anhöriga som har lämnat in överblivna läkemedel till apoteket. En annan orsak till kassationen är läkemedel som har sorterats ut från läkemedelsförråd på våra sjukhus på grund av att hållbarhetstiden har gått ut.

Läkemedel som är äldre än fem år får enligt nuvarande regelverk inte användas, utan måste kasseras. Det stora flertalet läkemedel är konstruerade för att vara extremt hållbara, med stabila substanser med mycket lång hållbarhet. Med stor sannolikhet skulle de flesta läkemedel vara lika effektiva efter 10 eller 20 år eller längre, under förutsättning att de lagras på ett korrekt sätt. Dagens regelverk innebär alltså att vi kanske kastar och kasserar läkemedel för miljarder alldeles i onödan.

Vi i Miljöpartiet anser att regeringen bör utreda möjligheten att förändra regelverket så att den angivna hållbarhetstiden för våra läkemedel kan förlängas så att den motsvarar den verkliga hållbarhetstiden.

Fru talman! Jag ska nu säga några ord om läkemedelsbehandling och våldsagerande. Finns det något eventuellt samband mellan viss läkemedelsbehandling och olika former av våldsagerande? Den frågan ställer vi i Miljöpartiet i en av våra motioner.

Frågan är, som alla förstår, ytterst känslig och det är antagligen därför som ingen ansvarig myndighet eller regeringen har vågat ta sig an denna laddade frågeställning. Bakomliggande faktorer som leder till våldsagerande, både våld mot andra och självmord, är viktiga att utreda för att kunna minska riskerna för all typ av våldsagerande.

Vi vet i dag att många av de narkotikaklassade läkemedlen, antipsykotiska läkemedel och antidepressiva läkemedel kan ha allvarliga biverkningar i form av ökad risk för självmord samt emotionell instabilitet, vanföreställningar, förföljelseidéer och andra bisarra beteenden. Allvarliga biverkningar uppträder oftast då man påbörjar, ändrar eller avslutar den aktuella läkemedelsbehandlingen.

Vid flera av de senaste årens uppmärksammade våldsdåd har det framkommit att personerna som utfört dessa våldsdåd har varit ordinerade läkemedelsbehandling med antipsykotiska eller antidepressiva läkemedel.

Enligt Socialstyrelsen har de personer som har begått självmord i samband med att personerna vårdats inom hälso- och sjukvården i de flesta fall haft en läkemedelsbehandling bestående av antipsykotiska eller antidepressiva läkemedel. Det har dock inte gjorts någon analys eller uppföljning av dessa fakta från Socialstyrelsens sida.

Miljöpartiet anser därför att regeringen bör ta initiativ till att utreda frågan om det eventuella sambandet mellan läkemedel och våldsagerande. Man behöver även ge ett tydligt ansvar till någon myndighet att följa denna fråga vad gäller tillsyn och uppföljning samt skapa tydliga rutiner och regler för hur dessa frågor ska hanteras av rättsväsendet, hälso- och sjukvården och andra berörda myndigheter.

Fru talman! Läkemedel är i dag den vanligaste behandlingsmetoden inom svensk hälso- och sjukvård. Enligt den senaste statistiken är totalkostnaden för läkemedel i Sverige ungefär 30 miljarder kronor om året.

Kostnaderna för felaktig läkemedelsanvändning ligger enligt många bedömare någonstans mellan 20 och 30 miljarder. Några exempel på felaktig läkemedelsanvändning kan vara obehandlad indikation, felaktigt läkemedelsval under behandling, överdosering, biverkningar, interaktioner, läkemedel utan diagnos eller medicinsk indikation eller beroende.

Hur stort är då problemet med felaktig läkemedelsbehandling? Den frågan finns det inget säkert svar på. När man läser Socialstyrelsens rapport *Vårdskador inom somatisk slutenvård* kan man få en viss uppfattning om storleksordningen av den felaktiga läkemedelsanvändningen. I rapporten konstateras att varje år drabbas 105 000 personer i sjukvården av skador som klassas som undvikbara. Det innebär att var femte minut, dygnet runt, året runt, skadas en person i den svenska vården – i onödan.

Vårdskador definieras som skador som skulle ha kunnat undvikas. 3 procent av patienterna med vårdskador dör av sina skador. Det motsvarar ungefär 3 000 personer per år eller en person var tredje timme. Det innebär att vårdskador som är undvikbara skördar sju gånger fler dödsoffer än trafiken.

En av de största orsakerna till dessa vårdskador är felaktig läkemedelsanvändning. Tiotusentals personer skadas varje år i onödan av läkemedelsrelaterade orsaker som överdosering av läkemedel eller onödig, utebliven, försenad, felaktig eller otillräcklig läkemedelsbehandling. Hur många som dör är mer osäkert, men många menar att det kan röra sig om upp till 1 000 patienter som dör i onödan varje år.

För våra äldre är situationen än mer alarmerande. Ca 20 procent av alla äldre som läggs in akut på sjukhus har drabbats av biverkningar och läkemedelsrelaterade problem efter att ha fått felaktiga eller onödiga läkemedel. Många äldre får tio eller fler läkemedel per dag. Var fjärde patient är ordinerade direkt olämpliga eller farliga läkemedel. Den felaktiga läkemedelsanvändningen är ett allvarligt hot mot ett tryggt och säkert åldrande i dagens Sverige.

Vi vet att många människor i Sverige drabbas av skador, sjuklighet eller död som orsakas av felaktig läkemedelsanvändning. Men det är anmärkningsvärt att det saknas säkra uppgifter om storleksordningen på de samhällsekonomiska kostnaderna samt hur många som drabbas och varför. Det här leder till att det är svårt att föra en seriös debatt om de här viktiga frågorna. Det finns därför en stor osäkerhet om vilka åtgärder som bör vidtas för att minska kostnader och lidande orsakade av felaktig läkemedelsanvändning. När vi vet hur stort det här problemet är och vad det består av har vi naturligtvis också en möjlighet att följa upp och utvärdera om den felaktiga läkemedelsanvändningen ökar eller minskar och vilken effekt de eventuella åtgärderna som vi sätter in har haft.

Fru talman! Därför föreslår Miljöpartiet tillsammans med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet att det inrättas en kommission för läkemedelssäkerhet som ska söka svar på de här frågorna.

Anf. 3 FINN BENGTSSON (m):

Fru talman! Jag vill inleda med att yrka bifall till utskottets förslag till beslut samt avslag på betänkandets tre reservationer.

Fru talman! Läkemedel har under det senaste seklet genom stora forskningsinvesteringar kommit att bli vår enskilt viktigaste interventionsåtgärd inom sjukvården. Interventionen kan innebära behandling mot pågående sjukdom men lika ofta en insats för att förebygga att sjukdom eller symtom uppstår.

För att kunna behandla mänsklighetens gissel i form av våra stora folksjukdomar, men också mer sällsynt förekommande åkommor, drar vi i dag alla nytta av en god tillgång till en omfattande arsenal av olika mer eller mindre kvalitetssäkrade läkemedel. Utan tillgång till väl fungerande läkemedel skulle sjukvården i dag framstå som en pinsamt ineffektiv och outvecklad, för att inte säga inhuman, verksamhet i ett i övrigt effektivt, utvecklat och mänskligt samhälle.

Mot denna bakgrund är det besvärande att höra det ofta oreflekterat framförda mantrat hos politiker och andra om skenande läkemedelskostnader. Visst är utgifterna för läkemedel mycket omfattande i vårt moderna samhälle generellt, som Thomas Nihlén just har redogjort för. Då majoriteten av dessa inom ramen för en solidariskt finansierad hälso- och sjukvård bekostas av skattemedel måste vi veta vad vi får för pengarna.

Den som bara ojar sig och använder sig av begrepp som skenande kostnader utan att för ett ögonblick reflektera över vad alternativkostnaden för såväl individ som samhälle kan vara tar på sig ett jättestort ansvar för konsekvenser som försämrad sjukdomsbekämpning, krav på andra, än dyrare och kanske sämre vetenskapligt belagda behandlingsmetoder och försämrad funktions- och arbetsförmåga när nödvändig läkemedelsterapi uteblir. Det kan i förlängningen leda till ett trendbrott med ett ökat antal förtida dödsfall som kan undvikas med dagens kunskaper och som successivt sänker i stället för höjer vår befolknings medellivslängd.

Hälsoekonomiska fakta visar att den totala kostnaden för sjukdom som utgörs av så kallade direkta kostnader, det vill säga öppenvård, slutenvård och kostnader för behandling med bland annat läkemedel, uppgår till ca 20 procent, medan de indirekta kostnaderna, det vill säga kostnader för kort- och långtidssjukskrivningar, förtidspensioneringar och förkortad livslängd, utgör hela 80 procent.

Fru talman! I detta perspektiv utgör läkemedelskostnaderna ca 5 procent av våra samlade utgifter för sjukdomsbekämpning. Ställt i en sådan kostnadsrelation är frågan om inte en ökning av utgifterna för läkemedel rent av vore befogad som en investering såväl i befolkningens hälsa som för samhällsekonomin. Ett sådant förslag förutsätter emellertid att vi i vårt land har en rationell användning av läkemedel som är både effektiv och säker för patienterna. Enligt de många rapporter som finns från myndigheter och medier om både osäker och oegentlig användning av läkemedel förefaller detta tyvärr inte vara fallet i Sverige i dag. Vad värre är: Forskning på området anger inte heller en tydlig trend till förbättrad användning av läkemedel.

Det är väsentligen detta problem som det aktuella betänkandet berör. Oppositionens representanter har här på ett förtjänstfullt sätt lyft upp flera viktiga frågor som bör belysa problemets art. När vi nu har lyssnat

till oppositionens presentationer av problemen förefaller det inte som om något politiskt agerande sker. Inget kan vara mer felaktigt, fru talman.

Till skillnad från tiden när de rödgröna styrde landet, då politisk stiltje rådde på området för strategier för rationell läkemedelsanvändning, sker nu en lång rad viktiga insatser för att förbättra denna kärnverksamhet inom sjukvården. Detta redovisas tydligt i betänkandet. En central komponent i detta arbete utgörs av Socialdepartementets nära anknytning till en EU-process som går under beteckningen läkemedelspaketet. Denna process inleddes av EU-kommissionen förra året och pågår nu för fullt i medlemsländerna. Processen får glädjande nog ett crescendo under Sveriges ordförandeskap till hösten. Följaktligen har den svenska regeringen utlyst ett arbete med en effektiv och säker användning av läkemedel som ett av de prioriterade områdena under vårt ordförandeskap. Läkemedelspaketet fokuserar på tre viktiga huvudområden för en effektiv och säker läkemedelsanvändning.

För det första handlar det om övervakning och uppföljning av hur användningen av läkemedel i vardagen faller ut i bredare befolkningslager jämfört med den information som vi hittills har från evidensbaserade, vetenskapliga, kliniska studier på särskilt utvalda och ofta idealiserade patientgrupper.

Fru talman! Detta fokus är helt avgörande för att kunna bedöma om rationell läkemedelsanvändning föreligger eller ej, för att kunna definiera var tillkortakommanden föreligger och följaktligen för att rätt kunna åtgärda dem.

Många olika läkemedel behövs för olika tillstånd, och olika individer med samma principiella sjukvårdsproblem behöver olika läkemedel för att optimal kvalitet i den nödvändigtvis individualiserade behandlingen ska kunna uppnås. Samma typ av läkemedel, och till och med exakt samma substans, behöver inte sällan ordineras olika till olika patienter med samma huvudsjukdomsproblem, det vill säga i ett individuellt anpassat doseringsförfarande under en tidslängd och med en uppföljning som också är individspecifik. Dessutom behöver ofta flera olika läkemedel ges samtidigt och med inblandning av olika andra behandlingar och åtgärder parallellt. Detta gör sammantaget varje enskild patients behov av läkemedel i vardagen så komplext att enbart stöd av den information som i dag finns tillgänglig för det specifika läkemedlet på en idealiserad gruppnivå långt ifrån är tillräckligt. Det är faktiskt inte ens anständigt om vi i framtiden ska kunna hävda att vi önskar uppnå en rationell läkemedelsterapi.

Detta syftar denna viktiga, första EU-ansats till att man äntligen ska engagera sig i. Den svenska regeringen spelar en central roll i detta genom sitt eget valda engagemang. Man ska bland annat inleda EU-ordförandeskapet med ett expertmöte på toppnivå under sensommaren i år för att föra denna frågeställning vidare.

För det andra handlar det om att ett fokus inom EU:s läkemedelspaket ligger på en gemensam strategi för att hantera det växande och allvarliga problemet med förfälskade läkemedel. Enligt min bedömning måste denna fråga lösas internationellt. Det är därför bra att regeringen nu engagerar Läkemedelsverket i en analys av och ett ansvarstagande för problemet här på hemmaplan och också kraftfullt stöder hanteringen av problemet på EU-nivå.

För det tredje har man lagt ett fokus på en inledd dialog med EU om en översyn av hur den framtida lagstiftningen för information till allmänheten när det gäller receptbelagda läkemedel bäst bör utformas. Ur svensk synvinkel är detta arbete oerhört viktigt och grannlaga i och med att konflikter mellan å ena sidan allmänna patientsäkerhetsaspekter och å andra sidan våra rättigheter som finns skyddade i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen till varje pris måste undvikas.

Fru talman! Därför är det klokt av regeringen att i dag visa ett stort engagemang i dessa frågor i EU-kretsen. Ett sådant kopplat nationellt och internationellt engagemang för läkemedelsfrågorna har tyvärr lyst med sin frånvaro under tidigare rödgröna regeringar. Det är kanske inte så förvånande om man i grunden tillhör ett EU-fientligt parti som Vänsterpartiet eller ett nu plötsligt EU-intresserat parti som Miljöpartiet. Dessa båda partier reserverar sig i detta betänkande men utan att vara överens i de separata reservationstexterna. De tror sig bäst lösa problemen genom att tillstyrka sina egna men inte varandras motioner på området. Samtidigt avstyrker de regeringens mångfasetterade engagemang, som jag just har redovisat, för att få en långsiktig lösning av de effektivitets- och säkerhetsfrågor som berör läkemedel både på hemmaplan och i EU.

Men det kanske mest förvånande, fru talman, är att Socialdemokraterna lägger en tredje, separat reservation till förmån för stöd för ett av Miljöpartiets och ett av Vänsterpartiets motionsyrkanden samtidigt som man avslår samtliga sina egna motioner och inte ens bemödar sig om att förklara detta i dagens debatt.

Fru talman! Frågan som avslutningsvis därför måste ställas är varför de mindre oppositionspartierna så envist i dag klankar på regeringens vittomspännande politik för en mer rationell läkemedelsanvändning snarare än ställer sig frågan hur de tänker lösa detta problem tillsammans med en icke närvarande storebror – en svensk socialdemokrati som i sin tur är mycket mindre trygg att hålla i handen inför så här komplexa frågor jämfört med vad en strävan mot en samsyn inom EU-gemenskapen i stället möjligen kan åstadkomma på lite sikt.

Anf. 4 ELINA LINNA (v) replik:

Fru talman! Jag ska hålla mig till motionerna som vi har skrivit och problemen som vi lyfter upp i motionerna. Jag vill påminna Finn Bengtsson om att de kommer från allmänna motionstiden, och varje parti skriver ju sina egna motioner. Jag tror inte heller att Moderaterna förhandlar om sina motioner tillsammans med de övriga allianspartierna, utan man lämnar sina motioner partivis.

Jag tog upp det här med de äldres läkemedel och hur äldre ofta riskerar att få läkemedel som kanske inte passar för att de inte är utprovade på äldre. Dessutom har äldre ofta väldigt många läkemedel.

Vi har diskuterat läkemedelsgenomgångar i olika sammanhang. Majoriteten konstaterar i betänkandet att man till exempel i form av stimulansbidrag till kommuner och landsting har gett resurser för att öka antalet läkemedelsgenomgångar. Jag försökte i går på nätet hitta uppgifter om antalet läkemedelsgenomgångar och hittade inte uppgifterna för 2008 och absolut inte för början av 2009, utan det var lite äldre genomgångar som redovisades. Det är bara drygt hälften av kommunerna som har regelbundna läkemedelsgenomgångar.

Min fråga är: Hur mycket har de här stimulansmedlen ökat antalet läkemedelsgenomgångar?

Prot. 2008/09:113

7 maj

Anf. 5 FINN BENGTSSON (m) replik:

Fru talman! Tack för frågan, Elina Linna!

Min reflexion över att oppositionspartierna som närvarar i debatten i dag inte tillstyrker andra motioner som faktiskt lyfter de frågor som de är intresserade av kommer av att vi i majoriteten tycker att det sker en stor aktivitet från regeringens sida och att man använder EU på ett förtjänstfullt sätt i detta läge. Därför tycker vi inte att det finns initiativ att ta från enskilda motionärer, medan det är förvånande att se att ni som inte tycker det i oppositionen avslår en mängd av de viktiga motioner som ni påstår att regeringen inte agerar för. Det finns alltså anledning att ställa den frågan, trots allt.

Dessutom har de tre oppositionspartierna skrivit separata reservationer, vilket jag menar gör det svårt för medborgarna, lyssnarna här, att förstå hur man då ska formera en politik tillsammans kring den här viktiga frågan.

När det gäller äldreproblematiken är det alldeles korrekt som Elina Linna beskriver det. Detta är ett stort problem. Det sker många positiva ansatser här på hemmaplan. Bland annat vill jag påminna om arbetsgruppen som är sammansatt på initiativ från Socialdepartementet tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting. Där ingår Socialstyrelsen och landstingen själva, och den 3 mars avrapporterade man faktiskt en handlingsplan som bland annat pekade ut hur man skulle titta på patienter som hade mer än tio läkemedel och hur man skulle följa upp detta. Det är ett initiativ för att följa upp det här som är proaktivt.

Elina Linna ställer frågan som att läkemedelsgenomgångar skulle vara den mest självklara lösningen. Det här har ju problematiserats i den diskussion som har förts med de berörda parterna, och det är inte nödvändigtvis så, Elina Linna, att läkemedelsgenomgångar om de inte förankras i vården leder till ett fullt ansvarstagande. Det är alltså väldigt viktigt att rätt mediciner finns men också att rätt mediciner plockas bort, och det är väldigt svårt för personal som inte jobbar inom vården. Därför är just läkemedelsgenomgångsutvecklingen en viktig aspekt att problematisera och bygga vidare på innan man inför den i bredare skala. Annars kan det hamna snett.

Anf. 6 ELINA LINNA (v) replik:

Fru talman! Jag fick inte svar på om antalet läkemedelsgenomgångar har ökat. Stimulansmedlen ska enligt betänkandet användas för att öka läkemedelsgenomgångarna. Det står antagligen inte i handlingsplanen, utan jag vill återigen ställa frågan till Finn Bengtsson om hur mycket de här stimulansmedlen har hjälpt ökningen av läkemedelsgenomgångar.

Kommunerna har i dag svårt att klara sitt uppdrag i och med att skatteinkomsterna minskar och till exempel försörjningsstödet ökar. Redan nu finns det flera kommuner som har sagt upp eller varslat personal, och personaltätheten minskar också inom äldreomsorgen. Då är det svårare att se till exempel biverkningar som läkemedlen kan ge, och det finns risk att vi får osäkrare läkemedelsanvändande. Det behövs naturligtvis personal som har kompetens att kunna följa de äldre så att de inte får

Läkemedelsfrågor

sådana biverkningar som det finns beskrivna fall på och som verkligen är oroväckande. Man har gett mediciner under långa tider utan att göra läkemedelsgenomgångar.

Hur mycket har alltså stimulansmedlen ökat antalet läkemedelsgenomgångar?

Anf. 7 FINN BENGTSSON (m) replik:

Fru talman! Låt mig först göra väldigt tydligt att jag helt delar problembeskrivningen med Elina Linna. Det här är ett stort och omfattande problem, men vi talar lite grann förbi varandra.

Det handlar om på vilket sätt vi ska åtgärda detta. Elina Linna riktar in sig på de stimulansmedel som har utbetalats. Låt mig då påminna om att dessa stimulansmedel är avsedda för en värdig hantering av äldreproblematiken i stort, och där pekas det ut att läkemedelsgenomgångar är ett viktigt sådant instrument. Vad jag sade i mitt förra anförande är att läkemedelsgenomgångar inte nödvändigtvis är något som har en belagd effekt i detta läge. Är man strikt vetenskaplig – och vi vill ju alla jobba med evidensbaserad medicin, inte minst när det gäller äldre – tror jag att det är väldigt viktigt att man också funderar lite över hur dessa läkemedelsgenomgångar ska utföras och hur de ska komma närmare dem som har ansvaret i vården för läkemedel, det vill säga sjukvårdspersonalen och ytterst förskrivarna.

Det finns ett glapp i detta, det vill säga att i den mån man inte har använt stimulansmedlen direkt så som de var avsedda kan det mycket väl vara så att man ute bland sjukvårdshuvudmännen funderar på hur man bäst ska utnyttja genomgången av läkemedel och om det ska ske med farmaceutisk kompetens, med medicinsk kompetens eller både–och.

Jag kan tyvärr inte svara exakt på uppgifterna, men det här ligger lite grann på den typ av regionalt och kommunalt självstyre som vi värnar om att man har, inte minst när det gäller sjukvårdshuvudmännen och att man ger en riktningssnävvisning om att man ska försöka förbättra kvaliteten av läkemedelsanvändningen till äldre och föreslår att också läkemedelsgenomgångar används. Landstingen, sjukvårdshuvudmännen, väljer kanske sedan att i olika grad göra detta på ett eller annat sätt. Det kan till och med vara vinst att göra det i ett läge där man inte exakt vet om det ska skötas på precis det ena eller det andra sättet.

Den allra senaste forskningen på området har givit vissa signaler om att man inte kan ha en enkel lösning på hur läkemedelsgenomgångar ska användas.

Anf. 8 THOMAS NIHLÉN (mp) replik:

Fru talman! Efter att ha lyssnat på Finn Bengtssons anförande tror jag att vi är överens om väldigt mycket. Jag tror att vi är överens om att den felaktiga läkemedelsanvändningen är ett stort samhällsekonomiskt, medicinskt och folkhälsopolitiskt problem, att vi har en läkemedelsanvändning bland våra äldre och framför allt våra dementa som inte är trygg och kvalitetssäkrad och att det här skulle kunna ses som ett hot mot patient-säkerheten för våra äldre.

Vi är också överens om att det behövs kraftfulla åtgärder och att läkemedelsgenomgångar inte är lösningen på hela problemet.

Det vi inte är överens om är det som vi i oppositionen är överens om: Det behövs en kommission för läkemedelssäkerhet som ska utreda och kartlägga omfattningen i hela landet av den felaktiga läkemedelsanvändningen och läkemedelsrelaterade problem. Då ska man även beräkna de samhällsekonomiska kostnaderna, vem som har drabbats och varför.

För oss är det självklart att det är helt nödvändigt att veta hur nuläget ser ut för att vi ska kunna utvärdera och följa upp de åtgärder som sätts in för att förbättra situationen. För mig är det obegripligt att regeringen är totalt ointresserad av att kartlägga och utreda hur stort problemet verkligen är.

Finn Bengtsson tar i sitt anförande och även nu i replikskiftet upp att regeringen har satt in en lång rad viktiga insatser och aktiviteter. Men tycker inte Finn Bengtsson att det är viktigt att veta om de här åtgärderna och insatserna verkligen har någon effekt eller inte?

Anf. 9 FINN BENGTSSON (m) replik:

Fru talman! Tack för frågan, Thomas Nihlén! Jag vill börja med att säga att jag uppskattar Miljöpartiets engagemang i de här viktiga frågorna mycket, och jag sörjer samtidigt att Socialdemokraterna väljer att avstå från den här viktiga debatten och att lyfta frågan till en processnivå politiskt sett, där vi inte nödvändigtvis har en motsättning i sak. Däremot har vi lite konflikter när det gäller hur vi ska attackera det här problemet.

Jag beskrev, tycker jag, ganska tydligt i mitt anförande hur regeringen har valt en i mitt tycke väldigt klok strategi. Det finns nu ett kraftigt moment inom EU som går tillbaka till att man, från det direktiv där man tog fram förslag för EU-gemensam hantering av läkemedelssäkerhet och effektivitet 2001, nu lägger grunden till en modernisering som kanske landar tio år senare om vi arbetar effektivt. Jag tror att det är väldigt klokt av regeringen att satsa på att först harmonisera många av de här frågorna, till exempel förfalskningen av läkemedel, som inte har berörts av vare sig Miljöpartiet eller Vänsterpartiet. Jag tror detta i någon mån speglar att vi inte vet exakt vilket som är det största problemet.

Thomas Nihlén har helt rätt i sin analys. Läkemedel medför en utgift för samhället i stort på 30 miljarder kronor. Nästan hisnande nog kan man tänka sig att till två tredjedelar eller nästan lika mycket kan det förorsaka kostnader om man inte hanterar läkemedel rätt. Därför måste man göra detta. Men det är också frågan om nu förfalskade läkemedel är en viktig komponent. Ska vi lösa detta här i Sverige? Det går ju inte. Vi har på många andra områden ett problem när vi har situationer som vi inte själva förfogar över. Vi har till exempel när det gäller miljöproblemet också synen att det inte löses bara inom landet, utan vi måste agera internationellt.

På samma sätt tror jag att läkemedelsfrågan i dag är betjänt av det aktiva och snabba moment som finns i EU. Vi ska först landa efter vårt ordförandeskap, och därefter kan vi adressera de här frågorna, gärna under valåret 2010.

Anf. 10 THOMAS NIHLÉN (mp) replik:

Fru talman! I mitt anförande nämnde jag att ungefär sju gånger fler personer dör av undvikbara skador inom hälso- och sjukvården än i trafikolyckor. Jag tycker kanske inte att det är helt bra att jämföra felaktig läkemedelsanvändning och dödsfall på grund av felaktig läkemedelsanvändning med trafikolyckor. Men när det gäller trafikskadade vet vi exakt hur många som skadas och som dör i trafiken varje år. Det satsas miljarder varje år på trafiksäkerhetsåtgärder för att minska antalet skador och dödsfall, och det finns en nollvision. Borde det inte vara lika självklart som inom trafiksäkerhetsarbetet att man vet exakt hur många som skadas och dör inom vården av läkemedelsrelaterade orsaker? Jag fick inget riktigt svar på det. Är det inte viktigt att veta om alla de insatser som görs och åtgärder som regeringen nu vidtar har någon effekt eller inte?

För att komma tillbaka lite till läkemedelsgenomgångar vill jag säga att man i den senaste rapporten från Socialstyrelsen har gjort en uppföljning mellan 2005 och 2008 i tre landsting. Där såg man att situationen hade försämrats vad gäller felaktig läkemedelsanvändning. Alla parametrar visade att det har blivit än mer allvarliga brister, trots att man har genomfört mycket åtgärder och läkemedelsgenomgångar.

Då känns det för oss i Miljöpartiet och även inom oppositionen självklart att vi måste kartlägga hur stort det här problemet är, så att vi har någonting att följa upp och någonting att utvärdera, ungefär som man gör inom trafiksäkerhetsarbetet.

Anf. 11 FINN BENGTTSSON (m) replik:

Fru talman! Thomas Nihlén har en väldigt god poäng i det han säger, men låt mig återkomma till mitt förra inlägg och kommentera regeringens strategi, som jag tycker är klok.

Patientsäkerhetsutredningen har nyligen lagt fram ett mycket omfattande förslag, och man lyfter fram, precis som Thomas Nihlén nämner, att läkemedel är ett stort problem från patientsäkerhetssynpunkt. När det gäller de siffror som Thomas Nihlén nämnde kan jag till och med förtydliga. Från patientsäkerhetssynpunkt, alltså det vidare begreppet, räknar man med att svensk sjukvård onödigtvis förlorar tre liv om dagen. Skulle man jämföra det med inte trafiksäkerhet utan flygsäkerhet är det faktiskt så det motsvarar att ett plan som är fullastat med personer skulle stöta var sjätte vecka, vilket ju är förfärande uppgifter. Läkemedelssäkerheten bör alltså ses ur ett vidare patientsäkerhetsperspektiv.

Då tycker jag, som jag har sagt tidigare, att det är klokt att regeringen nu följer det mycket aktiva engagemanget inom EU:s läkemedelspaket, där man tittar på säkerhetsaspekter och uppföljning av läkemedel och hur de fungerar i vardagen. Man tittar också på förfälskade läkemedel och den problematik som definitivt är EU-gemensam – kanske global, vill jag påstå. Dessutom handlar det om hur information till allmänheten ska tryggas så att den ger information men samtidigt inte gör detta på ett ansvarslost sätt.

Sedan får man väga ihop resultatet efter ordförandeskapet, som inleds i slutet av juli med en expertgrupp på toppnivå som samlas här i vårt land och får belysa frågan utifrån ett vitt perspektiv. Sedan landar det förhoppningsvis i att man konkluderar efter ordförandeskapet vad EU har

landat i och därtill utnyttjar de utredningar som finns på området, det vill säga Patientsäkerhetsutredningen. Då är jag säker på att det kommer att bli ett moment även i Sverige under valåret 2010, och jag välkomnar verkligen att komma tillbaka till en dialog med inte minst Thomas Nihlén men även Elina Linna för att få höra lite grann hur ni ser på de resultat och de förslag som regeringen då med stor säkerhet kommer att lägga fram. Samtidigt väntar jag med spänd förväntan på hur Socialdemokraterna kommer att agera, som ännu inte har hörts i debatten.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)

10 § Statens stöd till idrotten

Föredrogs
kulturutskottets betänkande 2008/09:KrU8
Statens stöd till idrotten (prop. 2008/09:126).

Anf. 12 LARS WEGENDAL (s):

Fru talman! Ja, så kom då kulturministerns tredje proposition under de nästan tre år som den moderatledda regeringen haft regeringsansvaret. Det blir en om året. Det är ganska bra jobbat! Det har varit en om lokalradio, en om marksänd tv och så nu den här om statens stöd till idrotten som kulturministern naturligtvis lägger fram i egenskap av idrottsminister.

Eftersom detta i egentlig mening är den första propositionen med lite tyngd hade jag förväntat mig att idrottsministern skulle delta i debatten, men tydligen har hon prioriterat bort den här debatten med oss parlamentariker. Jag tycker att det är högst anmärkningsvärt och ytterst beklagligt eftersom det finns frågor kring propositionen som borde få ett svar direkt från idrottsministern själv.

Fru talman! I oktober 1996 tillkallade den dåvarande socialdemokratiska idrottsministern Leif Blomberg en parlamentarisk utredning som hade i uppdrag att utvärdera det statliga stödet till idrotten och föreslå nya, tydligare mål för detta stöd och en modell för uppföljning och utvärdering av verksamheten i förhållande till målen. Efter Leif Blombergs tragiska bortgång blev det sedan den socialdemokratiska idrottsministern Ulrica Messings uppgift att omvandla utredningsresultatet till en idrottsproposition i april 1999, alltså för nästan exakt tio år sedan.

Jag vill bara tydliggöra denna del av historiebeskrivningen eftersom den proposition som vi nu har framför oss av någon märklig anledning inte berör denna del av den idrottspolitiska historien.

Jag är trots allt glad över att den proposition som vi nu behandlar i detta betänkande så tydligt pekar på att mycket i den tidigare förda idrottspolitiken är bestående och även nu ligger som grund för kommande beslut. Inte minst kan man läsa ut det ur de remissvar som inkommit på Tomas Petersons utvärdering *Föreningsfostran och tävlingsfostran*.

När väl detta är sagt måste vi socialdemokrater ändå vara tydliga med den förvåning vi känner vad gäller att idrottsministern och regeringen inte förmår ta ett helhetsgrepp över frågan om idrottens finansiering. Det

är ett flertal frågor som har stor betydelse för idrotten men som inte behandlas i denna proposition.

Varför bakar man inte in elitidrottsstödet så att idrotten får klarhet i hur länge de 135 miljonerna som regeringen anslagit ska räcka? Det har regeringen nämligen, trots flera påstötningar, vägrat att tala om.

Varför bakar man inte in den utredning som behandlar stiftelser och ideella föreningars skatteregler och som beräknas vara klar vid kommande halvårsskifte? Det är ju i den utredningen som den moderatledda regeringen begravde de färdiga förslag som fanns i Idrottsskatteutredningen, som lades fram strax före valet.

Varför bakar man inte in Spelutredningens förslag i denna proposition?

Varför lyfter man inte upp frågan om bildandet av en nationell antidopningsverksamhet? Man ser tydliga kopplingar mellan att dopningsverksamheter på gym skvätter över på idrottens utövare och att idrottens lovvärda försök att bekämpa dopning inom idrotten begränsas av deras möjligheter att bekämpa dopning på gym av olika slag.

Varför lyfter inte idrottsministern skarpare upp frågan om Svenskt Friluftsliv och deras möjligheter att utveckla sin verksamhet, som i grunden har samma folkhälso- och demokratisyfte som idrotten? Regeringens utredare Tomas Peterson lägger faktiskt fram ett förslag till utredning som idrottsministern tyvärr inte tar upp i propositionen.

Varför omnämner inte regeringen folkbildningens viktiga roll för idrotten och de omkring 140 miljoner, som jag tror att det är, som anslås över Utbildningsdepartementets budget och som är av helt avgörande betydelse för till exempel idrottens ledarutvecklingsprogram?

Varför tar idrottsministern inte upp frågan om fler internationella idrottsevenemang? Jo, jag har läst propositionen, och jag vet att just internationella evenemang omnämns, men regeringen är på detta område oroande passiv och förhållande. Här finns inga idéer om hur statliga insatser på detta område ska ske och hur de ska finansieras.

Varför nämner inte regeringen i denna proposition den förändring av artistskatten som det också föreligger en proposition om? Hur kommer det att förändra villkoren för klubbar att rekrytera utländska idrottare till sina lag? Vad blir skillnaden mellan ideella föreningar och bolagsdrivna idrottsklubbar? Hur kommer det att påverka rekryteringen i olika divisioner inom lagidrotterna? Och hur kommer det att påverka möjligheten för unga svenska idrottare att få se sina förebilder i tävlingar på svensk mark? Vad blir konsekvenserna för de galor som anordnas i Sverige?

Det finns som sagt mycket som är uteslutet i denna proposition. Jag hoppas att regeringspartiernas företrädare i denna debatt har hyggliga svar att ge på dessa frågor. Annars är jag rädd för att idrotten och dess företrädare, som trots allt ställt sig hyggligt positiva till flera av de förändringar som regeringen föreslår, kommer att bli besvikna och sammantaget vara kritiska till den idrottspolitik som regeringen för.

Låt mig så gå över till enskildheterna i regeringens proposition. Vi socialdemokrater ser det som en naturlig fortsättning på 1999 års idrottsproposition att man lyfter in barnkonventionens perspektiv. Det ställer vi oss bakom, men vi har också påpekat att när man talar om barn och unga avser man i olika sammanhang helt olika åldersgrupper. Jag vill här tydligt deklarera från socialdemokratiskt håll att vi inte ställer oss bakom

majoritetens text i betänkandet där man menar att det finns anledning att överväga om inte övriga åldergrupperingar som används vid bidragsgivningen till barn och ungdomar bör anpassas till barnkonventionens åldersbegrepp. Vi menar att det i detta fall skulle innebära att politiken tar ett för stort steg mot att styra idrotten eftersom det skulle betyda förändringar av till exempel gränserna för LOK-stödet.

I detta sammanhang har vi tre oppositionspartier en gemensam reservation som innehåller beskrivningar av hur viktigt det är att barn och unga verkligen får idrotta på sina egna villkor och att man som ung ska ha en rimlig möjlighet, oavsett var i landet man bor, att byta idrott och ändå vara välkommen, samt att tjejidrotten verkligen uppgraderas. Det går långsamt i dag, och det är närapå skamligt när man fortfarande hör hur unga tjejer tvingas träna på tider som killar och män aldrig skulle acceptera.

Fru talman! I propositionen lyfter regeringen fram Riksidrottsförbundets bidragsfördelade roll i svensk idrott. Vi socialdemokrater har ingen annan uppfattning i denna del utan stöder att RF även fortsättningsvis ska ha denna fördelade roll. Men vi har ändå lyft fram den oorganiserade idrotten och det oerhört viktiga arbete som Svenskt Friluftsliv utför. Ur ett folkhälsoperspektiv är det egentligen lika viktigt som det som svensk idrott utför. Däremot ser bidragsgivningen helt annorlunda ut, och vi menar i vår reservation tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet att regeringen nu måste ta ett samlat ansvar för hur bidragsgivningen till Svenskt Friluftsliv ska se ut i framtiden.

Naturligtvis ska bidraget till Svenskt Friluftsliv inte inkräkta på statens bidrag till idrotten, men vi menar, precis som regeringens egen utredare, att frågan om bidraget till Svenskt Friluftsliv snarast måste utredas. Eftersom jag vet att ett antal borgerliga ledamöter delar vår uppfattning i denna fråga finns det all anledning för dem att rösta på reservation nr 2. Jag yrkar alltså bifall till reservation nr 2.

Fru talman! Vi som haft förmånen att under en längre tid sitta i kulturutskottet vet att frågan om uppföljning av statens stöd till idrotten varit uppe till diskussion vid flera tillfällen, inte minst i samband med en rapport från Riksrevisionen. Frågan om uppföljning var även en del av den utredning som ligger till grund för regeringens proposition. Utredningen föreslår, liksom regeringen, att Centrum för idrottsforskning ska ansvara för utvärderingen av statens idrottsstöd. Vi socialdemokrater delar Riksidrottsförbundets uppfattning i denna fråga, nämligen att det borde vara en organisation fristående från idrotten som skulle vara ansvarig för denna utvärdering. Centrum för idrottsforskning har ett uppdrag att vara idrottens forskningscentrum och bör koncentrera all sin kraft på denna viktiga del. Vi har i reservation nr 4 beskrivit vår uppfattning i denna fråga.

Fru talman! Den huvudsakliga anledningen till denna proposition var att finna en framtida finansiering av svensk idrott. Bakgrunden är följande: Idrottens finansiering från staten har utvecklats på ett mycket positivt sätt under de senaste elva åren. Man kan kort säga att stödet består av tre delar. Då tar jag inte upp alla de skattetekniska konsekvenser som naturligtvis påverkar idrottens olika nivåer, till exempel beskattning vid idrottsföreningars försäljning av korv och glass, lönebidragsreg-

ler när föreningar anställer arbetshandikappade personer och ideella föreningars ställning på lotterimarknaden.

Den första delen är det anslag som idrotten erhåller direkt över statsbudgeten och som under de senaste elva åren utvecklats från 483 miljoner kronor år 1998 till 446 miljoner år 2008. Den andra delen är den som idrotten erhållit genom beslut vid Svenska Spels bolagsstämma. Vi har dock i behandlingen av årsbudgeten i kammaren fattat beslut om att godkänna att regeringen på bolagsstämman ska verka för en avsättning till svensk idrott. Dels handlar det om 60 miljoner varje år under de elva åren, dels om Handslagetpengarna från 2003 fram till 2006 och därefter Idrottslyftet. Totalt innebär dessa medel en ökning från 60 miljoner 1998 till 560 miljoner 2008.

Avslutningsvis handlar det om överskottspengar från Svenska Spel AB som ökat från 0 kronor 1998 till 835 miljoner kronor 2008. Det är alltså pengar som först var summan av överskottet på Jack Vegas-automaterna och sedan, från 2003 tror jag, ett resultat av det vinstdelningssystem som kom till genom en överenskommelse mellan den förra regeringen och Riksidrottsförbundet. Sammantaget har detta inneburit en ökning varje år från 543 miljoner 1998 till 1 841 miljoner 2008.

Det är i skenet av detta man ska se det som idrottsrörelsen säger är viktigt, nämligen förutsägbarheten i bidragsgivningen. Det är främst en oro för spelmarknadens utveckling som ligger bakom deras oro, eftersom just vinstdelningssystemet är kopplat till LOK-stödet. Ofta hänvisar man till det tapp som Svenska Spel AB hade 2006, där man tappade 95 miljoner just på denna del som ett resultat av att utländska spelbolag tog vinstandelar genom pokerspelen på nätet. Men märk väl att idrotten under de senaste elva åren varje år fått mer i anslag från staten än året innan. Och det har inte berott på att anslaget över statsbudgeten ökat, tvärtom!

Fru talman! Jag är inte helt säker på att idrotten kommer att gå ur denna förändring som vinnare. Jag förstår att Finansdepartementets ekonomer tycker att det nu föreslagna systemet är att föredra. För dem blir systemet mer förutsägbart och kontrollerbart. Men om man velat ge idrotten förhoppningen om utökade statsbidrag hade man erbjudit en annan modell. Visst hade man kunnat uppnå samma förutsägbarhet för idrotten genom att erbjuda en golvnivå, en lägsta nivå, inom ramen för vinstdelningssystemet och genom att idrotten även kunnat erhålla den del av vinstdelningen som översteg vinstdelningens golvnivå för till exempel särskilda projekt eller insatser.

Fru talman! Jag för detta resonemang eftersom regeringen motiverat förändringen endast med att man vill tillfredsställa idrottens krav på förutsägbarhet. Jag menar att detta skulle kunna ske på andra sätt än det som föreslagits. Jag vet även att inget annat system varit uppe till diskussion mellan regeringen och idrotten, vilket jag tycker är både synd och tråkigt.

Att vi socialdemokrater inte har något säryrkande på denna punkt förklaras uteslutande av att idrottens företrädare varit väldigt tydliga i att uttrycka att man accepterar denna nya föreslagna modell. Något tillspetsat skulle man kunna säga: ”Man biter inte den hand som föder en.” Nu blir man helt avhängig den politiska viljan att stödja idrotten i stället för utvecklingen på spelmarknaden och därigenom Svenska Spels resultatutveckling. Den retoriska frågan blir naturligtvis då om det blir mer förut-

sägbart med årliga politiska beslut än med resultatutvecklingen hos Svenska Spel AB. Vi socialdemokrater har uttryckt en önskan om att denna nya modell ska vara föremål för en kontrollstation under den kommande mandatperioden för att vi alla ska kunna se konsekvenserna av den nya modellen. Detta har vi uttryckt i reservation nr 6.

Fru talman! I idrottssammanhang brukar man tala om rent spel, eller som man brukar säga på nysvenska: fair play. Många av Sveriges absolut främsta idrottare har ett mångårigt och helgjutet engagemang i frågan om att konkurrera på lika villkor inom idrotten. Svensk idrott har varit något av en föregångare, både nationellt och internationellt, för att tillse att idrotten ska vara fri från dopning. Det är bra. Vi har också i idrottsanslaget medel som går direkt till antidopningsarbete, vilket också visar på att vi inom politiken tar ansvar i dessa viktiga frågor.

Trots detta, trots politikens tydliga avståndstagande, trots idrottens aktiva arbete och trots enskilda hängivnas arbete i antidopningsarbetet kan man läsa om svenskar som blir tagna vid de provtagningar som sker, oftast inom sporter som kräver stor muskelmassa. Det är näst intill aldrig idrottare i den yppersta eliten.

Vi som sysslar med idrott på det ena eller andra sättet vet att antidopningsarbetet inte gör sig självt. Det krävs ett omfattande engagemang men också omfattande ekonomiska resurser. Trots det når inte antidopningsarbetet all dopningsverksamhet. Vi vet att provverksamheten blir alltmer avancerad och därmed mer kostsam. Vi vet att antalet provtagningar därmed har minskat under de senaste åren. Det är en högst oroande utveckling.

Vi socialdemokrater har tillsammans med Miljöpartiet lyft denna viktiga fråga i reservation nr 9. Vi menar att den nya versionen av Wadas världsantidopningskod ställer nya och hårdare krav på de nationella antidopningsorganisationerna. Vi kan konstatera att man i många länder har antidopningsverksamhet som är oberoende av landets idrottsorganisation. Så är det inte i Sverige, och det beklagar vi. Vi anser att det är beklagligt att regeringen har lämnat denna folkhälsofråga utanför propositionen. Dopningsproblemen förekommer såväl utom som inom tävlingsidrotten, men med nuvarande spelregler saknas det möjlighet att kräva dopningstester av en person som tränar på ett gym och som inte är medlem i en förening som är ansluten till Riksidrottsförbundet.

Fru talman! Vi är tydliga i denna fråga. Vi menar i likhet med Riksidrottsförbundet att regeringen skyndsamt bör utreda frågan om en självständig nationell antidopningsverksamhet. Innan en sådan verksamhet är etablerad har vi svårt att hävda att vi gör allt som står i vår makt för att motverka dopning inom all idrottslig verksamhet.

Fru talman! Det drar ut på tiden. Jag har lite kvar att säga. Vi socialdemokrater skulle vilja lyfta en oerhört viktig fråga kopplad till idrottens finansiering. Den moderatledda regeringen har under de senaste två och ett halvt åren bara ”pratat kring” och inte tagit några konkreta steg framåt vad gäller stöd till internationella idrottsevenemang i Sverige. Återigen blir det i ord och tal att man från regeringens sida hävdar vikten av att främja att internationella idrottsevenemang arrangeras i Sverige. Men längre än så kommer man inte. Återigen landar regeringen i att ett strategiskt samarbete mellan regeringen, idrotten, kommunerna och turistnäringsringen måste inledas och att frågan återigen behöver beredas vidare.

Detta har regeringen sagt alldeles för länge, i två och ett halvt år. Nu behövs inte mer strategiskt tänkande, utan mer av aktivt handlande. Stora internationella evenemang sätter Sverige på kartan och gör vårt land attraktivt ur investeringsynpunkt. De tillför turistnäringen inkomster och skapar jobb inom olika sektorer. Vi har i vår reservation nr 5 lyft denna fråga. Jag yrkar avslutningsvis bifall till denna reservation.

Fru talman! Vi socialdemokrater står naturligtvis bakom alla de reservationer som vi har i betänkandet, men för tids vinnande vid onsdagens votering väljer vi att yrka bifall endast till reservationerna 2 och 5.

I detta anförande instämde Gunilla Carlsson i Hisings Backa, Nikos Papadopoulos, Göran Persson i Simrishamn och Leif Pettersson (alla s).

Anf. 13 TORBJÖRN BJÖRLUND (v):

Fru talman! Även om jag har mycket att säga ska jag försöka hålla igen lite grann och vara lite kortare än Lars Wegendal.

Fru talman! Idrotten berör i princip alla människor på något sätt. Idrottens organisering i Sverige med ett betydande inslag av ideella krafter är på många sätt ett oslagbart koncept. Men det kräver en finansiering och en inriktning som syftar till att ge alla som vill möjligheten att vara med.

I det här betänkandet finns en del bra saker, men det finns också saker där vi i Vänsterpartiet har en annan syn än vad majoriteten har.

Jag ska börja med att yrka bifall till reservationerna 2 och 11. Vi står naturligtvis bakom samtliga reservationer som vi har undertecknat från Vänsterpartiet, men det är bara de här som vi just nu yrkar bifall till.

Fru talman! Inom idrotten finns det ibland problem med att hitta plats och utrymme för alla som borde få plats. Framför allt finns det problem i de tidiga tonåren när en del upplever att kraven på att prestera ökar.

Det här är inget nytt problem inom idrotten. Det har funnits i många år. Det är också en spegling av samhällets utveckling och hur samhället ser ut. Idrotten är en del av samhället, så det är naturligt att samma problem som finns i samhället också finns i idrotten.

I arbetet med att förändra det här behöver idrotten samhällets stöd. Det gäller naturligtvis också det arbete som man hela tiden håller på med när det gäller jämställdhet, alltså rättvisa villkor mellan tjejer och killar, idrottande oavsett ålder, att man ska kunna idrotta på ålderns höst, HBT-frågor med mera. Det finns många saker som på olika sätt beskrivs också i idrottens egna dokument. Idrotten måste hela tiden hålla de här frågorna levande i debatten.

I dag har vi också en sektor med idrottsaktiviteter som inte är organiserade. Samtidigt samlas vissa andra aktiviteter under ett paraply som i dag kallas Svenskt Friluftsliv.

Vi menar att det behövs en utredning för att se hur stödet till den del av idrotten som inte kommer in under RF, Riksidrottsförbundet, ska formas.

För att man ska veta hur det här stödet ska se ut och hur man ska ha stödet till idrotten, även den organiserade idrotten i Riksidrottsförbundet, måste man veta hur verksamheten ser ut.

Vi har samma syn som våra kamrater i oppositionen när det gäller att det här bör göras av en oberoende organisation som är skild från idrotten. Vi vet att Centrum för idrottsforskning förs fram som förslag. De gör ett bra jobb, men låt dem göra ett bra jobb genom att stödja idrotten och stödja idrottsforskningen. Det är deras primära uppgift.

Fru talman! När det gäller stöd till riksidsrottsgymnasier är vi i Vänsterpartiet väldigt tydliga med att vi inte tror på andra huvudmän än de kommunala skolorna. Det är de som är tillräckligt kapabla att hantera det här på ett bra sätt.

Det har under ett antal år byggts upp kompetens på vissa orter, och de kommunala huvudmännen har en sådan stabil struktur i sig att de över tid är de som är bäst skickade att sköta detta och ta hand om de här riksidsrottsgymnasierna.

För att ändra det här måste åtminstone en ordentlig utredning göras, så att man kan se konsekvenserna av en förändring, den förändring som föreslås i betänkandet.

Vi tror att just de här omkringliggande faktorerna, som anläggningar, boende, talangstöd och sådant, avgör hur man hanterar verksamheten, att det är det som avgör om verksamheten genomförs på ett bra sätt.

Fru talman! Genom åren har Sverige genomfört många stora internationella idrottsevenemang, och vi har väldigt ofta fått beröm för vårt sätt att genomföra dessa.

För tillväxt, framför allt inom turistnäringen, behövs aktivt stöd till fler sådana evenemang, menar vi. Det är också viktigt att utveckla lösningar som är långsiktigt hållbara, inte minst när det gäller det aktuella klimatarbetet.

Transporter, nytt byggmaterial och energiförsörjning under evenemangen eller planeringen är sådana områden som vi kan bli föregångare på när det gäller stora internationella arrangemang.

Dessutom syns Sverige i världen på ett sådant sätt att det lockar till investeringar i landet, och intresset för att satsa i Sverige blir större.

Villkoren måste naturligtvis vara att vi stöder evenemang som bidrar till en långsiktig utveckling socialt, ekonomiskt och ekologiskt.

Fru talman! Till sist vill jag gå in på det område som jag nog tycker är det allra viktigaste för att idrotten ska utvecklas, och där är samhällets stöd helt centralt. Det gäller idrottens infrastruktur.

Idrottens infrastruktur utgörs av dess anläggningar, oavsett om det är terrängspåret eller om det är den mer högteknologiska ishallen eller simhallen.

Det finns eller har i alla fall funnits en tradition, att man inom idrotten på ideell väg har hanterat det här. Över tid har det blivit dyrare, och det har blivit mer komplicerat att hålla det här i gång med bara ideella krafter. Det har resulterat i att föreningarna har behövt mer pengar för att klara detta. En lösning har varit att samhället har gått in och stöttat dem med pengar eller att man helt enkelt tagit över driften av anläggningarna och sedan subventionerat kostnaderna för idrottsföreningarna.

Det här har också syftat till att säkerställa att alla som kan och vill idrotta ska ha tillgång till anläggningar så att de kan göra det. Och det ska vara till en så låg kostnad att det inte hindrar dem från att vara med och delta i idrottsaktiviteter i anläggningar som tillhör idrotten.

Även det här har förändrats på senare år. Det har blivit ökade kostnader för idrottsanläggningar och ökade kostnader för att nyttja idrottsanläggningar. Och samhällets stöd har inte hängt med i den takt som vi önskat.

Dessutom har de ideella krafter som har hanterat det här inom föreningslivet smält ned, kan man säga. Det är färre och färre ideella krafter som gör det här och som hanterar anläggningsbiten inom idrotten.

Det finns ytterligare en sak som vi tycker är viktig. Vi ser att det fortfarande är brist på ytor i bostadsområdena där barn och ungdomar kan leka och idrotta på ett säkert och bra sätt. Möjligheterna till spontanidrott är inte vad de borde vara.

Fru talman! Det är kommunerna som är motorn när det gäller anläggningarna, men vi i Vänsterpartiet tycker att även staten ska ta ett större ansvar.

Vi driver ständigt frågan om kommunernas ekonomi i stort när det gäller centrala verksamheter som vård och omsorg men också när det gäller stödet till idrotten.

Den här regeringen har under ett par år lyckats strypa bidragen till kommunerna på ett sådant sätt att det i dessa kristider är väldigt svårt för vissa kommuner att ens upprätthålla den viktigaste servicen på de här områdena, även när det gäller icke-prioriterad verksamhet som idrott.

Vi i Vänsterpartiet menar att staten kan bidra mycket mer. Det handlar om ett generellt mycket högre statsbidrag till kommunerna för att säkerställa vård, omsorg och skolor men också för att hjälpa idrotten att bli en verksamhet som verkligen är öppen för alla oavsett storlek på plånboken hos medborgarna i samhället.

Vi menar också att staten kan rikta speciella bidrag till kommunerna just för att utöka byggandet och underhållet av idrottsanläggningar. I dagens lågkonjunktur och kris skulle det också vara ett jobbskapande projekt, inte minst i byggsektorn. Det ger också signaler om att de här frågorna tas på ordentligt allvar.

För oss i Vänsterpartiet är nog det viktigaste att satsa på att bygga näridrottsplatser. Det är enklare varianter av anläggningar som byggs i eller nära bostadsområden, där barnen och ungdomarna lätt kan lockas till aktiviteter och lek på egna villkor – spontant. Det finns ett antal varianter som kan utformas efter de lokala förhållandena, och det är relativt små kostnader för att uppföra dem.

Jag tror att en satsning på just de här näridrottsplatserna kan vara den bästa hjälp vi kan ge idrotten, för att se till att den kan utföra sitt samhällsuppdrag på ett bra sätt. Vi vet att den organiserade idrottsrörelsen, och fler med den, skulle välkomna en sådan satsning. Det skulle ge många fler barn och ungdomar goda chanser att aktivt utöva idrott, något som vi alla tycker är nödvändigt och viktigt.

Anf. 14 GUNVOR G ERICSON (mp):

Fru talman! Idrott främjar hälsa och välbefinnande. Staten har länge givit stöd till idrotten. De första engångsanslagen beviljades redan på 1870-talet, och 1913 infördes ett permanent statsbidrag.

Sedan dess, kan man säga, har det funnits en diskussion om förekomsten av offentligt stöd även medför en rätt för staten att ställa krav på

idrottsrörelsen, eller med andra ord: Hur kan idrottsrörelsens acceptans att ta emot statens stöd förenas med en position som fri och självständig folkrörelse?

Miljöpartiet de gröna menar att det är viktigt att förena det här. Det informella kontraktet mellan staten och idrottsrörelsen har en karaktär av rättigheter och skyldigheter men också frihet under ansvar.

Investering i idrott och friluftsliv är en investering i folkhälsa. Det är därför klokt att bygga för framtiden. Det är väl satsade pengar.

Fysisk rörelse är viktig för att skapa en god hälsa och välbefinnande för människor. Men det är inte bara genom fysisk aktivitet som idrottsrörelsen har betydelse för folkhälsan i vårt land utan även genom den föreningsfostran som sker. Det är ett dubbelt uppdrag som idrottsrörelsen har. Delaktighet och inflytande är en minst lika viktig del i folkhälsoarbetet.

I Sverige är idrottsrörelsen den största folkrörelsen. Det är därför viktigt att den förmår att behålla sin karaktär av bred demokratisk rörelse där alla kan samlas och umgås på lika villkor.

Idrott och friluftsliv har också betydelse för skolan, eftersom inläringen och kreativiteten ökar vid utevistelse. Människan har ett grundläggande behov av både fysisk aktivitet och naturkontakt.

Den svenska idrottsrörelsen är mångfasetterad. Den består av olika inriktningar, intressen, kontraster och ytterligheter. Det är viktigt att den får göra det.

Men idrotten ska vara för alla. Idrottsrörelsen ska ha ambitionen att nå alla barn och ungdomar. Alla som vill ska ha möjlighet att vara med inom idrotten. De ska känna sig välkomna oavsett kön, etnicitet, religion, sexuell läggning, fysiska och psykiska förutsättningar samt social och ekonomisk bakgrund.

Men det räcker inte att bara öppna dörrarna. De som kommer in och de som redan finns inom idrotten måste kunna känna sig hemma och vilja stanna kvar där. Det är en verksamhet där barn och ungdomar lär sig normer och värderingar. Det är därför viktigt att stereotypa könsroller motverkas.

Det finns i dag många exempel på ojämställdhet inom idrotten. Mer resurser går till idrotter där manliga utövare är i majoritet. Man brukar ofta säga: Vi bedriver idrottsverksamhet för alla. Så skriver Värmbols FC i den skrift som de skickar ut i bostadsområdet, men faktum är att de bedriver pojkfotboll. Det står det inte. Det står idrott för alla. Det är bara ett exempel.

De bästa träningsiderna går till pojklagen, och inte minst finns det en machojargong inom idrotten som den svenska idrottsrörelsen måste göra upp med. Regler och stöd till idrotten behöver ändras så att inte manligt dominerade idrotter gynnas automatiskt. Ett villkor för statliga och kommunala organisationsstöd ska vara att jämställdhetsperspektivet beaktas. Det är ett ansvar som vi har i politiken.

För att fler ungdomar med funktionsnedsättning och nyskadade ska kunna leva ett aktivt liv spelar idrotten en viktig roll. Breddidrotten inom handikappgrenarna är lika viktig som breddidrotten inom all idrott när det handlar om att skapa förutsättningar för att många ska kunna nå eliten. Satsningar på centrum för handikappidrott som till exempel i Bollnäs

och Regionalt utvecklingscentrum för handikappidrott i Eskilstuna är viktiga.

Miljöpartiet anser att föreningar som tar emot skattemedel för sin verksamhet också har ett ansvar att arbeta aktivt med jämställdhet och mångfald inom sin idrott, det vill säga för lika rättigheter. Därför ska också politikens regler utformas på ett sådant sätt.

Fru talman! Klimatsmarta evenemang bidrar till nya jobb. Det är beklagligt att regeringen i detta sammanhang inte tar chansen att driva en politik som har till syfte att främja internationella klimatsmarta evenemang i Sverige. Frågan har varit aktuell sedan regeringsskiftet. Svensk idrott, enskilda idrottsförbund, turistnäringen och många kommuner och regioner har vid åtskilliga tillfällen påpekat vikten av att regeringen engagerar sig i arbetet med att få fler internationella evenemang till Sverige. Nu behövs inte mer strategiskt tänkande utan mer av aktivt handlande.

Ett land i lågkonjunktur och finansiell kris behöver många olika aktiviteter för att komma på fötter. Som ni har hört tidigare från oppositionen, från Socialdemokraterna och Vänstern, kan internationella evenemang utgöra en pusselbit i det framtida Sverige, en bit i omställningen mot ett klimatsmart samhälle.

Hur ser då de här evenemangen ut? Idrotts-, musik- och kulturevenemang styr ofta människors resande och semesterplaner. Vilka konsekvenser kan sådana här typer av evenemang få? Det innebär miljöbelastning genom transporter, mat, avfall med mera. Men det innebär också arbetstillfällen som huvudsakligen består av produktion av tjänster i stället för varor samt möjlighet till upplevelser som inte heller är att förakta.

Stora arrangemang kan och bör vara ett tillfälle att lyfta fram nya tekniker, nya hållbara lösningar. Tyskland lade ut ett uppdrag till universitet i samband med fotbolls-VM som ledde till produktion av nya fordon. I tidigare debatter här i kammaren har jag fått stöd för de tankarna, bland annat av Moderaternas Göran Montan. Men när i betänkandet både s, v och mp lägger fram konkreta förslag avstyrker regeringspartierna dem.

Utskottsmajoriteten svarar att de vill vänta på utredningen Tillväxt genom turistnäringen som pågår i Regeringskansliet. Men den utredningen tar inte upp miljöaspekten. Står ni inte längre bakom den uppfattning ni gav uttryck för i tidigare debatt, att se till att evenemangen också kan bidra till omställningen av Sverige till mer klimatsmart? Så lite var den miljöinsikten tydligen värd hos Moderaterna och kompani.

Miljöpartiet föreslår att regeringen aktivt stöder tillkomsten av internationella evenemang i Sverige på ett sådant sätt att dessa långsiktigt bidrar till en hållbar utveckling, ekologiskt, socialt och ekonomiskt. Det är beklagligt att ni i moderattrojkan avstyrker det.

Fru talman! När det gäller fördelningen av statens stöd till idrotten och friluftslivet delar vi i princip regeringens bedömning och förslag. Men de beaktar inte tillräckligt de verksamheter som traditionellt inte räknas som idrottslig verksamhet.

Som exempel kan nämnas Svenskt Friluftsliv. Det är en viss snedbalans om man ser till statens stöd. Det statliga anslaget till svensk idrott är ca 500 kronor per medlem, medan det till friluftslivet är 12:50 kronor per medlem.

Svenskt Friluftsliv kan i dag jämföras med Riksidrottsförbundet som en paraplyorganisation, vilket är en förändring som har skett de senaste åren. Det är viktigt att uppmärksamma även den icke organiserade idrottens betydelse för människors hälsa. Det är oftast ungdomar eller andra som inte riktigt kommer in i idrottsrörelsen som tar tag i det här.

Vi föreslår att regeringen tillsätter en utredning som har till syfte att utreda det framtida statliga stödet till icke organiserad idrott och till det samlade Svenskt Friluftsliv.

Till sist vill jag ta upp frågan om dopning och att vi måste se till att kunna göra dopningstester på styrkegympen. Det behövs en kraftsamling mot dopning, även från politiskt håll. De som dopar sig på styrkegympen och inte är professionella idrottare slipper undan alla dopningskontroller, eftersom Sverige inte följer de nya dopningsreglerna från Wada.

Vi har föreslagit i våra motioner från Socialdemokraterna och Miljöpartiet att den här frågan ska komma med i riksdagens beslut, men regeringspartierna är kallsinniga. De är det trots att Riksidrottsförbundet redan har gjort en utredning, där det föreslås att Riksidrottsstyrelsen ska påverka regeringen att låta utreda formerna för en fristående antidopningsorganisation. Sverige är, som vi hörde tidigare i dag, ett av de få länder där den nationella antidopningsorganisationen fortfarande enbart finns inom idrottsrörelsen.

Jag tycker att det är bra att idrottsrörelsen har tagit ett stort ansvar när det gäller dopningen bland idrottarna, men det är en större folkhälsofråga. En självständig nationell antidopningsverksamhet måste, förutom det uppdrag som dagens antidopningsverksamhet har, kontrollera och följa upp dopningsproblematiken inom flera andra områden. Motionsidrotten, inte minst styrkegympen, behöver också kontrolleras.

Enligt uppgifter från Riksidrottsförbundet står motionärerna för 50 procent av dopningsfallen, tävlingsidrottarna för 20 procent och elitidrottarna för 30 procent. Dessa uppgifter bör dock tas med en nypa salt, eftersom de allra flesta testerna utförs på elit- och tävlingsidrottare. Merparten av dem som fällts för dopningsbrott har använt hormonpreparat.

I mitt tidigare jobb som sjuksköterska på akutmottagning träffade jag då och då personer som missbrukat dopningspreparat. Jag har med egna ögon sett kopplingen som finns mellan våld och dopningsmissbruk. Detta måste tas på större allvar. Det finns ingen anledning att skjuta upp beslutet till morgondagen när det gäller att få till stånd dopningskontroll även på gymmen i Sverige.

Självklart står jag bakom samtliga av Miljöpartiets reservationer i betänkandet, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservation 2 om idrott på barns och ungdomars villkor och reservation 9 om dopning.

Anf. 15 GÖRAN MONTAN (m):

Fru talman! Jag hade tänkt säga någonting om att idrottsministern precis har landat efter en ministerkonferens i Reykjavik, och eftersom hon är vid inte bara god vigör utan också vid sportsligt god vigör hastar hon hit till kammaren för att vara med i en debatt som hon naturligtvis tycker är mycket viktig. Dessutom förväntades den här debatten faktiskt vara betydligt senare på eftermiddagen, så hon hade säkert goda förhoppningar att vara med.

Nu blir det så, och det är vi alla glada för – även oppositionen, hoppas jag.

Vi debatterar idrottsfrågor varje år, och för det mesta är det motionsbetänkanden, åtminstone så länge jag har varit med. Därför gläder det mig att den här gången också kunna presentera en proposition som vi har att ta ställning till, nämligen *Statens stöd till idrotten*. Jag hade skrivit här att debatten inte brukar vara så oerhört livlig och inte heller röner någon större uppmärksamhet i medierna. Det brukar bero på att konfrontationsytorna inte är så väldigt påtagliga, i alla fall inte i jämförelse med väldigt många andra politikområden.

Men i ett långt anförande från Lars Wegendal radades i dag upp en lång rad frågor som jag förmodar att han kommer att upprepa vid ett senare tillfälle; annars skulle jag inte ha möjlighet att inom den tid som jag har angett kunna ägna mig åt det jag ursprungligen hade tänkt.

Jag kan tycka att det är synd att dessa debatter inte röner större uppmärksamhet, eftersom de handlar om ett ämne som berör oerhört många människor, vilket flera talare redan har framfört. Nära nog halva Sveriges befolkning är medlem i någon idrottsförening, och väldigt många är dessutom väldigt aktiva.

Det är alltså en verksamhet som betyder mycket. Den omsätter också väldigt mycket pengar. En föregående talare har talat om hur utvecklingen har varit vid statens stöd i olika former. Därför är jag glad för att den här kompotten av olika bidragsformer nu samlas under en rubrik och att allt kommer att gå över statsbudgeten och därmed bli förutsägbart.

De andra modeller som eventuellt skulle ha kunnat användas är inte heller mer förutsägbara. Det är klart att man kan ställa sig den fråga som jag har ställt många gånger: Varför skulle mina barnbarns idrottande på något sätt ha ett samband med spel på nätet, poker eller annat? Jag har aldrig riktigt förstått det. Jag tror att det i väldigt hög grad har handlat om att döva våra egna samveten, eftersom samhället tjänar pengar på spel. Jag vet inte om det är så, men det kan mycket väl vara så.

Denna nyordning gällande statens stöd till idrotten tycker jag är alldeles utmärkt, och det är också påfallande att Riksidrottsförbundet har uttryckt stor tillfredsställelse över att det blir så. Det är inte så motvilligt som Lars Wegendal vill göra gällande.

Dessutom är det bra att man poängterar att stödet ska ges för barn och ungdomar och den verksamhet som bedrivs ur ett barnrättsperspektiv. Det betyder att det är FN:s konvention om barns rättigheter som blir den norm som mottagaren har att förhålla sig till.

Vad som också är bra är att vi nu i år har gjort en elitsatsning. Jag misstänker att den kan få en tydligare utformning i framtiden när idrottsrörelsen har organiserat sig och kan behandla det elitidrottsstöd som ges i år. Det är utan tvekan så att bara det faktum att regeringen nu beslöt att använda de 135 miljoner som fanns som ett extra överskott från Svenska Spel har satt i gång en process inom idrottsrörelsen som innebär att Sveriges olympiska kommitté, Riksidrottsförbundet och Handikappidrottsförbundet tvingas samarbeta för att satsningen ska få full effekt. Är det så att man hittar ett bra system att använda den här elitidrottsatsningen hoppas jag att detta inte blir en engångsföreteelse. Det kommer ett OS snart igen, och det vore ju roligt om vi hade lite större framgångar nästa gång jämfört med i Peking.

Jag måste ta upp en del saker som har berörts i anförandena före mitt. Om jag börjar med miljöaspekten är det alldeles riktigt att jag fick dessa frågor i den allra första debatten som jag deltog i vad gäller idrott. Min inställning är positiv, och min motfråga är: Vem är inte positiv till att ständigt arbeta på att förbättra klimatsynen inom idrottsvärlden?

Idrottsrörelsen är mångfasetterad och stor, lite av en koloss på lerfötter. Vissa saker tar tid. Men i år kommer vi på Riksidrottsstämman i Visby, där jag förmodar att alla ni kommer att vara närvarande, att få se en ny klimatpolicy presenteras för delegaterna. Jag utgår från att det kommer att bli en insatt och livlig diskussion, för det här är något som engagerar många, inte bara inom politiken utan människor ute i verkligheten. Det är ju de som även engagerar sig i idrotten.

Miljöaspekten förmodar jag att vi kommer att beröra igen, för jag ser att det antecknas flitigt.

Jag går därmed över till internationella idrottsevenemang. Ibland får jag en känsla av att oppositionen genom att säga att vi inte har kommit med vår policy ännu på något sätt vill antyda att vi inte tycker om stora evenemang, men det är klart att vi gör. Vi håller med om alla de argument som finns, hur bra det är för samhället och vilka positiva effekter det har både lokalt och på nationell nivå. Det finns det som tyder på att idrottsliga framgångar inverkar positivt på den allmänna moralen.

Samtidigt blir jag lite fundersam när Gunvor G Ericson hävdar de enorma klimatpåfrestningar som de stora evenemangen ger. Jag antar att hon inte tycker att vi ska göra som man gjorde i Malmö – ha evenemang inför tomma läktare så att ingen behöver komma dit utan kan titta på tv i stället. Det är naturligtvis ur klimatsynpunkt det absolut smartaste såvitt jag kan förstå. Det är som att ha datakonferens i stället för att behöva åka till varandra.

Jag hälsar idrottsministern välkommen! Inte ens andfädd, ser jag.

Fristående gymnasieskolor med idrottsinriktning kommer att få rätt till statens stöd. Det är också en del av propositionen, och jag har bara en väldigt enkel fråga angående det: Varför har det inte varit så länge redan? Det kan jag inte förstå. Att alla skolformer ska behandlas lika är för mig en självklar grundinställning.

Sponsring från Svenska Spel är också en farhåga som har uttryckts, det vill säga om nu den officiella kopplingen mellan spel och överskottet och stödet till idrotten skulle försvinna och Svenska Spel inte längre skulle få sponsra. Det har de ju gjort vid sidan av, så att säga. Då kan jag bara svara att det inte är en sak för riksdagen att över huvud taget lägga sig i. Aktiebolaget Svenska Spel är fritt att marknadsföra sig inom de regler som vi har satt upp i samhället vad gäller spel.

Min inställning är också att återrapporteringen är oerhört central när det handlar om så väldigt mycket pengar. Det är självklart så att staten har ett ansvar, genom regleringsbrev och annat, att ge idrotten den inriktning som vi vill att den ska ha. Återrapporteringen ska ske och har skett direkt. Nu föreslår vi att Centrum för idrottsforskning ska svara för det. Vi är medvetna om att CIF i det sammanhanget behöver höja sin kompetens, för det blir ju ett delvis nytt område för dem, men vi har ingen anledning att tro att så inte kommer att kunna ske.

Antidopningsarbetet är också en fråga som har diskuterats många gånger inom RF och även här. Vi är, som har sagts tidigare i dag, relativt

unika genom att vi har lagt det ansvaret i huvudsak på idrottsrörelsen själv, även om det finns en annan faktor också, nämligen Dopningskommissionen. Nu föreslår RF självt att det ska vidareutredas huruvida det kan bildas en helt fristående nationell antidopningsorganisation kallad Nado. Det kommer säkert att beslutas på stämman i Visby i nästa vecka att Riksidrottsstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med staten utreda den frågan.

Det finns två skäl till att det skulle vara en intressant lösning, delvis naturligtvis för att frigöra från blotta misstanken att någonting skulle kunna hända där man kunde peka finger åt att idrottsrörelsen kanske inte hade hanterat en fråga på ett korrekt sätt enligt devisen att ingen får miss-tänka Caesars hustru. Dessutom har vi de argument som har framförts tidigare i dag, att det finns verksamheter utanför själva den organiserade idrotten som tyvärr också hänger sig åt missbruk av olika droger och preparat. Visst kan jag se att det finns skäl att följa debatten i Visby väldigt nog. Vi får se vad som händer. Det skulle i så fall bli ett delat ansvar mellan idrottsrörelsen och staten.

Jag ser att jag följer traditionen i dag. Även jag har överskridit min talartid, men jag har lite att ta på där, vad jag kan förstå.

En fråga handlar om jämställdhet. Historiskt sett är det en fråga som idrotten inte har sysslat med så oerhört länge. Ur det perspektivet har det gått fort, och det har hänt mycket. Men RF självt är klädsamt självkritiskt i sin rapport när man nu kommenterar 2005 års jämställdhetsplan och säger att det brister. Det gör det. Det behöver göras mer. Jag kan inte annat än hålla med och hoppas att vi gör vad vi kan för att understödja den tanken. Det är en fråga som inte bara är uppmärksammas utan det arbetas aktivt med den.

Där ligger också i förlängningen frågan om människor med olika sexuell bakgrund, HBT-frågan, och att homosexuella i vissa sporter helt enkelt behandlas illa. Väldigt många vågar inte öppet tala om vad de har för sexuella preferenser med risk för att bli mobbade eller i alla fall på något sätt negativt uppmärksammade. Det är någonting som vi måste arbeta på. Jag var med i den debatt som fördes för två år sedan om de här frågorna. Det är nog också en fråga som kommer att ta sin tid innan vi får några mätbara resultat.

Vad gäller träningstider är det faktiskt rätt mycket en myt. Det är inte helt fel, men det är inte riktigt så illa som man kunde tro, i alla fall inte i min hemkommun där jag har tittat på det här. Det betyder inte att det inte kan förbättras. Det måste göras. Jag är tack och lov verksam i en sport som är väldigt jämlik, nämligen ridsporten, där jag till och med kan få tävla med mina döttrar under samma förutsättningar och i samma grenar.

Jag avslutar med detta och hoppas att mina kolleger kan fortsätta på den inslagna vägen. Jag får naturligtvis inte glömma att yrka bifall till propositionen och avslag på alla motioner.

Anf. 16 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Jag vill naturligtvis också hälsa idrottsministern välkommen hit. Jag förstår att morgonen har varit underbar eftersom det är fakiren man åker med från Island. Vi får möjlighet att prata vid senare, idrottsministern.

Jag vill börja lite kort med antidopningsarbetet. Vår poäng är egentligen inte att RF ska behöva komma till staten och säga: Kan vi samarbeta om detta? Vår poäng är att staten faktiskt ska ta ett initiativ i den här frågan, eftersom det är den delen som inte är kopplad till idrotten som är problemet inom antidopningsarbetet. Sedan är det ju så att finansieringen av antidopningsarbetet finns inom statens stöd till idrotten. Det är det som är poängen så att säga. Det är jättebra om idrotten tar det initiativet.

Friluftsliv står högt på den politiska dagordningen i dag. Jag tror att Göran Montan och jag har nått till toppen på den löftesklattring som Svenskt Friluftsliv genomför med riksdagspolitiker. Det är ju jättebra.

Jag har dessutom uppmärksammat Göran Montans motion om finansiering av Svenskt Friluftsliv, där han tillsammans med ytterligare en framstående moderat i kulturutskottet föreslår att även Svenskt Friluftsliv ska finansieras genom andelar av överskottet från Svenska Spel. Men så såg jag även att Göran Montan vid ett möte med scoutrörelsen här i riksdagen, ett möte som jag tyvärr inte hade möjlighet att närvara vid, hade lyft frågan att det inom den moderatledda regeringen förs diskussioner om hur stöd riktat till friluftslivet kommer att hanteras i framtiden och att Friluftsrådets roll kommer att ses över.

Min fråga är om Göran Montan fortfarande menar att Svenskt Friluftsliv ska finansieras genom överskottet från Svenska Spel eller om ni har funnit andra modeller för Svenskt Friluftsliv som liknar den som nu kommer att gälla för svensk idrott.

Anf. 17 GÖRAN MONTAN (m) replik:

Fru talman! Svenskt Friluftsliv har en kort historia, det vill säga att de har omorganiserat sig och på sätt och vis är en liknande organisation som RF fast i miniformat. Jag tycker att Svenskt Friluftsliv spelar en viktig roll i samhället. De organiserar ofta ungdomar som kanske inte annars skulle röra på sig eller delta i idrott. Frågan är huruvida bidraget ska gå direkt till Svenskt Friluftsliv eller om det ska gå över Friluftsrådet.

Vad gäller frågan om de pengarna i sin tur skulle komma från Svenska Spel vill jag säga att den motionen väcktes innan den här propositionen kom. Jag tycker personligen att Svenska Spels överskott ska gå rakt in i statskassan. Därmed måste man hitta traditionella sätt att tillföra pengar till Svenskt Friluftsliv. Jag tycker att detta är viktigt, och jag kan också se möjligheten att Svenskt Friluftsliv i framtiden kanske skulle ha en roll när det gäller att fördela pengar till de organisationer som är anslutna till Svenskt Friluftsliv.

Anf. 18 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Tack för svaret!

Jag ställde naturligtvis frågan om Svenskt Friluftsliv med anledning av det som Göran Montan sade i talarstolen. Han sade att han inte hade någon som helst förståelse för varför hans barnbarn skulle få pengar via Svenska Spel för den verksamhet som de bedriver inom Islandshästhörsbundet eller vad det kan vara.

Bara för någon månad sedan hade Göran Montan en annan uppfattning. Han väckte en motion om att Svenskt Friluftsliv skulle finansieras

via överskott från Svenska Spel. Men det är naturligtvis helt fritt att ändra uppfattning.

Min andra fråga gäller internationella evenemang, som Göran Montan också tog upp i sitt anförande. Det var ungefär två och ett halvt år sedan som Svenska Friidrottsförbundet var först ute på banan när den nya regeringen hade tillträtt – och naturligtvis fick ett nej från regeringen. Ett bärande motiv från regeringens sida var att regeringen ville ta ett samlat grepp om hur regeringen skulle hantera statens roll vid internationella evenemang. Fortfarande talar regeringen om att frågan måste beredas ytterligare.

Innerst inne tror jag att Göran Montan delar min uppfattning att den här långbänken är något av det värsta vi har skådat. Tydligt är att de tre berörda departementen inte kan komma överens.

Vad gör ni moderater här i riksdagen för att påskynda arbetet? Visst inser ni vad ytterligare internationella evenemang kommer att betyda för Sverige i goodwill, i lokala, regionala och nationella intäkter samt inte minst i arbetstillfällen.

Anf. 19 GÖRAN MONTAN (m) replik:

Fru talman! Tack för frågan. Det verkar som att vi kan köra den här frågan i långbänk också.

Det går att arrangera stora evenemang även om en policy för ögonblicket inte föreligger. Vi har gjort det i hela historien. Jag kan inte påminna mig att den förra regeringen hade någon policy på området. Inte hade man det 1912 heller. Då tillkom ganska hyggliga tävlingar, om jag minns rätt – även om jag inte var med.

Frågan bereds, och förutom departementen är naturligtvis Sveriges Riksidrottsförbund, Tillväxtverket och Visit Sweden AB med på banan.

När man nu faktiskt lägger fast en policy är det viktigt att det verkligen blir rätt. Det utesluter inte att ett förbund eller någon kan ha ett intresse av att söka och arrangera ett stort mästerskap. Det är självklart att vi kommer att titta på det, precis som alla andra har gjort före oss. Jag instämmer i att det naturligtvis är bra för landet om vi kan ha sådana evenemang som är anpassade till vår storlek. Det finns kanske sådana tävlingar eller stora mästerskap som vi inte kan klara ensamma.

(forts. 12 §)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.52 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

Anf. 20 TREDJE VICE TALMANNEN:
Jag hälsar ministrar och statsråd välkomna.

Frågestund

Den ekonomiska politiken

Anf. 21 THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Den ekonomiska krisen har ju slagit väldigt olika mot olika länder. På grund av regeringens passivitet är Sverige bland dem som har klarat sig allra sämst. Det gäller inte minst våra ungdomar, där vi nu har en ungdomsarbetslöshet på 25 procent – näst högst i hela EU.

Trots detta vill regeringen inte ge en enda krona till kommunerna i år som kunde gå till ungdomsjobb. Man har skurit ned komvux med en tredjedel sedan valet. Man fortsätter att driva en politik som missgynnar unga och gamla.

Samtidigt är det du och jag, Anders Borg, som tjänar tiotusentals kronor på er politik. Vore det då inte bättre om du och jag avstod från de enorma skattelättnader som vi har fått på grund av er politik, särskilt när vi nu är i kris, för att kunna stimulera ekonomin? Det skulle bli ett bättre och mer rättvist system, och det skulle framför allt gynna våra ungdomar.

Anf. 22 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Jag kan bara välkomna Thomas Bodströms engagemang kring ungdomsarbetslösheten. Man kan naturligtvis hävda att den ekonomiska krisen drabbar Sverige hårt därför att vi har en borgerlig regering. Men jag tror också att det spelar en väldigt stor roll att vi har den kanske högsta exportandelen av huvuddelen av de industrialiserade länderna och att vi därtill har en tung fordonsindustri och är oerhört beroende av basindustrier där råvarupriserna har gått ned. Det spelar naturligtvis en väldigt stor roll.

Vi har fört en mycket expansiv politik – en av de mer expansiva inom EU-området. Det återspeglas i att det finansiella sparandet går från ett överskott på 4 procent till ett underskott på 4 procent nästa år. Detta har vi gjort för att dämpa nedgången. Det handlar om aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder i vårpropositionen och betydande tillskott i kommunsektorn. Det är relativt viktiga åtgärder för att underlätta krishanteringen.

Sedan tror vi inte att hushållen skulle må bra av de stora skattehöjningar som Socialdemokraterna förordar.

Anf. 23 THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Ja, de betydande satsningarna på kommunerna är ju noll kronor i år, vilket gör att lärare och många andra förlorar jobbet och att inga ungdomar får den möjlighet som skulle kunna ges.

Just för att visa att vi är ansvarsfulla när det gäller budgeten ger vi ett exakt alternativ, nämligen att du och jag som tjänar så mycket pengar har möjlighet att använda de pengarna. Det skulle i så fall inte bara hjälpa ungdomar utan också vara bra för vår ekonomi. Personer som tjänar mycket pengar och som kanske har ännu mer pengar än du och jag sparar

pengarna, och då kommer de inte in i ekonomin på samma sätt som om man ger dem till unga och gamla personer.

En särskild satsning vore komvux. Både du och jag har fått chansen. Vi var inte så jättebra i skolan men har kommit igen via komvux. Vore det inte bra om också dagens unga kunde få den möjlighet som du och jag fick och som gör att du och jag kan stå här i riksdagen? Vore det inte bra om vi betalade tillbaka, i stället för att ni ser till att vi gynnas allra mest av regeringens politik?

Anf. 24 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Nu är inte bilden alldeles riktig. Vi har sänkt arbetsgivaravgifterna från den 1 januari, och vi tillför ytterligare en sänkning på ungdomsarbetsgivaravgifterna. Det ger väldigt stora belopp till kommunsektorn – det handlar om många miljarder. Det sker också en särskild uppgång av fastighetsskatteintäkterna för kommunsidan i år. Kommunintäkterna för 2009 är väsentligt starkare än vad de skulle ha varit i en annan situation.

Det är viktigt att dämpa nedgången genom att tillföra pengar till kommunerna. Vi har i vårpropositionen avsatt 7 miljarder för detta nästa år, och det är en av de absolut större satsningar som vi gör – i vårpropositionen den största vid sidan av en aktiv satsning på arbetsmarknadspolitik.

Det är inte riktigt så att Socialdemokraterna förordar skattehöjningar bara för rika personer. För metallarbetare och sjuksköterskor handlar det om 4 000–5 000 kronor i höjd skatt. Det är inte höginkomsttagargrupper som drabbas av det.

Sedan är det bra att vi har ett utbildningssystem, en omfattande yrkesutbildning och bra satsningar på komvuxverksamhet.

Alkoholpolitiken

Anf. 25 ULF HOLM (mp):

Fru talman! Sedan Sverige gick med i EU har alkoholkonsumtionen ökat med 30 procent. Det har gjorts otaliga uttalanden både från tidigare regering och från denna regering att vi måste få ned alkoholkonsumtionen, och då kanske inriktat på införselkvoterna.

Förra sommaren togs ett initiativ på nordisk nivå när man på ett möte i Visby beslutade att tillsätta en arbetsgrupp som skulle se över det här, bland annat att lägga upp en strategi för EU:s alkoholpolitik och hur man skulle attackera frågan. Sedan har EU-parlamentet uttalat sig för att man vill sänka införselkvoterna.

Den första frågan är: Vad har hänt med alkoholfrågorna efter mötet med de nordiska folkhälsoministrarna i Visby förra sommaren? Den andra frågan är: Hur avser regeringen att lyfta upp frågan om att sänka införselkvoterna för alkohol under det svenska ordförandeskapet? Frågorna riktas till Maria Larsson.

Anf. 26 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Fru talman! Regeringen har satt ett tydligt mål för alkoholkonsumtionen på det nationella planet. En sänkt totalkonsumtion var vad vi skrev i vår första regeringsförklaring som ett tydligt anvisat mål.

Det är glädjande att se att den kraftiga ökning som ägde rum mellan 1994 och 2004 har avstannat och att vi till och med har sett en minskning de senaste åren.

Det här är också en viktig fråga för oss på den internationella arenan, både genom det nordiska samarbetet och i EU-ordförandeskapet. Det innebär att alkoholen är en av de prioriterade frågeområdena inom mitt portföljområde.

Vi kommer att ha tre tillfällen att lyfta upp frågan. Det är först vid det informella ministerrådsmötet, som kommer att vara det allra första som äger rum under ordförandeskapet, den 6–7 juli. Vi kommer att ha en expertkonferens kring alkoholen. Vi kommer förhoppningsvis att vara framme vid rådsslutsatser när vi har ministermötet i månadsskiftet november/december.

Anf. 27 ULF HOLM (mp):

Fru talman! Det är bra att det finns inplanerade möten. Men hur ser strategin ut? Vad är målet för regeringen? Är det att sänka införselkvoterna med en halvering? Eller är det, som EU-parlamentet föreslår, att sänka med en tredjedel? Eller vill man gå tillbaka till de regler som fanns tidigare, innan Sverige blev medlem i EU? Vilken nivå ligger det på?

Det är den strategin som saknas, både när man diskuterade på det nordiska ministerrådsmötet i Visby förra sommaren och när vi i Sveriges riksdag diskuterar vad som anses vara lämpligt.

Jag skulle vilja höra lite mer konkret: Vad är strategin, och hur ska man kunna övertala andra? När det gäller EU måste det här beslutet fattas enhälligt, och det måste finnas en strategi om man ska övertyga några av länderna i EU som tycker att alkoholen ska flöda fritt i hela EU. Det tycker absolut inte jag och Miljöpartiet, och jag tror inte att folkhälsoministern tycker det heller.

Anf. 28 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Fru talman! Anledningen till att vi arbetar så aktivt med alkoholfrågan också inom EU-kretsen är naturligtvis att vi ser värdet både av ett erfarenhetsutbyte och av att höja nivån på denna fråga som en folkhälsofråga. Det är väldigt glädjande att se att det finns en gemensam syn på inte minst värdet av att skydda barn och unga. Där har vi en gemensam problematik i EU-länderna som vi talar om på ett helt annat sätt i dag än man gjorde för bara fem år sedan.

Därför tror vi att det finns väldigt stora möjligheter, utifrån den strategi som kommissionen har antagit och utifrån att EU-parlamentet har uttalat sig om att höja nivån på frågans intensitet och aktualitet i EU-kretsen.

Vi kommer att rikta in oss på ett lite bredare perspektiv, men barn och unga kommer att vara vår huvudprioritering. Det kommer att handla om marknadsföring. Det kommer också att handla om gränshandelsfrågorna, även om det inte finns någon som helst samsyn där i dagsläget. Där behöver vi fortsätta att söka samarbetspartner.

Försvarsindustrin

Anf. 29 HANS ROTHENBERG (m):

Fru talman! I regeringens proposition *Ett användbart försvar* betonas att arbetet med att på EU-nivå gemensamt verka för en mer öppen och konkurrensutsatt europeisk försvarsmaterielmarknad är av stor vikt för materieförsörjningen. Det är en marknad som i mycket också präglas av överkapacitet, bristande lönsamhet och protektionism.

Försvarsindustrin är i dubbel bemärkelse en spjutspets när det gäller utvecklingen av teknik och kompetens. Det är en utveckling som många gånger är betydelsefull även för civila ändamål och näringar.

Utifrån den nya inriktningen av försvaret och dess uppgifter undrar jag hur försvarsministern ser på möjligheterna för den i Sverige baserade försvarsindustrin att kunna utvecklas konkurrenskraftigt på en exportmarknad.

Anf. 30 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Fru talman! Framtiden ligger i internationalisering och möjligheten att dela kostnaderna för utveckling med andra. Det handlar om att kunna producera i längre serier för att få ned kostnader och en effektivare produktion.

Sverige är beroende av att vi har en stark och konkurrenskraftig försvarsindustri. Det är en del av vår säkerhetspolitik. En sak som är viktig just nu i dessa tider är att den ekonomiska krisen inte leder till att inte minst EU-länderna börjar stänga sina marknader för andra länders industrier, skydda den egna industrin eller snedvrیدا upphandlingar.

Det gäller att man har en betydande grad av transparens, genomskinlighet, mellan de europeiska länderna. Vi ser också att den gemensamma uppgiften är att stärka förutsättningarna för försvarsindustrin i Europa kontra konkurrenter i andra delar av världen. Jag ägnar betydande tid i mitt internationella resande åt att försöka stödja svensk industri i dess exportansträngningar.

Anf. 31 HANS ROTHENBERG (m):

Fru talman! Jag tackar för svaret. I propositionen bekräftas att en ökande exportandel kan vara nödvändig för att företagen ska kunna vidmakthålla och utveckla sin industriella teknik och kompetens. Det står också att grunden i det statliga engagemanget i framtida utvecklingssatsningar är att Försvarsmakten också har behov av den satsningen.

Det är en bekant doktrin att den här näringen ofta behöver någon form av referensförsäljning på hemmaplan från det egna landets försvarsmakt för att kunna sälja till ett annat land. Utifrån de nya förutsättningarna undrar jag hur försvarsministern ser på möjligheterna att Sve-

Anf. 32 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Fru talman! Jag har nyligen varit i Brasilien där vi försökte göra en insats för att stödja Gripenexport. Det är nämligen bra för det svenska försvaret att vi hittar långsiktiga partner att dela framtidssäkring av systemet med.

I övrigt måste fokus för mig ligga på materielförsörjning för försvaret. Det handlar om att försvaret får rätt materiel till rätt pris. Det är därför som vi har sagt, för övrigt i enlighet med den tidigare regeringens principer, att vi i första hand ska köpa färdig materiel och försöka att livstidsförlänga och utveckla den vi har. Vi ska i andra hand utveckla materiel tillsammans med andra för att dela kostnader och också få tillgång till deras kunskaper och teknik. Vi ska i tredje hand utveckla materiel själva.

En väldigt viktig del i detta är interoperabilitet. Vi ska ha materiel som fungerar tillsammans med andra länders. Det blir inte bara dyrt utan också militärt ineffektivt att ha materiel med egna specifikationer som är särskild från dem i andra länder. Det hindrar vårt försvar att samverka med andra i till exempel internationella insatser.

Nedskärningarna i skolan

Anf. 33 ROSSANA DINAMARCA (v):

Fru talman! Jag vill fråga finansminister Anders Borg vad regeringen gör för att stoppa nedskärningarna inom skolan. Lärarna blir färre, klasserna blir större och elevvården blir sämre. Skolbibliotek läggs ned och skolor stängs. Tre av fyra kommuner skär ned på skolan. Det är ingen munter läsning.

Det är heller inte någon överraskning. Sveriges Kommuner och Landsting har befarat och flaggat för detta ett tag. Regeringen sade tidigare: Lugn bara lugn, vårbudgeten kommer. Den kom, den sågs och den sågades. Det blir inga pengar till kommunerna förrän år 2010, och inte ens då är det tillräckligt.

För Vänsterpartiet är det viktigt att alla barn oavsett vilket ekonomiskt läge som råder i landet ska ha rätt till kunskap och en bra skola. Skolan har i dag fortfarande inte hämtat sig från den borgerliga regeringen på 90-talet. Vi hade då inte en jättehög lärartäthet, men den var betydligt bättre än i dag. Vad gör Anders Borg för att stoppa nedskärningarna i skolan?

Anf. 34 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Alliansregeringen har gjort en mycket bred och omfattande satsning på utbildning. Det har handlat om att höja kvaliteten i utbildningssystemet genom satsningar på mer kunskapsinriktning och breddningar av uppföljning. Därtill har det handlat om breda satsningar på att förbättra lärarnas fortbildningsmöjligheter. Det är en ny lärarutbildning på väg att tas fram.

Vi har förstärkt yrkesutbildningen via yrkesvux och gjort en introduktion av ett lärlingssystem. Det har också handlat om betydande resurser för kommunerna via sänkta arbetsgivaravgifter, höjda statsbidrag och extrainsatser. Det är centralt att vi klarar av att möta den ekonomiska nedgången och gör det på ett sådant ansvarsfullt sätt att vi har hållbara offentliga finanser så att vi inte till våren eller nästa höst får stå och tala om nedskärningar.

Det är därför som vi håller fast vid en politik där vi kan upprätthålla det grundläggande välfärdskontraktet med medborgarna. Det bygger både på satsningar på kommunsektorn och på en ansvarsfull ekonomisk politik som inte leder till att vi i nästa varv får tala om nedskärningar.

Anf. 35 ROSSANA DINAMARCA (v):

Fru talman! Vi står inför faktum, Anders Borg. Nedskärningar har redan skett. Det är 379 lärare som har sagts upp och 665 som har varslats. Till hösten planerar flera kommuner för fler varsel.

Anders Borg talar om kunskapsinriktning, lärarutbildning och lärarfortbildning. Men lärarna finns redan. Varför kan vi inte låta dem få arbeta kvar i skolan för att kunna garantera att eleverna får en bra utbildning och de ska slippa de nedskärningar som barnen på 90-talet drabbades av?

Vad ska vi ha en lärarfortbildning till om vi inte har några lärare i skolan? Det duger inte med fler betyg eller en ny betygsskala. Det kommer inte att öka kunskaperna. Det som ökar kunskaperna är lärare. Försök att garantera barnens rätt till en bra skola. Oavsett kris eller inte har de rätt till det.

Anf. 36 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Jag kan ha stor respekt för den grundläggande utgångspunkten att vi oavsett det ekonomiska läget ska erbjuda barn och ungdomar en bra utbildning. Det är inga föräldrar som kommer att acceptera det faktum att deras barn om de börjar första klass när det är ekonomisk lågkonjunktur därmed får sämre kunskaper i att läsa och skriva. Det är allas vår gemensamma utgångspunkt.

Nu är det tyvärr så att vi har underskott på väg i den offentliga ekonomin. Det handlar om att vi har tappat skatteintäkter på uppemot 200 miljarder kronor sedan budgeten lades fram. Hamnar vi i en sits där vi har underskott och får ökad upplåning måste vi i ett senare skede börja tala om nedskärningar och skattehöjningar.

Det skulle dämpa den ekonomiska aktiviteten, och det skulle landa i att kommunsektorn drabbades. Därför har vi tillfört pengar. Det handlar om 8–9 miljarder i ökade intäkter för kommunerna i år och om ett ytterligare tillskott på 7 miljarder nästa år.

Det är en balanserad och väl avvägd politik för att både klara av ansvarsfulla och uthålliga finanser och en god välfärd för alla medborgare. Man måste agera försiktigt med de offentliga finanserna.

Anf. 37 GÖTE WAHLSTRÖM (s):

Fru talman! Jag vill ställa min fråga till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson.

Trots att finansministern försöker påtala kommunernas starka ekonomi kan vi se att kommunerna redan i dagsläget varslar och försöker hitta andra åtgärder för att klara den ekonomiska utvecklingen.

I dag kunde jag läsa från en av våra kommuner i södra Sverige att man aviserar att pensionera 100 anställda i kommunen. Det är en kommun med 30 000 invånare. Om detta är normgivande för den svenska utvecklingen blir det ganska stora tal för de personer som man beräknar att pensionera av bland de svenska kommunanställda för att klara sin ekonomiska situation. Det belastar i sin tur pensionssystemet.

Vilken signal vill statsrådet ge till de kommuner som nu aviserar att förtidspensionera anställda? Vilken bedömning gör statsrådet av de ekonomiska konsekvenserna för pensionssystemet om detta sker i den utsträckning som skulle kunna bli fallet om detta blir normgivande?

Anf. 38 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! Jag har ingen definition på vad Göte Wahlström lägger i uttrycket pensionera av. Jag kan bara konstatera att när det tidigare var socialdemokratiskt styre använde man socialförsäkringen.

Anna Hedborg, socialdemokratisk före detta socialförsäkringsminister, skriver i sin utredning som ni tillsatte att socialförsäkringen blev en parkeringsplats för sådant som den inte vara menad för. Hon skriver dessutom att socialförsäkringarna användes som en arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Det är jag naturligtvis starkt emot. Socialförsäkringen ska vara till för dem som är sjuka och dem som inte har förmåga att arbeta. Har man en arbetsförmåga ska man självklart inte finnas i socialförsäkringen och ta pengar från dem som bäst behöver dem.

När det gäller pensionssystemet och tryggheten i det är vi helt överens när det handlar om att vi ska se till att det är tillväxt i landet, och det är arbetskraft som genererar skatteintäkter som garanterar pensionerna.

Anf. 39 GÖTE WAHLSTRÖM (s):

Fru talman! Jag går inte upp och gnölar över tidigare förd politik, socialförsäkringsministern. Jag tillhör ett av de partier som stod bakom pensionsöverenskommelsen och som oroas över utvecklingen av pensionssystemet. Socialförsäkringsministern har också åberopat att pensionssystemet är hårt belastat.

Om kommunerna nu använder sig av pensioneringssystemet för att göra sig av med personal belastar ju detta pensionssystemet. Min fråga var egentligen öppen till socialförsäkringsministern: Gör socialförsäkringsministern bedömningen att det är normgivande om en kommun med 30 000 invånare pensionerar 100 anställda för att komma ned i kostnader? Om detta är normgivande för Sverige får det naturligtvis svåra konsekvenser. Vilken bedömning gör socialförsäkringsministern, och vilken signal vill hon ge till de kommuner som använder denna lösning?

Anf. 40 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! Vi har trots allt ett kommunalt självstyre i det här landet. Jag vet att de allra flesta kommuner är ansvarsfulla och måna om personalen och försöker behålla den personal som behövs för att kunna garantera välfärden.

Jag vet att inkomstpensionerna i år har stigit med 4,5 procent. Jag vet också att 90 procent av pensionärerna i år har fått en sänkt skatt med motsvarande 2 miljarder kronor. Men självklart är det så – det vet både Socialdemokraterna, som var med vid pensionsuppörelsen, och alliansens partier – att det är viktigt att se till att vi har tillräckligt med resurser i pensionssystemet så att vi kan betala de pensioner som vi vill. Därför är det fortfarande arbetslinjen och en tillväxt i landet som gäller. Det finns inga andra universalmedel när det gäller att garantera pensionerna och tryggheten för pensionärerna.

Utvisning av iranska asylsökande

Anf. 41 AMINEH KAKABAVEH (v):

Fru talman! Jag har kommit i kontakt med ett antal asylärenden där Migrationsverket efter överklagande till Migrationsdomstolen beslutat om utvisning till hemlandet av iranska asylsökande som av FN:s flyktingkommissariat förklarats som konventionsflyktingar.

Jag vill mot denna bakgrund fråga migrationsministern om han avser att vidta några åtgärder för att svenska myndigheter och domstolar ska fullfölja sina skyldigheter som är förenliga med flyktingkommissariatets stadgar i Genèvekonventionens artikel 35. Ett sådant samarbete måste rimligen betyda att flyktingkommissariatets tolkning av flyktingkommissionens tillämpning i enskilda fall ska följas om det inte föreligger mycket starka skäl däremot.

Anf. 42 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru talman! Vad jag vet följer de svenska domstolarna och Migrationsverket både de internationella konventioner som Sverige har undertecknat och den lagstiftning som Sveriges riksdag har beslutat om i form av utlänningslagen och implementeringen av EU-direktiv, till exempel skyddsgrundsdirektivet och asylprocedurdirektivet. Det innebär också att det är Migrationsöverdomstolen som gör tolkningen av det här.

Jag kan som statsråd inte ingripa i enskilda ärenden och har inte för avsikt att här i kammaren göra någon överprövning, vilket dessutom skulle bryta mot både riksdagens föreskrifter och grundlagen, av de bedömningar som Migrationsöverdomstolen har gjort i de här eller andra ärenden.

Anf. 43 AMINEH KAKABAVEH (v):

Fru talman! Tyvärr stämmer det inte, ministern, för jag känner till sex ärenden där kommissionen har beviljat asyl. De kommer både från Irak och från Turkiet. Men svenska domstolar vill inte ge dem asyl. Flyktingkommissariatet motsätter sig alla verkställigheter av utvisningar med tvång, även till Eritrea. Trots detta är Sverige ett av de få länder i Europa som i denna fråga går emot flyktingkommissariatets uppfattning och

fortsätter att genomföra tvångsutvisningar till detta land. I det sammanhanget kommer vi lätt att tänka på Dawit Isaaks öde.

Avser migrationsministern att vidta några åtgärder för att Sveriges samarbete med flyktingkommissariatet ska fortsätta och förbättras i denna fråga?

Prot. 2008/09:113

7 maj

Frågestund

Anf. 44 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru talman! Först och främst pågår det alltid ett löpande samarbete mellan FN:s flyktingkommissariat, UNHCR, och de svenska myndigheterna i form av Migrationsverket.

Det är intressant att Amineh Kakabaveh särskilt pekar ut Eritrea med tanke på att Migrationsverket så sent som häromdagen gick ut publikt och sade att man nu går igenom och reviderar sina föreskrifter och funderar igenom situationen visavi den skyddssituation som skulle kunna tänkas uppstå i Eritrea framöver. Det tycker jag talar för att vårt system har integritet och att det är precis på de premisser som vi vill att systemet ska fungera med självstyrande domstolar och myndigheter som fattar beslut i de här ärendena och inte genom politiska beslut, såsom ju var fallet för bara några år sedan innan vi fick den nya instans- och processordningen och det rättssäkra och välfungerande system som vi har i dag.

Den sociala barn- och ungdomsvården

Anf. 45 TOBIAS KRANTZ (fp):

Fru talman! I dag på morgonen kom det ytterligare en rapport om en tragisk händelse i den svenska sociala barn- och ungdomsvården. En 13-årig flicka på ett behandlingshem i Småland tog sitt liv efter att under en tid blivit misshandlad av äldre pojkar på behandlingshemmet.

Tyvärr är det här ingen isolerad företeelse. Det finns en hel del allvarliga brister inom den sociala barn- och ungdomsvården i Sverige i dag. Det har Socialstyrelsen visat i en rapport i början av året. En tredjedel av de behandlingshem som Socialstyrelsen analyserade hade allvarliga brister. Det här handlar ju om samhällets mest utsatta barn.

Jag skulle vilja fråga statsrådet Maria Larsson vilka åtgärder regeringen tänker vidta för att se till att höja säkerheten, tryggheten och kvaliteten i den svenska sociala barn- och ungdomsvården.

Anf. 46 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Fru talman! Det här är en fråga som har engagerat regeringen mycket och där vi har vidtagit en rad åtgärder, därför att den här typen av missförhållanden har fått pågå under alltför lång tid i Sverige. Det är en skamfläck. Därför måste vi sätta in åtgärder som borde ha satts in mycket, mycket tidigare.

Regeringen har lagt fram en proposition som handlar om en ny tillsynsreform. Jag tror att den är en väldigt viktig del i det hela. Det handlar till exempel om att tillsynsbesök på HVB-hem måste ske minst två gånger per år, varav ett besök ska vara oanmält. Vi har stärkt den unges rätt att själv få komma till tals vid tillsynsbesöken och att få information om hur lång vistelsen ska vara.

Att ge kunskap och se till att barnets vilja får komma till uttryck är ett minimikrav som alltid måste ställas när samhället går in och placerar barn, men också att det finns en tillsyn som är väl fungerande.

Länsstyrelsens rapporter har visat att förhållandena är olika över landet. Men det som har skett hittills är helt otillräckligt.

Anf. 47 TOBIAS KRANTZ (fp):

Fru talman! Jag ber att få tacka statsrådet för svaret. Precis som statsrådet säger sker det nu en hel del förändringar för att förbättra situationen för de placerade barnen i Sverige. Vi ska också komma ihåg att även om det finns en hel del missförhållanden finns det också många människor ute i den sociala barn- och ungdomsvården som gör ett väldigt bra jobb. Icke desto mindre är den generella bilden negativ, och den måste attackeras.

Från Folkpartiets sida har vi föreslagit en rad åtgärder för att ytterligare försöka stärka säkerheten, tryggheten och kvaliteten inom ungdomsvården. Vi har bland annat pekat på möjligheten att införa ett system med nationell licens, vilket innebär att man ska kunna ställa krav på att de behandlingshem som finns ska uppfylla vissa krav på utbildning, kompetens och säkerhet.

Kan statsrådet tänka sig att införa ett system med en nationell auktorisation eller licens, en licens som också kan dras in om det förekommer missförhållanden, för behandlingshem? Kan statsrådet tänka sig en sådan lösning?

Anf. 48 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Fru talman! Att se till att de hem där barn placeras, vare sig det handlar om familjehem eller HVB-hem, är utredda och certifierade på något sätt av myndigheter är ett arbete som vi redan har påbörjat. Vi har redan lagt fram förslag om detta när det gäller familjehemssidan, som Tobias Krantz säkert känner till. Jag tror att det är nödvändigt att den kontrollen alltid är för handen. Att den över huvud taget har brustit tidigare är inte godtagbart.

Precis som Tobias Krantz säger ser det olika ut över landet, och många av HVB-hemmen fungerar på ett fantastiskt sätt, precis på det sätt som det är tänkt. Men där det inte fungerar väl behöver vi den här typen av kvalitetssystem. Vi behöver också ha jämförelsesystem, öppna jämförelser, på det här området likaväl som vi nu har det på äldreomsorgssidan. Ett arbete har nu påbörjats med att ta fram nationella kvalitetsindikatorer för den sociala barn- och ungdomsvården.

Sveriges export av JAS 39 Gripen

Anf. 49 PETER RÅDBERG (mp):

Fru talman! Jag har en fråga till försvarsminister Sten Tolgfors. Brasiliens grannar Venezuela och Colombia har nyligen köpt jaktplan från Ryssland respektive Israel. Om Sverige skulle lyckas sälja JAS 39 Gripen till Brasilien kommer Sverige återigen att bidra till en militär upprustning i ett redan ganska instabilt område.

Den moderatledda regeringen försöker gång på gång på olika områden tala om för oss vilken bra politik man för. På ett område kan jag hålla med. På biståndsområdet är man noga med att pengarna ska hamna rätt och inte i korrupta händer. Det välkomnar Miljöpartiet. Men när det gäller exempelvis stridsplan som JAS är det helt andra parametrar som gäller. Det är inte acceptabelt. Eftersom vapenexport är en ljusskygg marknad och regeringen inte kan garantera att dessa affärer går rätt till blir det absurt att staten pumpar in miljarder i exportstöd till JAS-affärerna.

När ska staten sluta att ge exportgarantier till JAS-affärer? Regeringen kan ju inte garantera att affärerna går rätt till vare sig etiskt eller moraliskt.

Anf. 50 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Fru talman! Vi fick där en lång rad anklagelser och svepande påståenden som jag tror att Peter Rådberg kommer att ha mycket svårt att belägga, särskilt i avseende på det land han ställde frågan om. Brasilien är ett land som är i stark utveckling och som har samma rätt att bygga ett försvar för självförsvar som Sverige och andra demokratiska stater har. Det är dessutom ett land med en avancerad flygindustri med vilket det vore rationellt för Sverige att kunna dela framtidssäkringen av Gripen, vårt eget flygvapens kärna. Det skulle göra det billigare för oss att upprätthålla vår försvarsförmåga. Det gör det också till en attraktiv och intressant möjlighet för Brasilien.

Jag vet inte om Peter Rådberg försöker antyda att det finns problem i just den här affären. Anser han det tycker jag att han ska redovisa dessa.

Anf. 51 PETER RÅDBERG (mp):

Fru talman! Regeringen vill göra JAS till en exportframgång till vilket pris som helst. Jag har aldrig hört regeringen säga nej till en enda affär på grund av att affären inte stämmer överens med vår syn på mänskliga rättigheter eller för att affären krockar med vårt mål till exempel i biståndspolitik.

Trots sin höga svansföring har regeringar oavsett partifärg försökt hjälpa Saab att sälja JAS under många år utan någon större framgång. Det svenska JAS-planet har kostat skattebetalarna ungefär 120 miljarder kronor sedan starten 1982.

Nu rear försvarsministern ut JAS 39 Gripen till Brasilien för ungefär 500 miljoner kronor. Trots denna röda lapp på JAS-planen är det inte direkt någon rusning till JAS-affärer. I juni månad ska Brasilien välja mellan det svenska JAS-programmet, ett franskt flygplan och amerikanska F 18. De som får stå för kostnaderna, oavsett om det blir Frankrike eller Sverige, är skattebetalarna. Hur länge ska skattebetalarna hålla det misslyckade JAS-projektet under armarna?

Anf. 52 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Fru talman! Peter Rådbergs fråga är inte seriös. Hans påståenden är inte heller seriösa. Sverige säljer inte till vilket pris som helst i vare sig bildlig eller bokstavlig mening. Brasilienaffären handlar om en långsiktig samverkan för att utveckla nästa generations Gripen, just för att slippa att Sverige och Sveriges skattebetalare ensamma får stå för hela notan för att

framtidssäkra Gripen-systemet. Det är synnerligen rationellt att små länder inte ensamma utvecklar stora materielsystem, för då kommer den fulla notan på det lilla landet. Det är också rationellt för flera att söka samverkan så att man kan dela på kunskap och teknologi för att framtidssäkra systemet.

Rådberg har fel. Det finns några moderna stridsflygplan i världen som inte har funnit någon marknad utanför sina egna länder, men till dem hör inte Gripen. Gripen har anskaffats under olika former av Ungern, Tjeckien, Thailand och Sydafrika och möter fortsatt ett stort internationellt intresse. Jag tror att svensk industri betackar sig för Peter Rådbergs svartmålning.

Smittskyddsberedskapen

Anf. 53 HELÉN PETTERSSON i Umeå (s):

Fru talman! Min fråga är av allmän karaktär och går till finansminister Anders Borg. Samma dag som svininfluensan bröt ut i Mexiko skickade den svenska regeringen in en lagrådsremiss om en ny veterinärorganisation. I det nya förslaget finns bland annat med att smittskyddsberedskapen ska kunna upphandlas av privata aktörer i stället för att som i dag tas om hand av den statliga distriktsveterinärorganisationen.

Vår smittskyddsberedskap i Sverige i dag är utomordentligt bra. Varför vill regeringen splittra en väl fungerande organisation och sälja ut verksamheten till den som gör det till billigaste penning, dock ej kanske alltid med bäst kvalitet?

Anf. 54 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! För alla dem som jobbar med djurhållning och för alla dem som har djur är en väl fungerande veterinärorganisation av avgörande betydelse. Det är viktigt att vi kan säkra att det i hela landet finns tillgång till en väl fungerande veterinärorganisation. Det är utgångspunkten för det arbete som regeringen bedriver i dessa frågor.

Nu sker vissa förändringar. Syftet är att vi ska kunna bibehålla en god veterinärorganisation och en hög grad av fungerande smittskydd med de resurser vi har på detta område.

Anf. 55 HELÉN PETTERSSON i Umeå (s):

Fru talman! Det frågan gällde var smittskyddsberedskapen. I dag har vi många sjukdomar som smittar från djur till människa. Svininfluensan har precis upptäckts i ett bestånd grisar i Kanada. Vi har fågelinfluensa där den veterinära smittskyddsberedskapen är i allra högsta grad viktig.

Vi har i dag andra områden där det finns hårda regler vid upphandling men där man ändå inte klarar av att bibehålla verksamheten på den nivå som krävts från början. Äldrevården är ett sådant exempel. Där har vi alldeles för många gånger sett att man inte har lyckats leva upp till de krav som ställts vid upphandlingen.

Om en fågelinfluensa skulle bryta ut i en region där vi inte har en fungerande smittskyddsberedskap på det veterinära området kan det bli en katastrof, både nationellt och internationellt. Är regeringen villig att ta ansvar för det? Förstår man konsekvenserna av det här förslaget?

Anf. 56 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Vi har tagit stort ansvar för smittskyddsberedskapen. Inte minst gäller det de extraresurser som har skjutits till för att hantera bland annat blåtungeepidemin. Det är alldeles uppenbart att vår prioritering av smittskyddsfrågorna i den veterinära organisationen är tydlig.

Nu sker det vissa förändringar där vi får en bättre fungerande tillsyn inom jordbruksområdet och djurhållning och också en förändring av den veterinära organisationen. Ambitionen är naturligtvis att detta ska leda till en bättre och mer välfungerande verksamhet också på området smittskydd.

Kommunernas ansvar för LSS-stöd

Anf. 57 PER LODENIUS (c):

Fru talman! Jag ställer min fråga till statsrådet Maria Larsson. För snart ett år sedan gick Emy ut från gymnasiesärskolans individuella program. Emy kommunicerar med sin omgivning via stödtecken och vill förstärka och utveckla den kunskapen. Det finns en folkhögskola i Sverige som passar Emys behov. I närheten finns ett så kallat LSS-boende. Problemet är att skolan och boendet inte ligger i Emys kommun. Emy ansökte hos hemkommunen för att få LSS-boende i samband med studierna, men kommunen sade nej med hänvisning till att man inte ger LSS-stöd utanför kommunen. Då ansökte hon om förhandsbesked från den kommun där folkhögskolan ligger men fick avslag med motiveringen att anledningen till att hon skulle bo i kommunen var studier och inte arbete. Emy har följaktligen inte kunnat inleda sina studier på folkhögskolan.

Ska ungdomar som Emy ha samma möjlighet som andra ungdomar att kunna studera även om det finns behov av LSS-insats? Hur ser i så fall den möjligheten ut?

Anf. 58 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Fru talman! Jag vet inte om jag uppfattade hela historien, för det var många turer. Och enskilda fall kan jag inte uttala mig om.

Vi har haft en LSS-utredning som alldeles nyss är avslutad. Remissomgången är slutförd, och jag väntar på en sammanställning av remissvaren. Utredningen har fokuserat och tittat på LSS-problematiken i sin helhet. Det vi också har gjort är att titta på socialtjänstlagen ur ett vistelsebegreppsperspektiv, vilket har bäring på det som Per Lodenius lyfter fram. Ibland finns det en problematik där kommuner inte vill gå in och ta ansvar utan träter sinsemellan om vem som ska ha ansvaret. Det har vi identifierat på en rad områden inom socialtjänstlagen. Det är viktigt att vi har ett regelverk som klarar ut vem som bestämmer när man inte inbördes kan komma överens.

Det här var generella svar på den berättelse som jag tyvärr inte uppfattade i sin helhet.

Anf. 59 PER LODENIUS (c):

Fru talman! Jag tackar för svaret och ber om ursäkt för att jag blev lite ivrig i mitt frågeställande. Min fråga var egentligen generell. Jag använde Emy som exempel på vad flera ungdomar kan råka ut för.

Jag förstår att det här är på väg genom den nya LSS-utredningen. Finns det någon uppfattning om hur lång tid det här kan ta?

Det finns förutom Emy många ungdomar som vill ta de här studierna ganska snart, men de har ingen möjlighet eftersom kommunerna, som du säger, träter sinsemellan om vem som ska stå för LSS-boendet och LSS-stödet.

Anf. 60 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Fru talman! LSS-utredningen är en väldigt omfattande utredning som har arbetat under många år. Nu har vi genomfört remissförfarandet. Hur beredningen ser ut tidsmässigt framöver vågar jag inte säga i dagsläget. Först måste jag få en sammanställning. Det är många saker som ska komma på plats. Utredningen rymmer mer än 100 förslag.

Vi ska ta oss an detta.

Det är samma sak med Vistelseutredningen. Jag har just fått förslaget och det är utskickat på remiss.

Beredningsarbete tar dessvärre ibland lite tid. Ibland önskar man att saker och ting kunde gå fortare.

Det är det svar som jag kan ge Per Lodenius i dag.

Uttagsskatten på kooperativ vindkraft

Anf. 61 PER BOLUND (mp):

Fru talman! Min fråga riktas till finansminister Anders Borg.

För några veckor sedan debatterade jag och finansministern uttagsskatt här i kammaren, Uttagsskatten är en skatt som skattemyndigheten tänker ta ut på kooperativ vindkraft eftersom man anser att de som är medlemmar i kooperativen får för billig el och därför ska straffbeskattas.

I den debatten försvarade finansministern uttagsskatten av skattetekniska skäl.

Nu börjar resultaten av den här skatten att visa sig tydligt. Tidigare hade O2 Vindel som är det största kooperativa vindkraftbolaget ungefär 500 anmälningar per vecka från intressenter som ville investera i vindandelar. Nu har det sjunkit till ungefär 25 per vecka, och det fortsätter att sjunka.

Intresset ligger på några futtiga procent jämfört med tidigare enbart på grund av uttagsskatten.

Jag tycker att det är tråkigt om den kooperativa vindkraften skulle dö på det sätt som nu håller på att ske på grund av att man vill fullfölja en skatteprincip.

Jag vill fråga finansministern om han anser att det är acceptabelt att ta livet av den här sektorn enbart på grund av att man försvarar en skattemässig princip.

Anf. 62 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Det är centralt att Sveriges riksdag är just hela Sveriges riksdag och att vi diskuterar frågor utifrån ett allmänintresse och inte fastnar i att enskilda intresseorganisationer vill vinna fördelar på skattebetalarnas bekostnad.

Vi har kraftiga satsningar på vindkraft. Vi har särskilt gynnsamma skatteregler här. Vi har en CO₂-skatt som är styrande, vi har gröna certifikat och den kooperativa verksamheten är enkelbeskattad och inte dubbelbeskattad.

Det som Per Bolund argumenterar för är att vi ska låta denna sektor vara helt obeskattad. Det finns säkert människor som anser att det är centralt att vi hittar skattefria sektorer i Sverige. Jag tillhör inte dem. Jag tycker att det är centralt att verksamheter bidrar till det allmänna genom att betala sina skatter. Eftersom det här är en verksamhet som redan är skattegynnad har jag väldigt svårt att se att vi skulle gå vidare och ytterligare förstärka det skattegynnandet.

Man kan naturligtvis diskutera om vi ska förstärka möjligheterna till vindkraft generellt. Då ska vi göra det för hela Sverige, för olika driftformer och inte specifikt för just denna driftform.

Att totalt skattebefria en sektor är främmande för mig.

Anf. 63 PER BOLUND (mp):

Fru talman! Jag vill börja med att rätta finansministern. Det är inte alls sant att kooperativ vindkraft är skattebefriad. De betalar elskatter och andra skatter, precis som andra elproducenter.

Det är tråkigt att finansministern ser vindkraften som ett särintresse. Det trodde jag inte att någon politiker i riksdagen gjorde. Jag trodde att det fanns en enighet om att vindkraften ska gynnas och stödjas och inte motarbetas. Jag beklagar finansministerns inställning.

Jag måste då ställa frågan om inte den här principen ska gälla på alla andra områden. Man kan jämföra ett kooperativt vindkraftsbolag med exempelvis en bostadsrättsförening. Där går man in med en kapitalkostnad för att sedan få en lägre boendekostnad per månad. Tycker finansministern att man ska ha samma princip där, och att man ska ha straffbeskattnings för att man som bostadsrättsinnehavare får en lägre boendekostnad än en hyresrättsinnehavare?

Anf. 64 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Jag vill vara tydlig med att min kommentar inte gällde vindkraft utan Per Bolund. Det är Per Bolund som gör sig till representant för en specifik näring som han anser bör vara skattebefriad. Vindkraft är en viktig energikälla. Vindkraft är bra. Vi ska ha gröna certifikat. Vi ska ha CO₂-beskattnings. Vi ska ha en mycket snabb utbyggnad av vindkraft. Det ska vi göra generellt. Vi kan säkert göra mer för att underlätta för vindkraften.

Om en specifik driftform ska skattebefrias, om man ska gå från att vara enkelbeskattad till att vara nollbeskattad får ni ursäkta att jag tycker att det är centralt att vi också beaktar samhällsintresset att vårda våra skattebaser. Det är centralt att alla delar av samhället bidrar till att betala sina skatter.

Jag blir bekymrad när en sektor som redan är enkelbeskattad så tydligt organiserar sig för att kräva ytterligare lättnader som andra i samma näring inte får del av. Det är det som är mitt bekymmer.

Vindkraft är väldigt bra, men att vi skulle skattebefria en särskild del av den är främmande för mig.

7 maj

Frågestund

Anf. 65 INGER DAVIDSON (kd):

Fru talman! Jag har en fråga till finansminister Anders Borg om fastighetsskatten.

När alliansregeringen avskaffade den statliga fastighetsskatten var ju avsikten att det skulle skapa trygghet och långsiktighet för alla. Ingen skulle behöva gå från hus och hem för att taxeringsvärdet plötsligt sköt i höjden.

Den målsättningen har uppnåtts, men inte för alla. De som har ett lågt taxerat hus – under 50 000 – alltså enkla sommarhus, får fortfarande betala skatt för sin tomtmark. Det betyder jättestor skillnad – tusentals kronor – jämfört med den kommunala fastighetsavgiften.

Jag har tagit upp den här frågan tidigare och tyckt mig få ganska positiva svar. Nu undrar jag vad som händer. Det här måste naturligtvis rättas till. Det är en plump i protokollet i den annars väldigt fina fastighetsskatteformen.

Anf. 66 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Jag välkomnar Inger Davidsons fråga. Fastighetsskatteformen är ett bra exempel på en väl fungerande skattepolitik. Det innebär att vi får bort den orättvisa och den orimlighet som låg i att människor drabbades av att grannarnas villapriser steg. Det handlade om mycket stora belopp för enskilda människor, inte minst äldre människor, i våra storstadsområden.

Samtidigt är det bra att vi därmed har fått en betydligt större legitimitet för fastighetsskatten än tidigare. Den uppfattas inte som orimlig, och den uppfattas inte som orättvis på samma sätt som tidigare.

Jag har uppmärksammat den fråga om tomtmarken som Inger Davidson reser. Det är en fråga som vi ser över. Beredning pågår. Vi återkommer så snart vi har slutfört det arbetet.

Anf. 67 INGER DAVIDSON (kd):

Fru talman! Tack, statsrådet, för ett även denna gång ganska positivt svar! Jag skulle gärna vilja veta när de mer än 100 000 husägare som är berörda av detta kan få något slags besked. Det går ju ett år i taget då man ska lämna in sitt taxeringsvärde.

Dessa människor kan alltså riskera att få gå från hus och hem för att de inte har råd att behålla sin lilla sommarstuga som kanske har gått i arv från generation till generation. Det känns inte bra.

Beredning pågår – det har den väl gjort ganska länge, om jag förstår saken rätt. Jag hoppas att jag kan få ett lite mer konkret besked.

Anf. 68 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Jag delar Inger Davidsons åsikt att fastighetsskatteformen har fungerat väldigt väl. De flesta villaägare har fått påtagligt lägre fastighetsskatt genom att vi har kunnat sänka fastighetsskattesatsen.

De orimliga genomslagen i storstadsområden förhindras dessutom av att vi har satt ett tak.

Därtill har det mycket allvarliga problemet med de stigande uppskoven som riskerat att undergräva våra skattebaser delvis hanterats genom en begränsning och den uppskovsränta som vi har lagt på den.

Detta ger en väl avvägd fastighetsskatt som har stor folklig legitimitet och fungerar väl.

Nu har vi ett problem med tomtmarken, som Inger Davidson påpekar. Som jag har svarat är det vår uppfattning att det är ett problem som vi ska se över. När den beredningen är slutförd ska vi återkomma.

Förändringen av trafikförsäkringen

Anf. 69 STEFAN WIKÉN (s):

Fru talman! Utredningen om att förändra trafikförsäkringen så att kostnaderna för trafikskadades sjukfrånvaro flyttas från staten till trafikförsäkringen skulle ha varit klar i april 2008. Detta är en mycket komplicerad fråga, vilket har gjort att utredningen har fått ytterligare tid på sig till den 15 juni i år. Nu begär utredningens ordförande förlängd tid fram till den 18 december.

Förändringen av trafikförsäkringen har varit problematisk. Regeringen införde en premieskatt för fordonsägare som ett första steg i förändringen.

Min fråga till Cristina Husmark Pehrsson är: Kommer regeringen att ge utredningen förlängd tid? Kommer fordonsägarna att kompenseras för skatteuttaget på premieskatten?

Anf. 70 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! Jag tackar för frågan.

Vi har sett hur väl en sådan försäkring fungerar inte minst i Finland. Jag tror att frågeställaren också känner till att det sedan 50-talet i Finland har fungerat mycket väl med omhändertagande av personer som har fått detta genom försäkringsbolagen.

Om en bil blir skadad blir den snabbt omhändertagen och återställd. Om en person blir skadad är man hänvisad till många andra huvudmän i form av landsting, försäkringskassa och så vidare, och det tar betydligt längre tid.

Om även personskador överförs till de privata försäkringsbolagen får man större incitament när det gäller att få hjälp och stöd och komma tillbaka i tid. Det finns ett stort intresse att få tillbaka människor i arbete igen.

Med tanke på hur väl det fungerar i Finland och att man där dessutom har gått vidare genom att också föra över sjukpenningen på detta sätt visar att detta är en väldigt bra reform.

Jag får återkomma för att svara på frågan.

Anf. 71 STEFAN WIKÉN (s):

Fru talman! Det är bra om man försöker svara på frågan.

Jag delar inte riktigt statsrådets uppfattning i fråga om detta eftersom försäkringslösningar får en lite annan karaktär än om vi gemensamt delar på kostnaderna.

Denna skatt på 32 procent som nu tas ut har verkat under ganska lång tid utan att man har kommit till skott att genomföra reformen. Jag undrar därför om det inte är lika bra att faktiskt backa i fråga om detta förslag, dra tillbaka det och kompensera fordonsägarna.

Anf. 72 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! Jag kan lugna frågeställaren med att utredningen arbetar på med de direktiv som man har. Det är säkert känt att det tog ett tag innan kansliet var bemannat och man kom i gång. Sedan har man också konstaterat att det är en komplicerad fråga. Man avviker inte på något sätt från direktiven utan arbetar på.

Det har kommit in en ansökan från utredningen om att få längre tid. Den ska regeringen naturligtvis beakta, och vi får återkomma när vi har tagit ställning.

Pensionssystemet

Anf. 73 FINN BENGTSSON (m):

Fru talman! Jag har en fråga till socialförsäkringsminister Cristina Husmark Pehrsson angående pensionerna.

Regeringens offensiva jobbpolitik har fått många pensionärer att delvis missuppfatta hur våra medel för pensioner genereras. Ett stort antal pensionärer tror att de främst genereras från något slags liggande pott med förinbetald pension som ett slags befintlig innestående lön som finns i någon kassakista. Sanningen är att huvuddelen av pensionsmedlen genereras av den arbetande befolkningen.

Eftersom denna missuppfattning delvis understöds av oppositionen är min enkla fråga hur man pedagogiskt kan förklara detta för de pensionärer som i dag undrar hur man skapar sin pension och att det görs så att den här debatten vänder på ett sådant sätt att man förstår att det faktiskt behövs en aktiv jobbpolitik för att pensionerna till pensionärerna ska kunna garanteras.

Anf. 74 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! Att pedagogiskt förklara pensionssystemet här på någon minut är inte möjligt.

Men jag kan också beklaga om det är oppositionens vilja att försöka gå ut med felaktig information. Det skrämmer upp väldigt många pensionärer.

Det handlar om att den arbetande befolkningen betalar in avgifterna. Varje generation står för sin egen pension. Vi ska inte vältra över det på barn och barnbarn. Det är ett unikt pensionssystem som är stabilt och hållbart finansiellt, och det ska klara även motgångar och nedgångar. Men när det är tillväxt, som det har varit, ökar också inkomstpensionerna – i år med 4,5 procent.

Vi har också haft råd att ge en skattelindring till pensionärerna på 2 miljarder kronor.

Det är viktigt att tala om att det är ett fristående pensionssystem som vi har där det handlar om att pengar in i systemet ska vara pengar ut. Det ska vara en balans i det hela. Det är vi väldigt stolta över. Vi ska inte luras att ta pengar från barn och barnbarn.

Anf. 75 FINN BENGTSSON (m):

Fru talman! Jag tackar för ett uttömmande och bra svar.

Men min fråga kvarstår delvis. Om vi kan glädjas över att vi har justerat pensionssystemet genom en blocköverskridande överenskommelse kan vi också tacka oppositionen för den insatsen.

Men om det är så svårt att pedagogiskt förklara någonting som har blivit så krångligt, kan det då inte vara så att systemet kanske behöver reformeras ytterligare? Den här frågan kan uppkomma igen. Jag förstår mycket väl att man nu balanserar detta mellan låg- och högkonjunktur. Men den hisnande fråga som ändå måste resas är: Om det är någonting som är så svårt att förklara för folk, kan det då trots allt inte göras enklare, eller har vi kommit till en absolut ståndpunkt att någonting annat inte kan finnas på pensionssidan?

Anf. 76 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! Det är inte svårt att förstå sig på pensionssystemet. Det handlar om att när vi arbetar betalar vi in en avgift till en pott med pengar som vi sedan får del av. Det är pengar in och pengar ut, och det handlar om balans. Det är inte konstigare än att vår hushållsekonomi ska gå ihop.

Om man bara ägnar fem minuter åt det orange kuvertet eller söker på Min pension får man en väldigt god uppfattning om vad det handlar om.

Problemet är – där håller jag med Finn Bengtsson – att man kanske inte använder dessa fem-tio minuter för att försöka förstå den egna pensionen.

Därför ser jag med tillförsikt fram mot den nya pensionsmyndigheten som startar den 1 januari nästa år där pensioner från Försäkringskassan och PPM samlas i en myndighet. Där tror jag att man på ett ännu bättre och tydligare sätt än i dag kan ge en riktig information.

Barnfattigdomen

Anf. 77 VERONICA PALM (s):

Fru talman! Min fråga går till finansministern.

Barnfattigdomen i Sverige ökar. Vart femte barn under sex år lever i ett hushåll med ekonomisk utsatthet. 23 000 barn går till skolan utan glasögon trots att de skulle behöva det därför att föräldrarna inte har råd med det.

Det är snart sommarlov, och mängder av barn kommer att komma tillbaka till skolan efter sommaren och inte kunna berätta om något roligt som de har gjort därför att deras föräldrar inte har haft råd.

Karolinska Institutet skriver i en rapport att arbetslöshet hos föräldrarna påverkar barns psykiska hälsa 20 år framåt. Krisen drabbar barnen.

Min fråga till finansministern är: Vad har regeringen för strategi för att barnen inte ska bli krisens förlorare?

Anf. 78 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Vi har i Sverige haft ökande problem för utsatta barn och utsatta familjer under lång tid. Utsattheten har ökat i ekonomiskt marginaliserade grupper under 10–15 år. Det är naturligtvis väldigt allvarligt.

Det som Veronica Palm framhåller om att arbetslöshet ytterst drabbar hela familjen är naturligtvis helt riktigt. Det drabbar inte bara den enskilda personen utan också partner och barn helt enkelt därför att arbetslöshet, frånvaron av arbetskamrater och frånvaron av att vara i arbete är en oerhörd belastning för människor.

Detta är utgångspunkten för regeringens ekonomiska politik. Vår uppfattning är att full sysselsättning är ett centralt och kanske till och med det övergripande målet för all politik. Till det kommer naturligtvis att man måste hålla god ordning på de offentliga finanserna. Utgångspunkten för vårt arbete är att prioritera och skapa förutsättningar för fler människor i arbete samtidigt som vi upprätthåller en god ordning i de offentliga finanserna.

Anf. 79 VERONICA PALM (s):

Fru talman! Att ha god ordning i de offentliga finanserna och att satsa på jobben är finansministerns svar.

Sverige lånar i dag till skattesänkningar för de rika samtidigt som man väljer att inte stimulera kommuner och landsting.

Ärligt talat, Anders Borg: Jobbpolitiken sjunker som en sten. Regeringens politik funkar inte, även om jag håller med om att det är riktigt att prioritera jobb i lågkonjunktur.

Krisen drabbar barnen. Det är orättvist, men det är också orimligt eftersom barn inte kan påverka sin situation, men det kan vi göra. Vi kan påverka att barnfattigdomen inte tillåts öka.

När det gäller den ekonomiska familjepolitiken har regeringen fattat ett beslut, och det beslutet är att ta bort målet om att den ekonomiska familjepolitiken ska vara utjämnande mellan barn. Då säger man: Det är bara ett papper.

Nej, det är inte bara ett papper. Det visar sig nu. Det är precis den politik som regeringen för. Barnen drabbas.

Jag kan inte tolka detta på något annat sätt än att regeringen inte har någon plan. Jag vill se en strategi för att barnen inte ska drabbas av krisen.

Anf. 80 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Jag beklagar att jag måste komplicera detta lite grann. Vi har sedan budgeten lades fram tappat 200 miljarder i skatteintäkter. Det är inte så att vi har sänkt inkomstskatterna med 200 miljarder efter att budgeten lades fram. Det är inte så det har gått till i Sverige, utan det handlar i huvudsak om att skatteintäkterna har minskat för att människor konsumerar mindre, för att fler har blivit av med arbetet, för att bolagsvinsterna har minskat och för att beskattningen på olika andra typer av kapitalinkomster har minskat. Detta kan vi tyvärr inte tänka bort. Vi kan

inte knäppa med fingrarna och transportera oss till en annan verklighet, utan verkligheten är att vi har 200 miljarder kronor mindre.

Under dessa mycket knappa omständigheter i den offentliga ekonomin har vi valt att göra två prioriteringar. Den ena gäller kommunerna som vi tillför 7 miljarder kronor därför att de är centrala för barnen och för att vi ska ha en bra och väl fungerande välfärd även i svåra tider. Den andra gäller den aktiva arbetsmarknadspolitiken och naturligtvis också a-kassan som tillförs stora resurser. Det är naturligtvis också för att möta försämringen på arbetsmarknaden.

Kriminalvårdens budget

Anf. 81 Andre vice talman BIRGITTA SELLÉN (c):

Fru talman! Min fråga går till finansminister Anders Borg och gäller Kriminalvårdens budget och dess ökade kostnader sett till att antalet klienter ökar.

I dagarna ska Kriminalvården besluta om hur man ska finansiera sina verksamheter. Det finns farhågor om att nedläggningar kommer att ske, bland annat vid Viskananstalten i Medelpad där 118 klienter är intagna för sexualbrott och partnerrelaterat våld.

Den information som de anställda har fått är att anstalten kommer att läggas ned på grund av att Kriminalvården behöver tillskott för att få pengar till ett häkte i Helsingborg. Jag har inga krav på att finansministern lägger sig i vad Kriminalvården lägger ned, utan jag undrar bara hur finansministern ser på problemet med att vi inom en treårsperiod kommer att se att ungefär 20 procent fler klienter behöver plats.

Anf. 82 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Det är alldeles uppenbart att hela rättsväsendet är i en betydande ekonomisk stress. Det gäller polisen. Det gäller stigande kostnader för rättsliga biträden. Det gäller åklagare och domstolsväsende. Det gäller också Kriminalvården.

I fråga om Kriminalvården handlar det dels om en ökad tillströmning, dels om att en bred satsning på ökad säkerhet ute på fängelserna har gjort att det är relativt omfattande investeringsplaner.

I budgetpropositionen var regeringen tydlig om att rättsväsendet var ett prioriterat område. Men till följd av de budgetrestriktioner som förelåg valde vi att åstadkomma en del av de extraresurserna via ökade möjligheter för Kriminalvården att utnyttja anslagskrediter.

I höstens budgetproposition måste vi återkomma till hela rättsväsendesområdet. Men det statsfinansiella läget är djupt bekymmersamt. En påtaglig försvagning har skett. De avvägningarna måste till slut återföras till att alla områden bedöms samtidigt.

Anf. 83 TREDJE VICE TALMANNEN:

Med detta är dagens frågestund avslutad. Jag vill tacka närvarande ministrar och statsråd för medverkan i frågestunden.

Anf. 84 GUNVOR G ERICSON (mp) replik:

Fru talman! Göran Montan sade precis före avbrottet för frågestunden beträffande miljöaspekten: Ja, min inställning är positiv. Men den fråga som vi debatterade handlade om statens garantier vid stora evenemang. Det handlar alltså inte om vad enbart idrottsrörelsen själv ska göra utan också om det politiska ansvaret. Tydligen skilde – uppfattar jag – Göran Montan på dessa två saker i sitt anförande. Men jag hoppas att man kan se vitsen med att koppla ihop de båda sakerna.

Till exempel gäller det att vid stora evenemang ha en klimatsmart kollektivtrafik mellan olika anläggningar och att stimulera till närproducerad mat. Just den här kopplingen tas inte upp i den utredning som ligger hos regeringen för behandling. Där tas miljöaspekten inte med, men det är de här sakerna som vi i att-satsen i vår motion har kopplat ihop. Samtidigt som man gör stora evenemang ska man se till att koppla ihop dem med miljöeffektivitet. Den hopkopplingen var det intressanta. Men i betänkandet ges det inget svar om varför motionen avstyrkts. Det hade varit klädsamt med en motivering även på den punkten.

Sedan vill jag ställa en fråga om det politiska ansvaret i dopningsfrågan. Det är nya regler som Wada krävt från den 1 januari 2009. Detta är inte en fråga för RF. Vad vi vill göra när det gäller ställen som inte ligger inom idrottsrörelsens ram är en politisk fråga. Min fråga till Göran Montan är även i den delen vilken politisk åtgärd han vill se för att få ett stopp på dopningen på styrkegympen.

Anf. 85 GÖRAN MONTAN (m) replik:

Fru talman! Först vill jag tacka Gunvor G Ericson för frågorna. Jag börjar med den sista frågan. Det förhållandevis nya problemet med den typ av dopning som inte berör aktiva idrottsmän inom idrottsfamiljen så att säga har Wada delvis koncentrerat sig på. Naturligtvis vill också vi medverka till att den här hanteringen upphör.

Vi kan till exempel titta på goda exempel från Danmark där gymmen kan få en klassificering som visar att de upprätthåller vissa normer. Detta faller delvis även på kommunerna som ju också har möjligheter att inverka på det här området.

Vi hoppas att diskussionen med RF om en fristående antidopningsorganisation leder till att vi kan lösa de här problemen och att vi kan komma till rätta med alla dopningsfallen utanför den organiserade idrotten.

När det gäller stora evenemang och när vi kommer ned till så små men viktiga detaljer som de som Gunvor G Ericson pratar om blir det naturligtvis en del av diskussionen när den uppstår. När vi har en organisation som vill anordna ett stort evenemang och som då begär finansiellt eller annat stöd från staten är det naturligt att de här frågorna förs fram. Det är också naturligt för dem i en sådan förening eller ett sådant förbund att själva arbeta inom området med tanke på det arbete som RF internt gör. Det finns ett stort intresse för klimatfrågorna. En ny klimatpolicy kommer, som sagt, nu.

Anf. 86 GUNVOR G ERICSON (mp) replik:

Fru talman! Jag delar Göran Montans uppfattning att Riksidrottsförbundet gör ett bra jobb och att de är på väg åt rätt håll, men det var inte det frågan gällde. Frågan gällde det *politiska* ansvaret. Vad vill politiken åstadkomma för att man ska komma till rätta med de här problemen? Politik är inte bara att följa med, att vänta och se och att titta på, utan politik är att vilja och att sätta upp spelregler så att utvecklingen går åt det håll som man politiskt vill.

Detta med stora evenemang är ingen liten fråga. Det gäller just kopplingen där. Om man ska ha garantier från staten borde staten ha ett slags inriktning. Precis som ni alldeles nyligen börjat diskutera att AP-fonderna ska ha krav på sig att inte hur som helst betala ut bonusar skulle kanske också staten ha en inriktning på hur garantier betalas ut till idrottsrörelsen. Det handlar alltså om att det ställs miljökrav på sådana här evenemang. Det var det som var kopplingen i motionen. Där tycker jag fortfarande att ni inte riktigt har svarat. I betänkandet har ni inte tagit upp det, utan ni säger bara att det bereds enligt utredningen. Men utredningen tar inte upp frågan om miljöaspekten, som är en stor del i det här förslaget.

Min fråga blir därför: Är Göran Montan beredd att göra nämnda koppling till de statliga garantierna, alltså att det här också ska ha en miljöeffekt?

Javisst, Riksidrottsförbundet har gjort ett jättebra arbete när det gäller dopningen. Men frågan var även där vad politiken ska göra för att komma åt dopningen på gymmen. Frågan är inte ny. Jag stötte på den redan i slutet av 1980-talet då allvarliga problem började dyka upp. Unga killar kom in med hjärtflimmer på grund av för höga doser. Det här är ett jättebekymmer, och det är ett politiskt ansvar. Idrottsrörelsen kan inte ta ansvar för det som händer utanför idrottsrörelsen, utan det måste vi göra politiskt.

Visst är det man gör i kommunerna jättebra. Men vad vill ni politiskt göra?

Anf. 87 GÖRAN MONTAN (m) replik:

Fru talman! Vad gäller en koppling mellan klimatkrav och statliga garantier bereder vi nu frågan om att sätta upp en policy, en policy som inte har funnits förut. Jag utgår från att det här kommer att vara en av de frågor som kan ingå i en sådan policy. Staten ställer alltid krav när staten lämnar pengar.

Vi har ett stort förtroende för Riksidrottsförbundet, och vi följer vad Riksidrottsförbundet gör, förutom att det finns regleringsbrev. Är det så att vi hade varit missnöjda med deras klimatarbete eller deras andra arbeten som vi tycker är viktiga hade det naturligtvis fått konsekvenser. Men hittills har vi inte tyckt att det har funnits någon anledning att gå in och ta ifrån Riksidrottsförbundet deras möjlighet att själva bestämma över sin egen verksamhet.

Dopning är allvarlig, men ansvaret ligger på flera nivåer i samhället. Dopning är någonting olagligt. De här dopningspreparaten förs in i landet olagligt. Det är både polis och tull som ska medverka till att förebygga och framför allt ingripa när det händer.

Men vi följer utvecklingen, och vi hoppas, som jag har sagt flera gånger, att om en fristående antidopningsorganisation blir fallet kommer staten att ha ett ansvar i den organisationen. Då kommer vi att kunna vara med och sätta upp riktlinjer som omfattar även den dopning som sker på andra ställen i samhället än inom idrottsrörelsen.

Anf. 88 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Fru talman! Det är mycket i det som Göran Montan sade som vi kan hålla med om, eller en del i alla fall. En sådan sak är att idrotten vill ha förutsägbara regler. Man vill veta hur mycket pengar man får. Det kan jag hålla med om så länge de tycker att de får tillräckligt mycket pengar, och det handlar verkligen om mycket pengar. Att ta pengar från statskassan tror jag inte är kontroversiellt, eller kanske till och med är bra, om man bara får lika mycket pengar eller mer. Det är så det är, vi vet hur det funkar inom idrotten.

Men det man inte tänker in i det här är det som jag lyfte i mitt anförande och som jag inte hört Göran Montan kommentera, och det gäller de stora pengarna till idrotten, alltså kommunernas bidrag. Vi har i dag en situation där kommunerna är hårt trängda, och det är oftast det som inte är lagstadgad verksamhet som får ta stryk först. Då kommer naturligtvis idrotten att drabbas. Vi vet att kommunerna i dag lägger någonstans 4–4 ½ miljard till idrotten. Det är tre gånger mer än vad staten ger, och då har staten ändå ökat sitt över tid på tio år rätt mycket. Mycket går via Svenska Spel. Men just den här statliga delen som skjuts till är mycket mer, och ändå är den bara en tredjedel av det som kommunerna ger. Skulle den här krisen och lågkonjunkturen drabba kommunerna, vilket de gör, kommer det att drabba idrotten.

Vad gör den här regeringen för att kompensera för det i så fall? Det är den verkligt stora problematiken. Det är mycket i betänkandet som är viktigt och mycket som man kan fundera över, men vad gör man för att kompensera det som tas ifrån kommunerna? Ni har inte höjt, ni har fryst statsbidragen i två tre år, och det kommer fortsatt att vara så. Är det någonting som måste till är det att titta över situationen så att staten verkligen stöder kommunerna. Jag vill veta vad vi tänker göra.

Anf. 89 GÖRAN MONTAN (m) replik:

Fru talman! Det senaste är en hypotetisk fråga. Om någonting sker, vad skulle vi eventuellt kunna göra då? Nu skjuter vi till 7 miljarder till kommunerna under nästa år. Det kommer att lätta trycket på flera områden. Det här är en viktig fråga. Barns aktivitet inom idrotten får stöd – det är anläggningsstöd, driftsbidrag och en mängd saker som kommunerna har att hantera.

Vi har i första hand att värna om välfärdens kärna, skola och omsorg. Vi kommer naturligtvis inte att i detalj lägga oss i hur kommunerna i den mån de skulle behöva spara kommer att göra det. Det är en sak som vi får ta under beaktande om det skulle hända i någon större skala.

Vad gäller hur mycket pengar som Riksidrottsförbundet kan förväntas få under kommande år är det som i all annan verksamhet en fråga om förhandlingar mellan stat och i det här fallet Riksidrottsförbundet. De bidrag som staten har kommit med under åren och som successivt har ökat har delvis till och med ”drabbat” Riksidrottsförbundet med en viss

förvåning. Man har verkligen inte beklagat sig över att man har fått för lite pengar – naturligtvis säger man aldrig att man får för mycket heller. Men jag är övertygad om att vi kommer att hitta en rimlig balans som tillfredsställer idrottsrörelsen.

Prot. 2008/09:113

7 maj

*Statens stöd
till idrotten*

Anf. 90 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Fru talman! När det gäller de 7 miljarderna vet vi att det inte ens är hälften av vad kommunerna egentligen behöver för att klara sin verksamhet. Det är klart att det drabbar kommunerna. Helhetsbilden av den politik som regeringen för är att man riskerar att sänka idrotten till viss del därför att den kommer att drabbas först. Både Göran Montan och jag vet att när kommunerna drar in på saker håller man inom det lagstadgade, och de andra delarna dras det in på. Så pass länge har jag varit i den kommunala verksamheten att jag vet det.

Därför är helhetsbilden viktig att ha med i det här sammanhanget. Man kan inte kompensera på annat sätt än att göra grunden så stabil som möjligt för kommunernas ekonomi. Under frågestunden hörde vi ett antal frågor som handlade just om hur man kan se till att grunden är sådan att kommunernas ekonomi finns på plats. Det gör den inte med den politik som den här regeringen för. Det är bara att konstatera det.

Jag har en annan fråga som är lite mer intressant i något slags detaljperspektiv. Vi talar om långsiktigt hållbar utveckling och idrottsarrangemang. Det finns ett exempel med tomma läktare, som Göran Montan tog upp. Då är frågan: Är det så att vi har en inriktning där vi tar hänsyn till även den socialt långsiktigt hållbara utvecklingen? Ekologi och ekonomi ja, men hur är det socialt? Är det rätt att hantera idrottsrörelsen som vi gör ibland? Den ska ensam ta ansvar för att protestera mot vissa länder eller protestera mot vissa saker som händer i länder, diktaturer och sådant. Är det rätt eller fel?

Frågan är: Ska vi ha synpunkter på det? Jag tycker det. Politik greppar över alla områden, och vi borde faktiskt ge stöd till idrotten så att den både kan och inte kan i vissa lägen ta ansvar. Oftast står den ensam att ta ansvar för sådant. Den tennismatch som Göran Montan refererade till är ett typexempel på att idrotten brännmärks fast andra borde ta ansvaret. Jag tycker att idrotten ska ta ansvar, definitivt, men inte ensam.

Anf. 91 GÖRAN MONTAN (m) replik:

Fru talman! Jag tar fasta på det sista – inte ensam. Jag skulle snarast säga att det är andra institutioner i samhället som har till uppgift att markera politiska ställningstaganden gällande främmande nationers sätt att behandla sin befolkning, styrelseskick eller hur rättskipningen genomförs. Att lämna över det på idrotten eller att vi kanske till och med, som jag förstår att Torbjörn Björlund antyder, skulle göra det tillsammans i något slags symbios lägger ett alltför stort enskilt ansvar på en idrottsman eller idrottskvinna som är involverad. Människor som ägnar hela sitt vakna liv åt att under en period av sitt liv prestera på hög nivå ska plötsligt åläggas inte bara att ha synpunkter utan också att ta konsekvenserna av andra länders handlande och avstå till exempel från ett deltagande i OS, som det delvis var tal om. Det tycker jag är orimligt. Däremot är det inte orimligt om staten, Sverige som nation, har åsikter i sådana här frå-

gor. Men då får vi gå över vattnet till den rosa byggnaden, som är Rege-
ringskansliet, och till Utrikesdepartementet.

Anf. 92 PER LODENIUS (c):

Fru talman! Jag tänkte hålla mig till barns och ungdomars idrottande i mitt anförande. Jag tycker att det är viktigt för barn och ungdomar att få möjlighet att utöva idrott, och det är av flera orsaker. Självklart finns folkhälsoaspekten. Om man i tidig ålder börjar en fysisk aktivitet fortsätter man ofta upp genom åren med att utöva idrott eller med att motionera på olika sätt.

Men en annan och lika viktig aspekt är att man genom idrotten och föreningslivet lär sig respektera och umgås med andra människor och få positiva vuxna förebilder. Inom föreningsverksamheten kan man också få en inblick i de demokratiska processerna och hur man kan påverka. Om man också har integrerad verksamhet med barn både med och utan funktionsnedsättning skapar man dessutom en arena för en naturlig inställning till allas våra olika förutsättningar.

Många idrottsföreningar lever upp till detta i dag, åtminstone i viss utsträckning. Föreningsidrotten har en stark ställning i de ungas liv. Men man kan också se att målen för barnets idrottande ganska snart och ganska ofta övergår i tävling och träning inriktad mot något som skulle kunna liknas vid en början till en elitsatsning och där leken och spontaniteten får stå tillbaka för prestationer och resultat.

Idrottspolitikerna bygger som alla vet på tre grundstenar. De två första handlar om att sträva efter att uppmuntra och ge möjligheter till barns, ungdomars och vuxnas motion och idrott i syfte att främja en god folkhälsa och att staten aktivt ska stödja en fri och självständig idrottsrörelse byggd på ideellt engagemang som dessutom bedriver en bred verksamhet, som värnar om god etik, som ger lika förutsättningar för flickor och pojkar, som arbetar aktivt för integration och värnar om demokratisk utveckling och delaktighet. Utifrån dessa grundstenar formulerar sedan staten mål och syften för vad som ska uppnås med statsbidragen till idrottsrörelsen.

Bland annat framhåller man att barns och ungdomars samt funktionshinderades intresse för idrott ska utvecklas och en utveckling av kvaliteten i idrottsrörelsens barn- och ungdomsverksamhet ska ske.

Idrottsrörelsen sätter sedan självständigt målen för den egna verksamheten.

I den proposition vi i dag debatterar föreslår regeringen bland annat att statens mål och syften med bidraget till idrotten ska utökas med att idrottsrörelsens verksamhet ska bedrivas ur ett barnrättsperspektiv. Man menar alltså att all verksamhet inom barn- och ungdomsidrotten bör vara förenlig med FN:s konvention om barnets rättigheter och dess fyra grundläggande principer. Ni kan dem säkert, men jag tar och läser upp dem ändå, för åhörarna och för dem som kanske läser protokollet efteråt:

- Inget barn får diskrimineras på grund av härkomst, kön, religion, funktionshinder eller andra skäl.
- Barnets bästa ska vara vägledande i allt beslutsfattande och vid alla åtgärder som rör barn och unga.

- Barn och unga ska tillåtas att utvecklas i sin egen takt och utifrån sina egna förutsättningar.
- Barn och unga ska ges möjlighet att framföra och få respekt för sina åsikter i frågor som berör dem.

Dessutom slås det i barnkonventionen fast att varje barn har rätt till vila och fritid, till lek och rekreation som är anpassad efter barnets ålder och som är tillgänglig för varje barn utan diskriminering.

På detta sätt förtydligas och stärks inriktningen för idrottsrörelsens arbete där barn och ungdomar står i centrum och där barn och unga får möjlighet att delta utifrån sina egna förutsättningar.

Fru talman! Jag vill också här i mitt anförande ta upp de riksrekryterande idrottsgymnasierna. Syftet med statens stöd till riksidrottsgymnasier är att underlätta för ungdomar att kombinera en elitsatsning inom sin idrottsgren med gymnasiestudier. Enligt förordningen om statsbidrag till idrottsverksamhet kan endast kommunala huvudmän få statsbidrag till riksidrottsgymnasier. Det innebär alltså att fristående gymnasieskolor är exkluderade från att få detta bidrag. Det här är en begränsande regel som regeringen nu förlår ska tas bort, vilket jag tycker är bra.

Det finns egentligen inte något argument mot att en fristående gymnasieskola med de rätta förutsättningarna ska kunna fungera som ett riksidrottsgymnasium. Vad som däremot inte löses med detta förslag är att idrottare med utvecklingsstörning inte har samma möjlighet att studera på riksidrottsgymnasium eftersom statsbidrag inte kan betalas ut till gymnasiesärskolan enligt dagens regler.

Idrott är lika viktigt och utvecklande för ungdomar med utvecklingsstörning som för ungdomar utan. Jag hade själv förmånen att för ett par veckor sedan få inviga riksmästerskapen i floorhockey, som är en gren inom Special Olympics. Special Olympics är en världsomspännande organisation som bedriver och utvecklar idrottsverksamhet för personer med utvecklingsstörning. Man vill genom idrotten ge utvecklingsstörda möjlighet att utveckla fysik, talang och färdigheter och att få träna och tävla efter egna förutsättningar och tillsammans med jämbördiga i allt från lokala till stora internationella arrangemang. I några av de lag som möttes i Rimbo sporthall under denna helg fanns killar som ett par månader tidigare varit i Kanada och spelat hem en silvermedalj till Sverige i världsmästerskapen i floorhockey.

Vad jag vill säga med detta är att oberoende av om man har en funktionsnedsättning, en utvecklingsstörning eller inget av detta kan man ha ett brinnande intresse för sin idrott och kanske också få en möjlighet att få komma ut på internationella arenor och representera Sverige – om man bara får de rätta förutsättningarna som att till exempel få utveckla sitt idrottsintresse under sin gymnasietid på ett riksidrottsgymnasium.

Frågan om möjligheten att ge bidrag till riksidrottsgymnasium inom gymnasiesärskolan ligger i dagsläget hos Utbildningsdepartementet. Vad jag förstått så är en utredning kring en framtida gymnasiesärskola på gång, och då får förhoppningsvis också denna fråga en snar lösning.

Med detta, fru talman, vill jag yrka bifall till utskottets förslag.

Anf. 93 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Tack, Per Lodenius, och välkommen till idrottsdebatterna! Det här är väl första gången du är med i detta.

Det var ett intressant inlägg du hade, men jag tänkte försöka föra in diskussionen mer på vad det här betänkandet handlar om. Jag tänkte ställa en fråga om detta med uppföljningen av statens stöd till idrotten. Ni i Centern föreslår tillsammans med övriga borgerliga partier att uppföljningen ska vara tudelad. Det ska vara en del som RF ska ansvara för och som mer handlar om kvantitativa uppgifter och sedan en del med fördjupad analys som Centrum för idrottsforskning ska ha ansvaret för.

CIF är ju statens sektorsorgan för forskning på idrottens område. För att klara en sådan uppgift måste kompetensen där naturligtvis breddas och kompletteras. Själva poängen med utvärderingen är ju att när idrotten får en friare möjlighet att disponera statsbidrag krävs en utökad utvärdering som då behöver vara fristående från idrotten.

Detta innebär att ett nära samarbete, som det som finns i dag mellan CIF och idrottens företrädare, måste brytas för att utvärderingen ska få någon typ av trovärdighet när den väl kommer. Det här har naturligtvis påpekats i Riksidrottsförbundets remissvar, men du, ditt parti och regeringen har inte brytt sig om det.

Min fråga är: Vad är det som gör att ni väljer CIF för uppföljningen och inte till exempel Statskontoret eller Riksrevisionen, som kanske hade legat närmare till hands och varit en naturligare lösning? Hur ser ni på detta med trovärdigheten?

Anf. 94 PER LODENIUS (c) replik:

Fru talman! Tack, Lars Wegendal, för välkommandet till kulturens diskussioner!

När det gäller uppföljningen är det viktigt att det finns en fristående del och att man kan se på det utifrån. Men vad man också måste ta hänsyn till är att CIF har mycket av denna kunskap och har jobbat med dessa delar.

Det stämmer som Lars Wegendal säger att man behöver komplettera kunskapen hos CIF för att man ska kunna göra den här uppföljningen bättre, men jag ser inga problem med att man samverkar med idrotten inom CIF samtidigt som man gör uppföljningar. Man har redan grunderna för det. Får man sedan en komplettering med det som man behöver i sitt arbete kan jag inte se några problem och hinder för det.

Anf. 95 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Tack, Per Lodenius, för svaret! Jag har i och för sig svårt att förstå detta. Jag tror att det blir väldigt svårt att upprätthålla en trovärdighet i en utvärdering där idrotten själv är med och utvärderar sin egen verksamhet.

Självklart ska Centern också få en fråga om internationella idrottsevenemang. Det tror jag att Per förstår. Jag måste ge några centerpartister kredit för deras lokala engagemang, speciellt när det gäller OS-ansökningar. Det gäller både Östersund och att någon centerpartist vill ha sommar-OS till Köpenhamn–Malmö-området. Förstnämnda kanske är något mer realistiskt än det senare, men man vet aldrig.

Min enkla fråga till Centerpartiet är: Är ni nöjda med det förhållande av evenemangsfrågan som regeringen har lyckats åstadkomma? Är det rimligt att man i de tre departementen bara skjuter frågan framför sig, eller tror Centerpartiet att kulturministern och näringsministern inte får något större gehör från finansministern i den här frågan?

Anf. 96 PER LODENIUS (c) replik:

Fru talman! Jag kan inte tycka att vår regering direkt håller på med någon förhållning av frågorna, utan snarare tvärtom. Den jobbar ganska intensivt med det här, och den har nu ett samarbete där den tillsammans med olika organisationer försöker plocka fram sådant som handlar om de internationella idrottsevenemangen.

Jag vill lika gärna som Lars Wegendal få OS till Östersund. Eller varför inte ha Malmö–Köpenhamn-modellen av OS om vi skulle kunna få möjligheten att anordna OS över landsgränserna? I dag finns egentligen inte den möjligheten, enligt de regelverk som finns för att anordna olympiska spel.

Jag vill inte ställa mig bakom påståendet att det sker någon typ av förhållning från regeringen. Det är snarare tvärtom; regeringen jobbar med det här. Jag ser fram emot att få se vilken policy man kommer fram till när det gäller internationella idrottsarrangemang här i Sverige.

Anf. 97 HANS BACKMAN (fp):

Fru talman! Jag börjar med att yrka bifall till förslaget i betänkande KrU8 *Statens stöd till idrotten*.

Som alltid när vi debatterar idrott är det stimulerande och glädjande med det engagemang som samtliga talare visar för idrottens bästa. Idrotten är vår största folkrörelse, som engagerar, entusiasmerar, fostrar och får människor att växa. Över 20 000 föreningar är anslutna till Riksidrottsförbundet. Tillsammans samlar de mer än 3,5 miljoner medlemmar och 600 000 ledare. Inom idrottsrörelsen finns ett starkt engagemang som vi måste tillvarata och stötta. Dagens debatt visar också att den viljan verkligen finns här i riksdagen, vilket är glädjande.

Vi lever i ett samhälle som i ökande omfattning präglas av stillasittande arbete och minskat motionerande och idrottande. Brist på motion i kombination med dåliga matvanor gör att livsstilssjukdomar ökar i omfattning. Idrottande och motion har i allt större utsträckning förpassats ut ur vardagen till schemalagda tider vid sidan av de vardagliga aktiviteterna.

När vi tittar på Folkhälsoinstitutets rapport från 2007 om de fysiska aktiviteterna i befolkningen framgår det att var tredje person mellan 18 och 30 år inte är tillräckligt fysiskt aktiva. Andelen bland personer över 30 år är hela 40 procent. Man kan också se att lågutbildade personer med låg socioekonomisk status rör sig mindre än högutbildade och mindre än grupper med hög socioekonomisk status.

I genomsnitt är såväl barn som vuxna i Sverige mindre fysiskt aktiva och mer stillasittande än i de flesta andra EU-länder. Vad gäller barns fysiska aktivitet presenteras djupt oroande data i Folkhälsoinstitutets Compass-studie för 2004: Var fjärde pojke och var tredje flicka i studien uppnådde inte den rekommenderade fysiska aktiviteten. 14,5 procent av pojkarna och 11,2 procent av flickorna var överviktiga.

En undersökning genomförd av Stockholms stad 2007 visar att barn och ungdomar i de lägre socioekonomiska grupperna är fysiskt inaktiva i mycket större utsträckning än barn i de högre. Exempelvis är över 60 procent av flickorna i gymnasiet i Stockholm i de lägre socioekonomiska grupperna fysiskt inaktiva, och över 80 procent är inte med i någon idrottsförening. Flickor med invandrarbakgrund är dessutom betydligt mindre fysiskt aktiva än pojkar med motsvarande bakgrund och flickor från traditionellt svenska hem. Över 60 procent av första generationens invandrarflickor i tonåren är fysiskt inaktiva.

Det är av central betydelse för folkhälsan att det offentliga kraftsamlar för att skapa möjligheter för alla att röra sig och utöva idrott oavsett bakgrund eller tjocklek på sin egen eller föräldrarnas plånbok. Mångfald och tillgänglighet till utrymme för idrott och motion är viktigt.

Fru talman! Det är därför mycket bra att regeringen nu presenterar en stark och bra idrottsproposition. Ett viktigt inslag i propositionen är att den framtida statliga finansieringen av idrotten tryggas genom att regeringen föreslår att statens stöd till idrotten i framtiden ska ges genom ett stabilt och förutsägbart statsanslag. Det här har vi i Folkpartiet länge arbetat för. Vi har tyckt att det har varit viktigt att finansieringen från staten till idrottsrörelsen ska göras mer förutsägbar. Så blir nu också fallet.

De bidrag som utbetalas till det lokala föreningslivets barn- och ungdomsverksamhet och som baseras på det totala överskottet från Svenska Spel har varierat under senare år. Då blir det förstas svårt för idrottsrörelsen att förutse och planera sin barn- och ungdomsverksamhet ute i idrottsföreningarna och ungdomsorganisationerna.

Regeringen föreslår därför att statens stöd till det lokala föreningslivets barn- och ungdomsverksamhet i stället ska ingå i det statsanslag till ungdomsorganisationerna respektive idrotten som årligen föreslås i regeringens budgetproposition och fastställs här i riksdagen. Även det generella spelbidraget till idrottsrörelsen som har uppgått till 60 miljoner kronor per år under senare år ska ingå i statsanslaget till idrotten. Regeringen fortsätter också sin särskilda satsning på Idrottslyftet. Den satsningen uppgår till 500 miljoner kronor per år.

Fru talman! Jag tycker att just Idrottslyftet är en väldigt bra sak. Idrottslyftets huvudinriktning är att öppna dörrarna till idrotten för fler barn och ungdomar och att utveckla verksamheten så att de väljer att idrotta längre upp i åldrarna. Mot den bakgrund jag hade i min inledning med allt fler fysiskt inaktiva är det här förstas en viktig sak och en viktig satsning som görs av regeringen.

Ett gott exempel på ett projekt som har fått medel via Idrottslyftet är ett integrationsprojekt som drivs av Eskilstuna friidrott. Föreningen bildades i början av 2006 och har i dag över 700 medlemmar varav 80 procent har invandrarbakgrund. Med fokus på Eskilstunas bostadsområden har föreningen lyckats med föresatsen att hitta och aktivera invandrade ungdomar. Ett av de konkreta mål som föreningen har är att skapa kontaktytor mellan föreningen, de aktiva ungdomarna, deras familjer och skolan.

Fru talman! Ytterligare en viktig satsning och ett viktigt inslag i regeringens idrottspolitik är den förstärkta elitsatsning som ska bygga vår framtida elit genom att ge de bästa förutsättningar för våra ungdomar att utvecklas till att bli internationellt konkurrenskraftiga inom sina respektive idrotter.

Efter att ha fört en dialog med Riksidrottsförbundet beslutade regeringen i januari i år att avsätta nära 135 miljoner kronor till en flerårig samlad förbundsövergripande och behovsprövad elitsatsning inom svensk idrott. Medlen kommer från en andel av överskott från AB Svenska Spels verksamhet från 2007. Då gick bolaget med stor, rent av exceptionellt stor, vinst.

Nu ska Riksidrottsförbundet redovisa den närmare inriktningen på elitsatsningen under 2009, närmare bestämt i juni. En målsättning med detta är en ny samlad elitorganisation där den samlade centrala kompetensen inom Sveriges Olympiska Kommitté, Sveriges Paralympiska Kommitté och Riksidrottsförbundet ska tas till vara och vidareutvecklas.

Det är bra att regeringen har kunnat gå idrotten till mötes i den här frågan. Svensk idrott är självständig. Det är bra; det är vi alla här är eniga om. Jag har stort förtroende för förmågan hos idrottsrörelsen att göra prioriteringar av stödet till idrotten och på bästa sätt få ut mycket av stödet.

Med ökad samsyn inom idrotten kan talanger få bättre förutsättningar att satsa på sin idrott. Den satsningen är viktig eftersom en bra elit med förebilder som friidrottens Susanna Kallur och fotbollens Zlatan Ibrahimović kan ge inspiration till många att börja idrotta. På så vis får vi en ny bredd med nya talanger. Det skapar en ny elit som i sin tur stimulerar fler att börja idrotta. Det är viktigt med tanke på den situation jag redogjorde för i början av mitt anförande: Alltför många är fysiskt inaktiva.

Folkpartiets vision för idrottspolitiken förutsätter nära och förtroliga kontakter mellan idrottsrörelsen och de politiska institutionerna på alla nivåer. Tillsammans kan vi skapa goda förutsättningar för tävlingsidrott, motion, en god folkhälsa och ett vitalt civilt samhälle som fostrar såväl unga som gamla i demokratiska värderingar. Jag tycker att regeringens nya idrottsproposition är ett viktigt led i att uppnå den vision som vi har burit med oss.

Anf. 98 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Hans Backman har tidigare engagerat sig på ett väldigt positivt sätt för få fler internationella evenemang till Sverige. För ett år sedan när vi hade vår första idrottspolitiska debatt i kammaren under denna mandatperiod förde vi ett resonemang om detta. Då sade Hans Backman: Nu är det nära att regeringen tar ställning till detta.

Jag tror faktiskt att Hans Backman verkligen menar att frågan är viktig. Men nu har ni i Folkpartiet ändå varit med och plockat fram den här propositionen. Där har ni bedrivit ett aktivt arbete. I följande var det en motionsbehandling. Då var det inte så mycket man kunde göra. Men nu har ni plockat fram en gemensam proposition.

Då är min fråga: Varför har Folkpartiets engagemang i den här frågan inte givit några avtryck i propositionen? Vad är det du, Hans Backman, misslyckas med när du inte lyckas få med de övriga partierna på en satsning? Det var den ena frågan.

Den andra frågan handlar om detta med förutsägbarheten. Den lyfte Hans Backman själv upp i sitt anförande. Nu blir förutsägbarheten större. I mitt anförande ställde jag frågan: Vem blir det förutsägbart för? Blir det mest förutsägbart för finansministern? Eller blir det mest förutsägbart för idrotten? Min farhåga är att det blir mest förutsägbart för finansministern. Hur ser Hans Backman på detta?

Anf. 99 HANS BACKMAN (fp) replik:

Fru talman! När det gäller frågan om förutsägbarheten delar jag inte den oro som Lars Wegendal har. Målet med detta är att förutsägbarheten ska vara lika stor för finansministern som för idrottsrörelsen. Även idrottsrörelsen, bland annat Riksidrottsförbundet, har uttalat sig positivt till att få ett förutsägbart stöd. Man har känt att det annars finns en viss osäkerhet när det gäller hur man ska kunna agera framdeles. När Svenska Spels vinst har gått ned något år är det svårt att veta hur man ska klara av det om man inte har fått besked på förhand i god tid.

Frågan om internationella idrottsevenemang är en jätteviktig fråga. Folkpartiets engagemang är lika hett nu som tidigare. Även regeringen har det här engagemanget. Man har tillsatt den här utredningen. Man jobbar tillsammans med bland annat Riksidrottsförbundet för att få fram en bra strategi för att få hit fler internationella idrottsevenemang. Det händer väl egentligen mer nu än vad det gjorde under den tidigare, socialdemokratiska regeringen. Den åsikten att det är bra att få fram en strategi har jag och Lars Wegendal haft länge. Under den gamla regeringen kom man inte så värst långt. Nu har vi i alla fall kommit till den situationen att vi har en utredning där bland annat Riksidrottsförbundet är med. Den jobbar med att få fram en nationell strategi för att få hit fler arrangemang. Jag känner god tillförsikt och tror att arbetet kommer leda fram till något bra.

Anf. 100 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Tack för de förutsägbara svaren! Vi, Hans Backman och jag, har säkert inte samma uppfattning om friskolor, vare sig generellt sett eller i det här sammanhanget. Det är jag helt övertygad om. Jag skulle gärna vilja höra hur Folkpartiet och Hans Backman ser på det som Riksidrottsförbundet lyfter upp i sitt remissyttrande över utredningsförslaget. Vi socialdemokrater menar, i likhet med Riksidrottsförbundet, att det inte är rätt tid att även fristående gymnasieskolor kan få del av statens stöd till specialidrott vid riksidrottsgymnasier. Vi menar att konsekvenserna måste belysas ytterligare. Man måste se på alla lokala och regionala idrottsgymnasier som är viktiga. Hänsyn måste även tas till gjorda investeringar i arenor, anläggningar och annat. Man måste också ta med frågan om dessa elitidrottscentrum som är viktiga och det utvecklingsstöd som finns.

Det finns egentligen inte något utredningsunderlag för det steg som Folkpartiet och övriga borgerliga partier föreslår i propositionen. Ni verkar jakta på mer av ideologiska skäl, om jag personligen får säga det, än

av förnuftsmässiga skäl. Varför jäktar ni på det här beslutet utan egentligt underlag och utan Riksidrottsförbundets stöd, Hans Backman?

Prot. 2008/09:113
7 maj

Anf. 101 HANS BACKMAN (fp) replik:

Fru talman! De två första frågorna var också tämligen förutsägbara. Den här var möjligen lite mer oförutsägbar.

Jag tycker själv inte att det finns någon anledning att exkludera en viss typ av gymnasier från att bedriva utbildning inom idrotten och vara riksidrottsgymnasier. Det är precis samma sak som med andra friskolor. Uppfyller man de kvalitetskrav som ställs på skolan ska man förstås få ha all typ av undervisning. Jag ser inget konstigt med det. Jag skulle snarare tycka att det vore märkligt om vi skulle ha kvar den ordning som har varit där man exkluderar just frigymnasierna från att bedriva den här typen av undervisning.

Jag kan ju fråga Lars Wegendal varför han tycker att just idrotten skulle vara värd att exkludera från dessa utbildningar. Jag är medveten om att Lars Wegendal inte kan svara på detta, men det kan vi ta upp i en framtida debatt.

Jag tycker att det är helt naturligt att alla gymnasier som bedriver en bra skolutbildning och som följer läroplanen ska få bedriva all typ av undervisning.

Anf. 102 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Fru talman! Jag reagerade på en del saker som Hans Backman sade. I början räknade han upp ett antal anledningar till att vi har problem med barn och ungdomar, till exempel stillasittande, övervikt, folkhälsoproblem och så vidare. Sedan nämnde han att det finns ett antal orsaker till detta, bland annat socioekonomiska orsaker. Det finns alltså skillnader i dag när det gäller ungdomars möjligheter att idrotta och vara aktiva beroende på vilka familjeförhållanden de har, vilken ekonomi de har och var de bor någonstans.

Den här regeringen ser till att de som har det sämst, arbetslösa, sjuka och pensionärer, inte har samma ekonomiska möjligheter att stötta barn och ungdom att idrotta. Man sänker kommunernas ekonomier, som är de absolut viktigaste.

Frågan är: Hur kompenserar man detta? Vad är Folkpartiets inställning till de här frågorna? Rent praktiskt – vi tar bort retoriken – utifrån de förutsättningar som Hans Backman redogjorde för, gör man precis tvärtom. Man försämrar för dem som har det sämre ställt. Man ger sämre förutsättningar för dem som inte har så mycket pengar. Hur kompenserar man det? Hur ändrar man detta, speciellt nu när vi är på väg in i en kris och en lågkonjunktur som kommer att drabba stenhårt? Vi vet att barn till ensamstående föräldrar, arbetslösa och sjukskrivna inte har samma möjligheter att betala själva. Tar man dessutom bort kommunernas möjligheter att kompensera detta ökar klasskillnaderna. Vad tänker Hans Backman göra, via Folkpartiet och in i regeringen, för att det här ska förändras?

Anf. 103 HANS BACKMAN (fp) replik:

Fru talman! Tack för att Torbjörn Björlund tar in idrotten i det stora samhällsperspektivet! Jag tycker att det är värt att göra det. Jag tycker

*Statens stöd
till idrotten*

inte att det är som Torbjörn Björlund säger när det gäller utvecklingen i samhället. Vi har gjort många satsningar för att få fler i arbete. Våldigt många kom in i arbete innan den finansiella krisen uppstod. Vi har också jobbat, och jobbar, hårt för att förbättra skolan och förhindra de många avhopp som har varit från skolan. Att man inte klarar av skolan och inte får rätt förutsättningar i skolan är en orsak till att man hamnar illa ute i samhället.

Vi satsar också på att få en bra rehabiliteringsgaranti så att man kan komma tillbaka i arbete om man blir sjuk eller får en skada så att man blir sjukskriven. Vi gör väldigt mycket för att förbättra för människor. Det hänger ihop med hela vår politik. Vi vill förstås göra det bättre och lättare för människor att vara verksamma i samhället.

En av de satsningar som ligger i idrottspolitikerna är Idrottslyftet. Jag nämnde exemplet från Eskilstuna. I friidrottsklubben i Eskilstuna har man lyckats få in fler personer, exempelvis med invandrarbakgrund, i idrottsverksamheten.

Det är min bedömning att regeringen gör mycket för att förbättra den situation som vi har. Som jag sade i mitt anförande är det väldigt viktigt beroende på att personer med låg utbildning och låg socioekonomisk status faktiskt rör på sig mindre. Jag tycker att de satsningar som görs är viktiga. Jag tycker att det går åt rätt håll.

Anf. 104 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Fru talman! Jag välkomnar Idrottslyftet. Frågan är om Hans Backman kan verka för att det blir permanent. Det vore en välgärning i sådana fall om man kunde säga att de pengarna alltid finns framöver, framför allt kanske att man lyfter in det här på kommunal nivå, så att pengarna för att göra Idrottslyftet finns där. Annars kommer det definitivt att bli stora problem för dem som inte själva har pengar att betala med.

Samma sak är det när det gäller satsningen på anläggningar. Jag var ju inne på hur vi enkelt skulle kunna se till att barn och ungdomar i sin närhet har tillgång till anläggningar och möjlighet att aktivera sig spontant, och då är näridrottsanläggningar det huvudsakliga.

Jag skulle också vilja ha en kommentar till hur vi ska göra för att få det här att bli verklighet i en minskad kommunal ekonomi och när man inte heller från idrottsrörelsen centralt har så stora möjligheter att lägga mycket pengar på det. Man lägger så mycket man kan. Det finns exempel på att man har lagt in ett antal kronor för att få det här att bli verklighet, men de stora pengarna läggs faktiskt från kommunerna. Det är fortfarande så att allt detta vilar på att kommunerna har en bra ekonomi. Hela grunden ligger på det.

Då är frågan: Hur gör man? Ska vi ha ett idrottslyft på 5 miljarder, eller ska vi ha ett idrottslyft på ännu mer för att få det här att bli verklighet?

Någonstans måste man hitta en nivå och göra den permanent, därför att där är någonting som är grunden till idrottsverksamheten.

En sak till: Jag tycker att det är lite spännande med det här med idoler och inspiration. Just grunden till att man idrottar finns ofta i att man kanske, som Hans Backman sade, ser Zlatan och andra på tv. Men det som är absolut viktigast är att man har en bra idrottsledare. Även där

måste förutsättningarna vara att idrottsledarna utbildas på rätt sätt, att idrotten får förutsättningar och att det finns anläggningar där idrottsledarna kan bedriva verksamheten.

Prot. 2008/09:113
7 maj

*Statens stöd
till idrotten*

Anf. 105 HANS BACKMAN (fp) replik:

Fru talman! Naturligtvis delar jag helt det här med att det är viktigt att få en bra idrottsledare när man börjar idrotta. Det är väl det som är steg två. När man väl har fått inspiration från exempelvis Zlatan Ibrahimović eller Susanna Kallur att börja idrotta är chansen förstås mycket större att man får stimulans att fortsätta idrotta längre upp i åldrarna om man också får bra idrottsledare. De ledarsatsningar som görs av bland annat Riksidrottsförbundet är väldigt viktiga och väldigt bra.

När det gäller den kommunala ekonomin gör regeringen satsningar på denna. För 2009 blir det 7 miljarder kronor som kommunerna får från staten för att klara av den svåra situation som uppstått på grund av den finansiella krisen. Tidigare kom också en sänkning av arbetsgivaravgifterna med 1 procent som gav kommunerna 3 miljarder kronor. Det har också stärkt kommunernas ekonomi och kan lindra effekterna nu när det är så pass svårt som det är och kan komma att bli 2010.

Det är också viktigt att Riksidrottsförbundet har ett anläggningsbidrag som får sökas av idrottsledningar som är anslutna till Riksidrottsförbundet. Det är bidrag som beviljas för uppförande eller om- och tillbyggnad av anläggningar för idrotts- och friluftsliv. Det kan även vara den där näridrottsplatsen, så det är en viktig och bra sak.

Man kan se att just Idrottslyftet är viktigt att ha med, för det har också en roll i detta. Under det första året, 2007, gick enligt en rapport ca 50 miljoner kronor till ökad tillgänglighet varav hälften av medlen tilldelades storstadsdistrikten. Av de 177 objekten som har erhållit bidrag finns det ett antal, till och med många, näridrottsplatser som har fått bidrag. Det tycker jag är bra.

Anf. 106 GUNVOR GERICSON (mp) replik:

Fru talman! Hans Backman berör inte heller miljön när statliga garantier diskuteras. Tydligt är det inte en prioriterad fråga i de fyras gäng. Min fråga är då: Är det inte viktigt att de statliga garantier som man ska ge vid stora evenemang också innebär att vi ställer om Sverige till ett klimatsmart samhälle och att detta kan bidra? Vore det ändå inte rimligt att svara på det? I betänkandet har majoriteten bara hänvisat till den utredning som pågår, och i den utredningen nämns inte miljöaspekterna.

Min andra fråga handlar om ifall Folkpartiet inte drar några slutsatser av de folkhälsorapporter som Hans Backman nämnde i sitt anförande. Jag håller helt med om att det är väldigt viktiga påpekanden som Folkhälsoinstitutet gör. Det hänger inte bara ihop med fysisk aktivitet, utan det hänger också ihop med socioekonomi som även Torbjörn Björlund lyfte i förra replikskiftet här.

Att minska ohälsoklyftorna är något av det viktigaste som finns. Mellan Mörby och Sundbyberg skiljer det sex år i livslängd. Det är lika stor skillnad som mellan Sverige och Albanien. Det tänker vi inte på så ofta, men det är faktiskt vad de här socioekonomiska faktorerna betyder.

Vilka slutsatser anser Folkpartiet att man bör dra av det?

Anf. 107 HANS BACKMAN (fp) replik:

Fru talman! För att börja med det sista är en konsekvens just framtagandet av rehabiliteringsgarantin. Det är ett sätt att snabbt få vård och att snabbt få hjälp att komma tillbaka till arbetslivet. Det finns också satsningar på vårdgaranti och andra saker som ska göra att man snabbt får vård, hjälp och stöttning att få tillbaka sin hälsa om man skulle ha fått problem med den. Det görs sådana satsningar, så det är slutsatser vi drar av situationen.

När det gäller miljön och de internationella evenemangen är miljön så självklar att den förstås kommer att ingå när Sverige ansöker om och satsar på att få hit ett internationellt evenemang. Den är till och med en konkurrensfördel.

Jag kan också nämna att Riksidrottsförbundet i sin nuvarande verksamhet ger möjlighet att miljöcertifiera föreningar, förbund, arrangemang och anläggningar. Man har introducerat idrottens egen miljöcertifiering, Grön idrott, som kan användas för att miljöcertifiera en förening, ett arrangemang, en klubblokal eller en anläggning.

Föreningar kan certifiera sig på tre nivåer: guld, silver och brons. Man kan konstatera att 20 föreningar hittills har certifierats på guldnivån, 64 på silvernivån och 86 på bronsnivån. Certifierade klubbar finns i stor omfattning just inom motorsporten.

Det pågår alltså väldigt mycket arbete med miljöhänsyn inom idrottsrörelsen i dag. Därmed tar jag det för självklart att detta fina miljöarbete ingår även när man satsar på att få hit internationella idrottsevenemang. Allt annat vore förstås märkligt.

Anf. 108 GUNVOR G ERICSON (mp) replik:

Fru talman! När det gäller miljön är det jättebra att RF har börjat jobba med de här kriterierna, men ser man på vad kriterierna verkligen står för är det på en ganska basic nivå. Jag tycker att det är rimligt att man börjar där. Att drygt hundra av 20 000 föreningar har lyckats miljöcertifiera sig är en bra början, men frågan var vad som är den politiska ambitionen. Man kan inte ta för givet eller förvänta sig, för då borde det faktiskt stå i betänkandet att ni, som Hans Backman framför här, anser att det är viktigt med miljöfrågor. Då borde det också stå i betänkandet. Men av betänkandet framgår det inte alls. Jag hoppas att vi så småningom kan få ett förtydligande så att det faktiskt står så när policyn kommer fram.

Låt oss gå tillbaka till frågan om ohälsoklyftorna. Jag är väl medveten om hur rehabgarantin fungerar eftersom jag är ordinarie ledamot i socialförsäkringsutskottet. Det som kallas för garanti är tidsgränser. Hittills finns det ingen garanti att faktiskt få någon hjälp. Det man får är gränsen att efter ett år få en sänkt ersättning och efter 550 dagar helt kastas ut ur systemet. Det är vad som gäller i dag.

Det barn som råkar ha en förälder som är sjukskriven och som inte längre får någon ersättning kan inte få hjälp om det vill gå till idrottsklubben där det kostar 6 000 kronor om året att spela hockey. Det barnet är inte hjälpt av rehabgarantin.

Jag vill också på slutet fråga: Ni är jättetydliga i frågan om SOK, och det tycker jag är bra, men varför är ni inte tydliga om dopningen? Där skulle man kunna säga samma sak.

Anf. 109 HANS BACKMAN (fp) replik:

Fru talman! När det gäller rehabgarantin är tidsgränserna uppsatta för att man ska få vård och hjälp i tid så att man kan bli frisk, till skillnad från hur det alltför ofta var under den tidigare regeringen som Miljöpartiet stödde då alltför många hamnade i förtidspension mot sin vilja, till och med unga människor. Det är det vi vill komma bort från, så att barn inte får en förälder som hamnar i förtidspension mot sin vilja. Vi vill att föräldern ska kunna få bli frisk. Därför har vi tidsgränsen i en rehabgaranti som ska ge de möjligheterna.

När det gäller dopning görs det mycket arbete. Jag är faktiskt lite osäker på vilken fråga som ställdes där. Vi gör satsningar mot dopning. Det är viktigt. Sedan har vi varit inne på att man ska titta på dem som inte är inom idrottsrörelsen men som också dopar sig. Då är mitt svar detsamma som kommit i tidigare inlägg här: Det är också en polisiär fråga. Här är det alltså viktigt att man också tittar på att det är en olaglig verksamhet. Det är ju en politisk vilja vi har att polisen ska ha resurser att stävja brottslighet. Det finns också en utredning som ska titta på hur man i framtiden ska hantera personer som dopar sig men som inte ingår i idrottsrörelsen.

Det är mitt svar. Frågan är under bearbetning, och det är dessutom viktigt att komma ihåg att det är en polisiär verksamhet.

Anf. 110 DAN KIHLESTRÖM (kd):

Fru talman! Det är skönt att vi i kulturutskottet behåller kulturen med långa och ingående debatter. Om jag inte räknar alldeles fel har vi hållit på i två och en halv timme nu, och det är ju intressant, så vi lär väl hålla på en stund till.

Det finns många intressanta och viktiga förslag i det här betänkandet, från regeringen i första hand men också från motionärer, tycker jag. Det mesta har väl sagts, så jag ska inte gå igenom alla punkter igen i den här idrottsdebatten, utan om möjligt kanske det blir lite mer generellt.

När det gäller regeringens proposition tycker jag att det är bra att barnperspektivet förstärks ytterligare och att det är bra att idrottsrörelsen också får ett mer stabilt och förutsägbart bidrag inom ramen för ett förhöjt statsanslag. När det gäller de reservationer som finns i betänkandet känner jag faktiskt igen många av dem.

Jag uppfattar att det finns en bred samsyn när det gäller idrottens betydelse och roll i samhället, och jag tror också att vi är överens om att statens bidragsgivning till idrottsrörelsen ska ske med respekt för att idrottsrörelsen är en självständig, oberoende och stor folkrörelse. Precis som har sagts är idrottsrörelsen den största folkrörelsen i vårt land, och det är viktigt att säkra idrottens självständighet och särart. Idrottsrörelsen har och ska ha ett starkt stöd från staten, men verksamheten ska vara självständig i förhållande till stat, kommun och näringsliv.

Idrott i alla dess olika former – det har sagts flera gånger – spelar en viktig roll i många människors liv, och idrottsrörelsen – det har också sagts – utför många viktiga uppgifter i samhället. Många utövar idrott aktivt. Det kunde vara fler! Ännu fler får en rikare fritid genom att som åskådare intressera sig för olika idrotter. Idrotten innebär också ett rikare socialt liv, meningsfull aktivitet och en bättre folkhälsa. Visst är det så att

mer än hälften av alla ungdomar är med i en idrottsförening? Jag tror att det är så.

Låt mig bara peka på vad det här innebär när det gäller personlig utveckling av ansvar, kamratskap och respekt. Det har vi också hört förut i debatten.

Ett av de mer framträdande dragen i idrottens utveckling de senaste åren – ja, jag skulle kunna ta i och säga de senaste 50 åren eftersom jag befinner mig i den åldern ungefär – är att den spontana idrotten har minskat. Jag erkänner! Så är det nog tyvärr för mig också. Jag såg bara händelsevis en gammal forskning som berättade att 1968 spontanidrottade 80 procent av pojkarna och 50 procent av flickorna. Jag ska väl erkänna här att jag var en av de pojkarna. Vi sprang ut till idrottsplatser, gräsplättar och isar – vad som nu fanns – och det var där som saker och ting hände. För att vara lite personlig: Höjden av lycka var väl när pappa kom hem från jobbet och sade: Allihop mot mig!

Det var fotboll i det fallet, och det var roliga eftermiddagar, men också svettiga. Jag tror att de betydde någonting för folkhälsan.

Den övergripande utveckling som har skett är att barn och ungdomar lever ett organiserat liv även på fritiden. Men det finns också väldigt många som tyvärr är fysiskt passiva. Många idrotter förutsätter också att föräldrar kan skjutsa till träningar och också betala utrustning. Det har också debatterats här.

Spontanidrotten har stor betydelse för att stimulera barns samarbetsförmåga, kreativitet och hälsa, och eftersom spontanidrotten har minskat innebär utvecklingen att fler barn och ungdomar inte är fysiskt aktiva över huvud taget.

Därför vill jag i likhet med motionärerna understryka vikten av att det finns tillgång till idrottsplatser, eller helt enkelt grönytor, skulle jag vilja säga, i närheten av hemmet. Jag tycker också att det är viktigt att underlätta för barn och ungdomar att utöva spontanidrott.

Nu är det väl kanske inte alltid så att de där enormt stora satsningarna behövs. Hemma där jag bor, där har vi en grönyta, en väldigt fin sådan, som har funnits där i alla år. Kommunen är där och klipper och så, så den hålls i ordning på det sättet. Men förut var det så att den någon enstaka gång användes av barnen. Man hade kvartersfester och sådant och spelade brännboll. Men förra året var det faktiskt så att kommunen – jag tror att det var kommunen; jag har faktiskt inte kollat – ställde dit två flyttbara fotbollsmål. Och nu, kan jag säga, är det barn och ungdomar där varje dag och spelar, och jag tycker att det är väldigt roligt.

Jag vill också bara säga några korta ord – någon har varit inne på det förut också – om etikfrågorna. De nämns i inledningen av betänkandet också som en del av de syften med statsbidraget som radas upp. Som jag sade tidigare spelar idrotten en viktig fostrande roll för många barn och ungdomar som ägnar en stor del av sin fritid åt idrottsutövande. De gör det för att de förhoppningsvis tycker att det är roligt och för att de känner sig delaktiga. De blir erkända och sedda i en aktiv gemenskap. I laget får de lära sig att ta ansvar och vad samarbete är. Det finns givna och tydliga regler som måste följas, och bryter någon mot dessa följer omedelbart sanktioner.

Jag vet att idrottsrörelsen under ett antal år har arbetat med de etiska frågorna ur olika perspektiv. Det handlar om allt från uppträdande på pla-

nen till droger och även dopningsfrågor. Detta arbete handlar om att stimulera positiva beteenden och motverka negativa. Idrottsrörelsen har också själv satt upp ett högt mål om att uppfattas som en samhällsnyttig folkrörelse och en förebild för etik och ansvarstagande. En effekt av detta måste bli hur barn- och ungdomsidrotten utformas men också hur till exempel jämställdhetsarbetet fördjupas.

Anf. 111 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Jag blev väldigt engagerad när Dan Kihlström tog upp det här med spontanidrotten. Jag minns mitt första idrottspolitiska anförande i denna kammare då jag lyfte upp just spontanidrottens betydelse och kopplade den till samhällsplaneringen, en erfarenhet som jag har från de södra förortererna i Stockholm, men också de ideella ledarnas betydelse. Jag berättade om en gammal idrottsledare nere i Karlskrona som hette Esse Carlsson som var en stor förebild för mig. Det där är frågor som vi alla måste hålla väldigt levande, tror jag, för de har stor betydelse för barn och ungdomar.

Jag har bara två korta frågor. Det finns tydliga tecken på att den totala dopningen ökar i landet, framför allt utanför idrotten. Vi socialdemokrater har också sagt att regeringen bör utreda frågan om en fristående organisation som siktar mot liknande organisationer och verksamheter, som man till exempel har både i Danmark och i Norge. Vad är det som gör att Dan Kihlström och Kristdemokraterna, som en del av regeringen, har hamnat i det ställningstagande ni nu har gjort, nämligen att inte utreda en fristående antidopningsverksamhet utan acceptera en organisation som nu visar sig vara egentligen otillräcklig? Eller är det så att ni är nöjda med att RF ska ta initiativet så att ni bara sitter och väntar på att de ska komma? Då ska vi ta och ringa till dem så att de kommer så snabbt som möjligt.

Den andra korta frågan är: Vet Dan Kihlström hur många år elitidrottssatsningen gäller? Det känns precis som när Idrottslyftet introducerades. Inte heller då sade man antalet år, men så småningom kom det. Har ni någon idé om hur länge pengarna ska räcka?

Anf. 112 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik:

Fru talman! Jag och Lars Wegendal har några gånger under åren diskuterat idrottspolitik och då även spontanidrotten samt möjligheten till grönytor och annat. Det är intressant och bra att vi kan fortsätta på det spåret.

Jag vill något stanna till vid dopningsfrågan. Också jag har varit med ett tag och kommer ihåg den stora idrottsproposition som Lars Wegendal tog upp i sitt anförande. Om man går tillbaka till dopningsfrågan kommer jag, om jag inte alldeles missminner mig, ihåg lite grann av diskussionerna och förslagen som fanns när det arbetet startade någon gång kring sekelskiftet. Då fördes det in nya pengar för att kunna arbeta mot dopningen, men Lars Wegendals regering såg till att det mesta av pengarna hamnade hos Riksidrottsförbundet. Det var, om jag kommer ihåg rätt, till och med en omfördelning inom Riksidrottsförbundet. Dessutom satsades en del på en dopningsjour och på ett dopningslaboratorium. Det var den lilla delen, och vad jag förstår finns de fortfarande kvar. Det är alltså ett stort arbete som pågår.

Jag tror att det är bra med det samarbetet och är inte främmande för en utveckling på detta område. Jag vill bara något påminna om historien bakom och hur det var då. Riksidrottsförbundet har under åren gjort ett hyfsat gott arbete i dessa frågor i Sverige; det kan man nog säga. Jag tycker att det är bra att ge Riksidrottsförbundet möjlighet att diskutera frågan oberoende av oss och sedan kanske även fortsätta en dialog med staten.

Anf. 113 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Jag förnekar inte på något sätt det arbete som har gjorts. Det har varit helt riktigt, och jag tror att vi i kammaren varit helt överens om att Riksidrottsförbundet ska ha en styrande och ledande roll när det gäller antidopningsarbetet.

Bekymret nu är att Wadas antidopningskod har ändrats. Det innebär att man inte klarade arbetet genom att hålla det inom idrotten. Man måste i stället bredda det. Det problem man ser är att det skvätter över från alla dessa gym. Jag säger detta väldigt generellt för det är många kraftsportare som dopar sig på gym, och där kan man inte gå in och kontrollera dem. Det är just det som Riksidrottsförbundet tar upp i sitt remissvar till den utredning som ligger till grund för propositionen. Det är därför vi skriver motionen. Det är läge att göra det i dag.

Eftersom regeringen i anslaget Statens stöd till idrotten har pengar som går till antidopningsarbete tycker jag att det är märkligt att man inte tagit tillfället i akt och fört in det arbetet i propositionen. Det är ju första gången som alliansregeringen lägger fram en proposition på idrottens område, och därför borde man ha gjort det.

Anf. 114 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik:

Fru talman! Frågan är – återigen – inte ny. Även om det under åren skett en utveckling tyckte jag att det var viktigt i sammanhanget att nämna hur starten hade varit eftersom Lars Wegendal inte tog upp det i sitt anförande. Det var viktigt att ge en historiebereskrivning. Den här frågan har väl inte förändrats så radikalt under det senaste året. Också under de år som Lars Wegendal ingick i regeringsunderlaget pågick utvecklingen. Det fanns kanske anledning att även då följa frågan på olika sätt.

Antidopningsarbetet är naturligtvis viktigt på alla fronter. Jag kan hålla med om att det har förändrats – där har Lars Wegendal en poäng – och att det också finns på andra områden, inte bara inom idrotten, även om det varit ett dominerande område. Också det internationella arbetet har varit baserat på det. Jag är öppen för att följa frågan aktivt och se till att det även sker på andra områden. Det är inte så att vi på något sätt har utestängt den möjligheten.

Låt oss följa utvecklingen och också se vad Riksidrottsförbundet fortsättningsvis kommer att säga och tycka utifrån sina stämmor.

Anf. 115 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Kära vänner! Det är roligt att kunna vara med i dag, även om det blev lite knappt om tid på grund av möte på Island, vilket Lars Wegendal uppenbarligen väl kände till. Det är också roligt att kunna stå här och lägga fram en i mitt tycke mycket bra idrottsproposition.

Som debatten visat har idrotten en stark ställning inte bara i riksdagen utan i samhället i stort. Det är idrott man talar om när man möts till kaffet, i busskön, hemma vid köksbordet. Det är också idrotten som tydligt dominerar i medierna antingen det rör sig om radio, tv eller tidningar. Tre miljoner svenskar är medlemmar i någon idrottsförening. Det är, som någon sade tidigare, en verkligt stor folkrörelse.

Utgångspunkten för regeringens politik är att svensk idrott är oberoende. Det centrala är att idrotten styrs av idrottsrörelsen och inte av staten. Däremot kan staten givetvis på olika sätt stödja idrottens utveckling och inom vissa ramar även styra de resurser som idrotten får från staten. Vi vill verka för att idrotten ska ha bästa möjliga förutsättningar att bedriva sin verksamhet.

Bidragen till idrotten har aldrig varit högre än i år. Sammanlagt ger staten i år närmare 2 miljarder kronor till Riksidrottsförbundet i bidrag för den samlade idrottsverksamheten. I dessa medel finns också särskilda bidrag beräknade för elitsatsningar till Sveriges olympiska kommitté och Svenska Handikappidrottsförbundet.

Vår hållning är att idrotten själv ska kunna fördela medlen på ett sätt som gagnar svensk idrotts självständighet och utveckling, det vill säga att vi vill ge idrotten största möjliga utrymme att göra sina egna prioriteringar i dialog med regeringen.

Alliansregeringen har under den här mandatperioden också genomfört en särskild satsning på svensk idrott benämnd Idrottslyftet – 500 miljoner kronor per år i fyra år. Det är en fortsättning på anslaget, men en betydande ökning, och en satsning på barn- och ungdomsidrott med syftet att få fler unga att vilja idrotta längre upp i åldrarna. Syftet är också att förmå fler att upptäcka idrotten, alltså de som hittills inte gjort det.

Fru talman! I den nu framlagda propositionen om inriktningen av statens stöd till idrotten bygger vi vidare på de idrottspolitiska principer som gällt under lång tid men som inom vissa områden behöver utvecklas. Vi behåller alltså den principiella ansvarsfördelningen mellan staten och idrottsrörelsen. Det innebär att riksdag och regering anger vad staten vill uppnå med stödet till idrottsrörelsen och vilka resurser som ställs till förfogande medan idrottsrörelsen har frihet att avgöra hur målen och syftena ska förverkligas.

Vi förtydligar också syftet med statens stöd dels genom att ett tydligare barn- och ungdomsperspektiv skrivs in, dels genom att målen för idrottspolitiken kompletteras med en elitsatsning. Genom en ökad tydlighet i vad staten vill med sitt stöd ger vi idrottsrörelsen bättre och tydligare förutsättningar för dess eget arbete. Den ökade tydligheten innebär att barn- och ungdomsverksamheten inom idrotten ska ske på barns och ungdomars egna villkor och att elitsatsningen ger talangerna bättre förutsättningar att kunna satsa på sin idrott.

Det nya barnperspektivet är en viktig markering, och det nya målet och syftet med statens stöd till idrotten innebär att idrott ska ske på barns och ungdomars egna villkor. Det är särskilt viktigt eftersom idrotten spelar en mycket stor roll i barnens liv.

Som det också står i propositionen visar studier att nära 70 procent av barnen börjar träna i en idrottsförening före åtta års ålder. Drygt 20 procent anger att de var fem år eller yngre, under det att mindre än 10 procent började träna efter elva års ålder. Men mer än var tredje av de för-

eningsaktiva barnen och ungdomarna uppgav att de började tävla före åtta års ålder. Det framkom också att barn i allt större omfattning börjar tävla redan i fem- till sexårsåldern. Därför är barnperspektivet oerhört viktigt.

All verksamhet inom barn- och ungdomsidrotten som får statliga bidrag bör därför också vara förenlig med FN:s konvention om barns rättigheter och utgå från respekten för den enskilda flickans eller pojakens fulla människovärde och att barndomen har ett egenvärde.

Fru talman! Barnet är en självständig individ med egna rättigheter, till exempel rätten att uttrycka sina synpunkter. Samtidigt har barnet rätt till skydd och stöd. Att ha ett barnrättsperspektiv i sitt arbete innebär att idrottsföreningars styrelseledamöter och idrottsledare på olika nivåer bör sätta barnet i centrum och noga analysera vilka konsekvenser ett beslut eller en handling får för ett barn eller en grupp av barn. Regeringen anser därför att bidraget till barn- och ungdomsverksamheten ska användas som stöd för verksamhet som bedrivs ur ett barnrättsperspektiv och att endast de idrottsföreningar som bedriver en verksamhet som är förenlig med barnkonventionen bör få ta del av det stödet.

Den andra stora förändringen är en förstärkt elitsatsning. Flera har redan varit inne på detta här i dag. Regeringen beslutade redan i januari 2009 att godkänna Riksidrottsförbundets begäran om att få använda 135 miljoner kronor av det statliga stödet till en flerårig samlad förbundsövergripande och behovsprövad elitsatsning inom svensk idrott. Satsningen bör utformas så att alla idrotter ges rimliga grundförutsättningar att bedriva och utveckla elitverksamheten och därigenom skapa bättre möjligheter att konkurrera på yppersta internationella nivå.

En viktig utgångspunkt för satsningen bör vara att den tar hänsyn till befintliga resurser, kompletterar förbundens egna elitidrottsverksamheter och stimulerar dem till fortsatta insatser för att skapa egna intäkter från sponsring och annan verksamhet. Idrottsrörelsen bör också utarbeta riktlinjer för hur denna satsning ska utformas utifrån de mål som regeringen och riksdagen beslutar om.

Nu pågår samtal inom idrottens organisationer om hur dessa pengar och de samlade resurserna ska kunna användas på bästa sätt. Regeringen ser fram emot en återrapportering som RF ska komma in med i juni.

I propositionen finns även förslag om att de fristående gymnasieskolorna ska kunna få del av statens stöd till specialidrott till riksidrottsgymnasierna, vilket jag tycker är väldigt bra.

I idrottspropositionen föreslår vi också en stabil och förutsägbar finansiering av det statliga stödet till idrotten. De bidrag som betalas ut till det lokala föreningslivets barn- och ungdomsverksamhet baseras på det totala årliga överskottet från Svenska Spel, vilket har varierat och varit svårt att förutse under de senaste åren. Detta har naturligtvis medfört svårigheter för ungdomsorganisationerna och idrottsföreningarna att planera sin barn- och ungdomsverksamhet.

Regeringen föreslår därför att statens stöd till det kommunala och lokala föreningslivets barn- och ungdomsverksamhet i stället bör ingå i statsanslagen till ungdomsorganisationerna och idrotten som årligen föreslås i regeringens budgetproposition och fastställs av riksdagen. Även det generella spelbidraget till idrottsrörelsen, som har uppgått till 60 miljoner kronor per år, ska ingå i statsanslaget till idrotten. På så sätt

hoppas och tror vi att det skapas en ökad öppenhet och tydlighet i fråga om statsutgifternas omfattning och inriktning. Idrotten slipper den osäkerhet som följer med beroendet av spelpengarna.

Med stor frihet följer emellertid också stort ansvar. Idrottens frihet innebär att betydande vikt läggs vid den demokratiska kontroll som sker inom ramen för den ideella organisationsformen med den enskilda idrottsföreningen som bas. Den främsta ”kontrollen” av att resurserna används rätt sker därför genom idrottens egen demokratiska organisation. Men det sker också en offentlig redovisning och rapportering som regeringen får del av.

Anf. 116 GUNVOR G ERICSON (mp) replik:

Fru talman! Det är bra att ministern har möjlighet att delta i debatten. Välkommen!

Jag har framför allt två frågor. Även om ministern betonar idrottsrörelsens ansvar delar jag uppfattningen att idrottsrörelsen ska ha ansvar och ha frihet under det ansvaret. Men det finns också ett politiskt ansvar.

Den första frågan handlar om att reglerna för antidopningsarbetet är skärpta sedan den 1 januari 2009. Eftersom Sverige inte längre följer kraven, som nu anger att det måste finnas en fristående dopningsorganisation, är min fråga vad ministern avser att göra för att vi ska leva upp till de krav som nu ställs av Wada.

När Wada bildades 1999 var det Internationella olympiska kommittén som tog initiativet. Det innebar att kampen mot dopning intensifierades och samordnades. Det tog Sverige ett bra initiativ till. Men en reviderad version har gjorts av den kod som först antogs 2003. Denna trädde i kraft den 1 januari. Den kräver nu att antidopningsorganisationen måste vara fristående. Trots det har Sverige inte ändrat sin organisation. Där har vi ett politiskt ansvar. Jag undrar vad ministern anser ska göras åt detta.

Anf. 117 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik:

Fru talman! Som Gunvor G Ericson säger är antidopningsfrågorna väldigt viktiga. Sverige har, inte minst genom Arne Ljungqvists arbete, ett gott renommé.

Vi har ett antal frågor att diskutera med Wada, kanske inte just detta med självständighet, men bland annat integritetsproblematiken, som är aktuell. Flera länder har synpunkter på Wadas nya riktlinjer. Det är en fråga.

Jag utesluter inte alls att vi skulle kunna ha en framtida fristående organisation. Det är inte så, får man väl tack och lov säga, att det är elitidrottarna som står för de största problemen när det gäller dopning. Den finns på andra håll. Flera har talat om gym, men man dopar sig naturligtvis även utanför gymmen. Det är en fråga som i högsta grad berör också polisväsendet och Justitiedepartementet.

Jag noterar att frågorna i hög grad är aktuella också på RF:s stämma i Visby nästa vecka. Vi kommer naturligtvis att återkomma till detta och ha regelbundna diskussioner med RF när det gäller dopning även framöver.

Anf. 118 GUNVOR G ERICSON (mp) replik:

Fru talman! Det gläder mig att höra att ministern är inne på att man ska följa detta, för förslaget på RF-stämman är att gå till regeringen och begära en utredning. Det är precis det vi – s, v och mp – har föreslagit i våra motioner om att tillsätta en sådan utredning. Jag tycker att det är beklagligt att vi måste vänta på att en sådan utredning ska tillsättas. Jag hade hoppats att ministern kunnat säga att man håller på att arbeta för att tillsätta en sådan utredning. Men det kanske är på gång? Kanske ministern i dag kan berätta att en utredning planeras?

Jag delar nämligen inte den uppfattning som några av de andra talarerna för fram, att det här enbart är en polisiär fråga. Det är en folkhälsofråga, och det är en statlig fråga som vi måste ta ansvar för.

Det gäller också frågan kring stora evenemang, som också har varit uppe i debatten i dag. När det gäller det regeringsuppdrag som det hänvisas till i betänkandet ligger det alldeles riktigt under utredning. Men i det förslaget finns inte miljöaspekterna belysta. Där är min fråga till ministern: På vilket sätt är ministern beredd att se till att de här statliga garantierna också bidrar till ett klimatsmart samhälle?

Anf. 119 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik:

Fru talman! Nu har vi precis lagt fram en proposition på en annan aktuell utredning, och jag kan väl säga att någon utredning inte är på gång just nu. Det tror jag att Gunvor G Ericson skulle ha känt till i så fall. Däremot har dopningsdiskussionerna funnits aktuella hela tiden vid sidan av det här arbetet, och det kommer vi, som jag sade i mitt förra svar, också att återkomma till.

När det gäller de internationella evenemangen var det en fråga som statsministern tog upp i regeringsdeklarationen för två och ett halvt år sedan. Det återstår fortfarande ett och ett halvt år av denna mandatperiod. Men det är inte så att det står stilla, utan samtal pågår mellan kommuner och landsting, SKL, Visit Sweden, RF och, tror jag också, Nutek och olika departement.

Sedan har jag kunnat konstatera att vi har ett antal stora evenemang på gång redan i år. Det gäller ungdomsfotbollen. Vi har rugby-VM. Vi har baseboll-VM. Jag har själv varit aktiv för att vi ska kunna få handbolls-VM, vilket vi får 2011, liksom hockey-VM 2013. Vi är kandidater till skid-VM, Falun 2015, och vi stöder Svenska Fotbollförbundets ambitioner att försöka arrangera fotbolls-EM ihop med Norge 2016.

Mycket är på gång även om inte den här strategin finns. Men jag misstänker att fler kommer att vilja ta upp denna.

När det gäller miljöfrågorna har jag noterat att Gunvor G Ericson har ställt denna fråga till samtliga av mina kolleger här i alliansen, och jag tror nog att hon har fått det svar hon vill ha.

Men den här frågan löper naturligtvis överallt. Det handlar inte bara om de stora evenemangen, utan miljöfrågorna är i hög grad aktuella också på lokal nivå, i kommunerna. Inte minst gäller det energibesparingar på hallar och arenor, som är en viktig fråga lokalt. Det ligger ju också i miljöarbetet.

Anf. 120 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Fru talman! Med risk för att bli tjugig kommer jag att ställa samma frågor som jag har ställt till de andra, utifrån det ekonomiska perspektivet för samhället i stort.

Jag skulle vilja kalla ministern för idrottsministern. Det låter jättebra, tycker jag.

Jag vill ta upp just det här med förutsättningarna för idrotten. Man har fått mer pengar från staten än någonsin, via Svenska Spel, vilket naturligtvis är trevligt. Och det är väldigt välkommet. Frågan är bara: Hur kommer det att se ut när krisen slår till?

Redan i höst måste man ta hänsyn till att allting går nedåt. Vi vet också att grunden till det här, som vi har sagt förut, egentligen är kommunernas ekonomi.

I goda tider är det lätt att vara generös, när man har pengar. Men det blir tuffare tider, framför allt med de åtgärder som regeringen har tagit till när det gäller privatekonomin. Det är faktiskt det som det handlar om. Den privata ekonomin är väldigt central när det gäller idrottsutövande för barn och ungdomar.

Man kan ha en massa goda föresatser och många vackra ord om barnkonventionen, men det är ändå så att förutsättningarna skapas av den ekonomiska situation som man finns i.

Då är kommunerna mycket centrala. Hur gör man då för att i den situation som nu kommer kompensera dem som drabbas av arbetslöshet och sjukdom och de försämringar som man har gjort i de systemen? Det kommer att drabba enskilda barn och ungdomar, alltså barn till föräldrar som drabbas av den här arbetslösheten. Får vi en arbetslöshet som ligger på 10–12 procent nästa år kommer det att bli jättesvårt. Då blir det tufft.

Jag menar att det här är någonting som man måste ta ställning till. Jag tycker inte att jag har fått några bra svar av de andra företrädarna. Jag hoppas att ministern, som sitter i regeringen, faktiskt kan svara på: Hur ska man göra för att lösa det här?

Jag kommer att ställa en fråga till sedan, men jag väntar på det här svaret först.

Anf. 121 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik:

Fru talman! Jag tycker tvärt emot Torbjörn Björlund att det har varit väldigt bra svar som har levererats från kollegerna här. Jag vet inte vad jag skulle kunna säga som får Torbjörn Björlund gladare. Jag kommer nog inte att kunna göra honom gladare eftersom vi har olika uppfattningar i många frågor.

Det låter kanske märkligt, men jag tvingas säga: Är det kris, så är det kris. Det är en jättesvår situation. Då blir det lite underligt, tycker jag, när Torbjörn Björlund går in och talar om att allt ska kompenseras. Är det en kris kan allt inte kompenseras.

Trots allt vet jag att man i stora delar av Sverige håller idrotten högt. Man satsar på nya arenor. Göteborg har nyligen invigt en. Man talar om det i Umeå. Det gäller Norrköping, Malmö, Solna, Stockholm. Vi skulle kunna räkna upp en massa olika exempel.

Visst är det, som Torbjörn Björlund säger, privatekonomin som är central. Det är just därför som det har varit så viktigt för den här regeringen att sänka skatterna, precis det som Torbjörn Björlunds parti hela tiden har varit emot.

Att höja skatterna, det om något, påverkar möjligheterna för familjerna att låta barn och ungdomar idrotta på lika villkor.

Anf. 122 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Fru talman! Det är intressant att höra det här. Vi har ju, som sagt, debatterat förutsättningarna väldigt mycket.

Vi vet alltså att skattesänkningarna till 40 procent har gått till de 10 procent rikaste i Sverige. Det drabbar alltså de fattiga mer än de rika.

Det här är en typisk klasspolitik. Det är en väldigt tydlig klasspolitik som finns i den här borgerliga regeringen och som har funnits länge. Det är liksom inget nytt i det här. Det är väldigt tydligt, och jag tycker att det är väldigt klart. De här siffrorna pratar för sig själva.

När det är kris försöker man faktiskt kompensera – eller hur? – för att inte göra det värre. Alla kan inte kompenseras, men de fattigaste måste kompenseras för att inte drabbas ännu mer.

Det är rätt tydligt, tycker jag, att den här regeringen inte gör detta. Det finns många fler exempel på det.

Sedan tänker jag bjuda på en idé som regeringen faktiskt kan ha nytta av. Ni får den här PR-förmånen, om ni vill. Varför inte införa ett idrotts-ROT-avdrag? Vi vet att anläggningsfrågan är central. Tillgången till de här bitarna är svår att upprätthålla i de dåliga tider som kommer. Inför ett idrotts-ROT-avdrag! Det skulle gynna många kommuner och många, även privata, anläggningar när det gäller att hitta pengar till att upprusta och kanske till och med bygga om och så vidare.

Jag bjuder på det här. Varsågod!

Anf. 123 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik:

Fru talman! Jag tackar för idén. Det finns många idéer. Jag tycker att det vore rätt bra om oppositionen började räkna ihop sina olika förslag på ROT-avdrag. För jag vet att Socialdemokraterna också har förslag på avdrag, fast då gäller det kanske mer kulturmiljöbyggnader och – vad vet jag? – förmodligen ännu mer. Kanske har också Miljöpartiet ett antal olika förslag.

Om vi börjar räkna på detta får vi se om det över huvud taget blir några skattepengar kvar att fördela till allt det som Torbjörn Björlund nu vill att vi ska kompensera för.

Men, hur som helst, jag är väldigt glad över den här propositionen, att vi faktiskt får en möjlighet att rätta till en del som har varit problem inom idrotten. Vi lyfter också utvärderingen av mycket som sker inom idrotten till Centrum för idrottsforskning, som har väldigt mycket kompetens och som kommer att kunna koppla ihop det här med mycket av det arbete som sker inom organisationer, inte minst när det gäller forskning.

När det handlar om de internationella idrottsevenemangen sker det också väldigt mycket, vilket jag har varit inne på i debatten.

Men jag är väldigt glad för engagemanget. Och tack, trots allt, för idén!

Anf. 124 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! Tack, idrottsministern, för att du ändå hade möjlighet att dyka upp här. Jag sade i mitt inledningsanförande att det var ytterst beklagligt att idrottsministern inte var här – jag visste faktiskt inte att ministern var på Island; det har jag fått reda på i efterhand.

Men på samma sätt säger jag nu att det är jättebra att idrottsministern är här, så att jag får ställa de frågor som jag ställde i mitt inledningsanförande. Jag uppskattar debatterna med ledamöterna i utskottet väldigt mycket, men alla frågor kan de ju inte svara på.

Sedan var det en sak som jag blev lite oroad över i ett replikskifte. Ministern sade: Är det kris, så är det kris. Jag ska inte ta den kastade handsken när det gäller skattedebatten, för den kan vi ta i ett annat sammanhang.

Men utredningen föreslog att stödet till idrotten skulle tas från det samlade överskottet från spelmarknaden – så var det ju – och alltså inte bara från Svenska Spels överskott.

Idrottsministern skriver i propositionen att utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Är det så? Är det en större förutsägbarhet för idrotten när stödet ska omförhandlas varje år? Det ska fattas politiska beslut kring de här anslagen. Jag känner mer att det handlar om förutsägbarhet för Anders Borg.

En annan fråga är antidopningsverksamheten som har varit uppe i flera kommentarer här. Ett råd: Ta ett initiativ i frågan! Jag vet utifrån de remissvar som idrotten har avlämnat att det är en fråga som de vill ha en lösning på så snart som möjligt, för det här är ett uppenbart bekymmer för idrotten.

Anf. 125 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik:

Fru talman! För att återgälda artigheterna är jag glad att vara här. Jag trodde att debatten skulle gå i gång först i kväll. Det var tanken från början. Jag missade dessvärre inledningen och Lars Wegendals anförande. Men jag kommer att kasta mig över protokollet i morgon.

Frågan gällde, vad jag förstod, att idrotten skulle vara bekymrad över storleken på det anslag som presenteras till hösten. Vi har, som jag ser det, en mycket bra dialog med idrottsrörelsen, såväl med RF och SOK som med Handikappidrottsförbundet.

Även de har varit väldigt bekymrade över att anslaget har varierat så stort de senaste åren, från 520–530 miljoner till nu runt 850 miljoner. Det är en väldigt stor skillnad och gör det svårt att planera verksamheten. Det var också en synpunkt bland flera som Riksrevisionen förde fram vid ett tidigare tillfälle, något som bland annat resulterade i den mycket väl-skrivna utredning som vi nu har byggt vår proposition på.

Jag kan inte säga mer än jag har sagt i dag. Det kommer att bli ett bestämt anslag i stället för det som har fluktuerat med hur mycket pengar som svenska folket har spelat för. Jag vet att det också är ett välkommet besked hos idrottsrörelsen.

Jag noterade att Lars Wegendal tyckte att Riksrevisionen skulle vara en bättre part att analysera och utvärdera, men man kan inte ge ett uppdrag av den arten till Riksrevisionen. Därför är bland annat Centrum för idrottsforskning en betydligt bättre mottagare för ett sådant uppdrag.

Anf. 126 LARS WEGENDAL (s) replik:

Fru talman! När det gäller förutsägbarhet och sådant: Läs protokollet, ministern! Det framgår där hur jag menar. Det tar vi inte upp tid med här.

Jag har en fråga om de 135 miljonerna. Det är aldrig angivet hur många år de ska räcka. Finns det någon idé från ministerns sida om hur länge de ska räcka, hur länge de ska räknas in? Jag förmodar att de kommer att räknas in i det här statsanslaget på något sätt, räknas av eller något sådant, eftersom vi har haft pengar till elitidrottsatsningar inom ramen för statens stöd till idrotten.

Den andra frågan är: Varför har inte ministern tagit med andra frågeställningar, som skattereglerna för ideella föreningar till exempel? Det kommer ett förslag vid halvårsskiftet ungefär. Det hade varit jättebra, för det är ändå något som påverkar idrottsföreningar oerhört mycket ute i vardagen. Det skulle vara intressant att höra varför man inte har tagit med det.

Jag vet att det är på gång en intressant rapport som visar på vikten av att statens stöd till idrotten blir allt större i förhållande till andra inkomstkällor. Det är en av de frågor som idrotten själv tar upp på Idrottens dag i Almedalen. De har valt den fantastiska dag som vi socialdemokrater har, onsdagen alltså.

Det är något man ändå måste fundera lite grann på i förhållande till det som ministern sade: Är det kris är det kris. Man har faktiskt ett allt större behov av de statliga pengarna, och det kan vara bra att ha med i de diskussioner vi för i framtiden.

Anf. 127 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik:

Fru talman! Det var mycket på en gång. Det är klart att med en situation där pengarna från staten har ökat så pass som har skett under de senaste åren blir de här pengarna viktiga. De hittar väldigt snabbt sin användning. Därtill lägger denna regering under den här mandatperioden ytterligare 2 miljarder i Idrottslyftet. Det är klart att pengarna spelar en viktig roll.

Men det som kommer via kommunerna i form av subventionerade arenor och lokalt stöd är kanske på sitt sätt viktigare. Det är bidrag från väldigt många olika håll, inklusive sponsring, egna lotteriintäkter och sådant.

När det gäller de 135 miljonerna talar vi om en flerårig satsning – det har Lars Wegendal noterat. Vi har inte, och inte heller idrottsrörelsen själv, velat precisera det mer än så. Först vill vi se vad man kommer fram till när man är färdig med sina diskussioner.

Både Lars Wegendal och jag vet att de inte är riktigt enkla med tanke på den diskussion man har mellan de olika verksamheterna. Jag tycker att det är rätt olyckligt att man inte har ett tajtare samarbete, men det hoppas vi att man ska kunna få i och med detta.

Sedan får den här satsningen naturligtvis utvärderas. Vad som sker efter det – om det är rätt pengar, riktade pengar, om de ska förändras, om de ska förnyas eller om idrotten själv kommer att lösa det – är alldeles för tidigt att säga.

Det har varit ett önskemål från idrotten själv att man ska få göra den här omdisponeringen. Det har vi tillgodosett, och vi tror att det kommer att bli väldigt bra när man så småningom kommer fram med ett gemensamt förslag.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)

Prot. 2008/09:113
7 maj

13 § Statlig förvaltning

Statlig förvaltning

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2008/09:FiU25
Statlig förvaltning (redog. 2008/09:RRS12).

Anf. 128 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Den moderatledda regeringen har slarvat med skattebetalarnas pengar. Regeringen har slösat bort gemensamma resurser, erfarenhet och kompetens. Regeringen har med sina ideologiska skygglappar lagt ned det otroligt viktiga Arbetslivsinstitutet.

Kunskapen och kompetensen hos de anställda har inte tagits till vara. Arbetslivsinstitutet jobbade med viktiga frågor som att komma till rätta med ojämställdheten inom arbetslivet och ohälsa på arbetsplatser. Det tyckte inte den moderatledda regeringen var viktigt att ha kvar.

Man brydde sig inte om att säkerställa att ta till vara kompetensen hos de anställda. Det är en mycket allvarlig brist. Det tycker även Riksrevisionen, som har gjort anmärkningar på regeringen när man har lagt ned flera myndigheter. Det är Arbetslivsinstitutet, Djurskyddsmyndigheten, IPM, Integrationsverket och NOU.

De nedläggningarna har inte gjorts tillfredsställande och effektivt. Man har bara haft de ideologiska skygglapparna framför sig om att det är viktigt att lägga ned de här myndigheterna. Man har inte tagit till vara kunskapen.

Det är allvarligt, tycker vi. Därför har vi en reservation tillsammans med Vänstern och Miljöpartiet. Jag yrkar bifall till den.

Regeringen vill också privatisera vård och omsorg för privatiseringens egen skull; kosta vad det kosta vill. Det verkar som om den moderatledda regeringen inte bryr sig om den demokratiska insynen. Man bryr sig inte om kvaliteten. Man bryr sig inte om ifall det blir sämre tillgänglighet för dem som behöver vård och omsorg.

I lagen om valfrihet i vården finns det flera allvarliga brister. Det är brister när det gäller etableringen och krav på företagen som ska utföra tjänsterna. Det är svårigheter med den demokratiska insynen och inga krav på kompetens och karriärstege för de anställda.

Det finns många brister i det regeringen gör på många andra områden också, men när det gäller statlig förvaltning som vi nu hanterar tycker vi att det är anmärkningsvärt att man inte har brytt sig och att man inte ens tar till vara kompetensen hos de tidigare anställda.

Det är också därför vi har reserverat oss, och jag yrkar bifall till reservation 1.

Anf. 129 ULF HOLM (mp):

Fru talman! Det här betänkandet handlar om Riksrevisionens redogörelse om avvecklingen av myndigheter. Där har vi, precis som Monica Green sade tidigare, en gemensam motion och reservation från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Jag yrkar bifall till punkt 1, som är den allvarligaste biten, eftersom Riksrevisionen i sin granskning av de myndigheter som har lagts ned har funnit ganska allvarliga brister när det gäller effektivitet, uppföljning och flexibilitet. Det är väldigt allvarlig kritik.

Sedan har vi också den bakomliggande saken: Vad är bakgrunden till avvecklingen? Är det för att göra frågorna mer effektiva eller är det ett ideologiskt beslut att man inte tycker om Djurskyddsmyndigheten? Men just här handlar det om hur avvecklingen har gått till, och även här har Riksrevisionen en del allvarliga invändningar, vilket Monica Green förtjänstfullt har lyft upp.

Det andra jag vill lyfta upp gäller villkoren för generaldirektörerna, inte minst för dem som finns på myndigheter som regeringen väljer att lägga ned. Generaldirektörer tillförordnas på en sexårsperiod som sedan kan förlängas två gånger à tre år. Man kan alltså inte avskeda en generaldirektör, utan effekten blir den att generaldirektören får fortsatt lön i kanske upp till sex år trots att det politiska beslutet är att man vill lägga ned en myndighet eller slå samman två myndigheter. Problemet är att då väljer regeringen antingen strategin att låta dem jobba på Regeringskansliet med någon utredning eller, ännu värre, låta dem göra absolut ingenting och ändå ge dem pengar.

Det är inte en särskilt sund förvaltning av våra statsmedel. Om man pratar om att det ska finnas en arbetslinje bör den också gälla före detta generaldirektörer, inte minst med tanke på att de bör vara ganska kompetenta. Det utgår jag från att de är om de har blivit tillsatta som generaldirektörer.

Men regeringen väljer alltså att låta dem göra ingenting, och det är ganska allvarligt och visar på en väldigt stor brist i systemet. Jag har skrivit en motion om att regeringen bör få ett tillkännagivande från riksdagen om att se över det här regelverket så att det finns en möjlighet för regeringen att avskeda en generaldirektör och ge en rimlig uppsägningsperiod på tre till tolv månader. Det är inget orimligt alls. Att låta en generaldirektör sitta sysslös i kanske upp till sex år är inte sund förvaltning av den statliga styrningen.

Tyvärr kan jag konstatera att finansutskottets borgerliga majoritet väljer att göra ingenting. Man bara konstaterar att regeringen har lovat att göra en översyn – en chefspolicy, som man kallar det. Utskottets borgerliga majoritet väljer att inte skriva något mer. Man får alltså ingen indikation på om utskottets borgerliga majoritet tycker att det är ett bra system att fortsätta med den icke-arbetslinje som gäller för generaldirektörer som inte längre har någon myndighet eller om man tycker att det borde gå i riktning mot en bättre styrning av detta så att regeringen även kan säga upp en generaldirektör.

Jag är väldigt besviken på att utskottet väljer att lämna in blanco på denna fråga som är ganska viktig.

Miljöpartiet har också motioner gällande resepolicy i staten och när det gäller rökfria arbetsplatser som vi väljer att lyfta upp med reservat-

ioner eftersom utskottets motivering även där är ganska bristfällig. Man vill inte göra någonting i den riktning våra motioner går i. Men för tidsvinnande yrkar jag alltså bara bifall till reservation 1 som är den gemensamma från s, v och mp.

Prot. 2008/09:113

7 maj

Statlig förvaltning

Anf. 130 GÖRAN PETTERSSON (m):

Fru talman! Ärendet vi debatterar här i dag är Riksrevisionens redogörelse för avvecklingen av myndigheter. Utskottets slutsats har varit att Riksrevisionen i sin granskning inte har funnit några brister som i sig är allvarliga. Granskningen har dock visat på ett antal mindre felaktigheter och brister som hämmat effektiviteten i avvecklingen. Finansutskottet förutsätter att regeringen överväger de iakttagelser som framkommit i granskningen och att avvecklingen av myndigheter görs på ett så effektivt och välordnat sätt som möjligt.

Det är viktigt att komma ihåg att vi emellanåt har val i det här landet. En av de viktiga frågor som alliansen gick till val på var att se över den myndighetsstruktur vi har och också i den mån det gick minska antalet myndigheter. Det som har föranlett denna granskning är att man har genomfört den politik man har lovat och minskat antalet myndigheter. Det är fem myndigheter som har lagts ned.

Det är viktigt att vi inte bara låter mängden myndigheter växa så att vi för varje år lägger till myndigheter och får en allt brokigare skara, utan ibland måste man också lägga ned myndigheter. Det ska givetvis göras på ett så bra sätt som möjligt. Nu har det kanske funnits en viss oerfarenhet när det gäller att lägga ned myndigheter, men det lär ha rättats till nu.

En annan av motionerna lyftes upp här, och det var frågan om generaldirektörernas förmåner. Där framgick det av budgetpropositionen för 2009 att regeringen avser att ta fram en ny chefspolicy och att man då samlat behandlar alla dessa frågor om rekrytering och utveckling men också den viktiga frågan om avveckling.

Jag har lätt att hålla med Ulf Holm om att arbetslinjen ska prägla all verksamhet inom staten så långt det är möjligt. Men det är också viktigt att komma ihåg att vi har en kultur och ett system i Sverige med starka och oberoende myndigheter. Då hamnar man ibland i den situationen att chefspositionen måste ha en sådan konstruktion att man säkerställer detta oberoende. I det här fallet har vi nu den lösningen som leder till att man kan tyckas få väldigt generösa villkor om man blir av med sina arbetsuppgifter.

Dessa frågor kommer att ses över, men jag tror att det hur som helst är viktigt på lång sikt att man har ett system som säkerställer möjligheten för myndighetschefer att visa det oberoende som behövs, om vi vill ha oberoende myndigheter.

Anf. 131 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Tack, Göran Pettersson, för lite utveckling av den borgerliga majoritetens uppfattning i finansutskottet om generaldirektörernas villkor. Jag skulle ha önskat att man utvecklade detta mer i betänkandet.

Det som Göran Pettersson tar upp om att det är viktigt med oberoende myndigheter håller jag självklart med om. Men det måste också vara så att om man vill ha oberoende generaldirektörer och myndigheter måste man se till att dessa kompetenta personer får andra arbetsuppgifter om re-

geringen väljer att avveckla en myndighet eller av andra orsaker ändrar var generaldirektören sitter. Inte ens det klarar ju den borgerliga regeringen. Man sätter bara de här personerna i Regeringskansliet med icke-arbetsuppgifter. De kan sitta där sysslolösa. De sitter väl inte ens i Regeringskansliet utan befinner sig hemma. Det är ett enormt slöseri både med pengar och med den kompetens som de här personerna förmodligen besitter.

Det kan också vara så att en generaldirektör inte besitter tillräckliga kunskaper för att leda en myndighet och att regeringen därför väljer att byta ut personen i fråga. Då måste det väl ändå finnas en viss klausul som innebär att den här personen får söka sig ut på arbetsmarknaden precis som alla vi andra får göra. Jag förstår inte varför man vill ha den här gräddfilen till generaldirektörerna och hur man värdesätter dem. I det reportage som gjordes förra året om det här visade det sig att det inte var en eller två personer utan ganska många personer som avlönades på detta sätt. Det kan inte vara rimligt.

Anf. 132 GÖRAN PETTERSSON (m) replik:

Fru talman! Utskottets ställningstagande med anledning av den här motionen är att följa den visa devisen att sätta sig in i en fråga och utreda den innan man börjar tycka. Därför konstaterar vi att regeringen säger att man ska titta på den här frågan och utreda den samlat. Det tycker jag låter som väldigt klokt, att man inte rusar åstad och tar den styckevis och delt.

Sedan är det givetvis så att man emellanåt gör felrekryteringar. De är olika allvarliga ju högre upp de är i en organisation. När man kommer till de absolut högsta befattningarna i staten tror jag att man när man har gjort en felrekrytering nog ibland får lov att svälja och ta konsekvensen av att den personen kanske inte får några andra viktiga uppgifter.

Jag skulle vilja säga att det skulle vara mycket värre för svenska staten om vi av någon sorts pseudokostnadseffektivitetsskäl satte fel person på en stor, viktig uppgift. Då tycker jag att det är bättre att de sitter i ett litet bås någonstans på Vasagatan och kanske inte har någon riktig uppgift.

Anf. 133 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Det blir vi skattebetalare som får betala det här kalaset. Det är inga smålöner vi pratar om när det gäller generaldirektörer. Med tanke på den piska som regeringen har gentemot personer som inte har jobb, som är halvt sjukskrivna och så vidare, är det förvånansvärt vilken ödmjukhet Göran Pettersson känner för generaldirektörer som inte är kunniga nog för sin uppgift utan måste sättas i ett bås på Vasagatan eller hur Göran Pettersson uttryckte det.

Jag tycker att det inte är en rimlig nivå att lägga sig på. Man måste se över systemet. Jag har full respekt för att man måste utreda saker och ting, men jag trodde kanske att kontakterna mellan den borgerliga regeringen och den borgerliga majoriteten av ledamöter här i riksdagen var lite bättre så att de visste ungefär vilka direktiv som finns och vad det är man ska titta över.

Jag hade kanske förutsatt att just detta är någonting centralt som man bör se över mer noggrant, nämligen generaldirektörernas villkor. Man kan inte fortsätta med ett dåligt system bara för att det har varit så under en längre tid. Man måste ta tag i problemen.

Jag hade kanske önskat mig ett tillkännagivande från den borgerliga majoriteten, att detta särskilt ska beaktas i den utredning som regeringen har tillsatt. Det är inte alls något främmande att kunna göra så. Det har skett flera gånger att man gjort sådana tillkännagivanden just för att riksdagen vill markera i en viktig fråga. Jag hade önskat att den borgerliga majoriteten hade kunnat utnyttja ett sådant arbetssätt några fler gånger. Hittills har man inte gjort det alls, och jag beklagar det. Jag anser att arbetslinjen ska gälla även generaldirektörer som inte har någon myndighet längre.

Anf. 134 GÖRAN PETTERSSON (m) replik:

Fru talman! Majoriteten i finansutskottet är trygg med det som regeringen har skrivit i budgetpropositionen och har inte funnit anledning att vidta någon mer åtgärd.

Jag tror att det är väldigt farligt om man går den här vägen och drabbas av lite oro om en tidigare myndighetschef inte har en myndighet. Jag skulle vilja säga att det absolut farligaste som kan hända staten är att man löser det visuella problemet att en tidigare myndighetschef inte har en myndighet att börja skapa arbetsuppgifter. Jag är själv statligt anställd. Jag har en så kallad fullmaktstjänst, vilket innebär att jag inte kan sägas upp. Även om man lade ned hela min myndighet, Försvarmakten, har de faktiskt att lida med att ha mig kvar.

Jag skulle vilja säga att det är ett mycket större problem när vi inom staten skapar organisationer och arbetsuppgifter utifrån den personal vi har än att vi de gånger som nu har lyfts fram har fått någon som inte har dugt till en tjänst och inte ger den personen några arbetsuppgifter. Jag tror att vi bör ta med oss det här och inte oroas av att det ibland är någon som har felrekryterats och som man väntar ut.

Det finns ett uttryck, cut your losses, det vill säga när du har fattat ett felaktigt beslut, ta den förlusten och skriv av den, konstruera inte arbetsuppgifter! Det är avsevärt dyrare att ha en felrekryterad generaldirektör som håller på med stora arbeten som inte behöver utföras. Det är inte arbetslinjen. Det är pseudoverksamhet.

Anf. 135 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Jag ber att få yrka bifall till majoritetens förslag i detta betänkande.

Jag har haft förmånen att vara ledamot av både Riksdagens revisorer som startade 1808 och styrelsen för Riksrevisionen som startade 2003 och vet något hur arbetet går till vid dessa myndigheter.

När jag tittar på reservationerna i det här betänkandet noterar jag ändå att den socialdemokratiska reservationen, nr 1, som avgetts tillsammans med Miljöpartiet och Vänsterpartiet tar sin utgångspunkt i att det skulle vara ideologiska bevekelsegrunder för att lägga ned en viss organisation. Jag menar att detta är en felaktig syn. I själva verket är det på det sättet att denna regering, har jag väldigt bestämt uppfattat det som, inte syftar

till att bevara någon organisation, däremot verksamheterna, vilket är en helt annan sak.

Man kan fråga sig om till exempel forskningen om arbetslivet har upphört. Nej, så är det inte. Den fortsätter, men i andra former. Historien började inte 2006, fru talman, även om man ibland kan få det intrycket. Det förekom även tidigare att man gjorde organisationsförändringar inom staten. Det tror jag har varit klokt. Södertälje Kanalverk finns till exempel inte längre. Det kanske var en klok sak att se till att vi inte har kvar det som affärsdrivande verk.

Jag menar också att det finns en motsättning mellan reservationerna 1 och 2 där man i den ena reservationen hävdar att det är en ideologisk synpunkt och i den andra säger att det bara handlar om privatisering. Det är svårt att yrka bifall till både reservation 1 och reservation 2, för det finns en motsättning däremellan.

Jag ska sluta med att ta upp frågan om vilka chefer vi ska ha i staten i anslutning till Miljöpartiets reservation 6. Jag tror att det är viktigt att man har bra chefer, att det finns ett stort urval. Om man skulle följa Miljöpartiets reservation skulle de chefer som man rekryterar inte ha någon form av anställningstrygghet. Jag tror att staten därmed skulle binda ris åt egen rygg. Är det någonting som vi behöver är det i själva verket chefer som kan vara oberoende och fatta olika beslut. Om man ska kunna avskeda dem måste det vara på saklig grund, precis som för alla andra, när inte arbetsbrist föreligger.

Jag tycker att Miljöpartiet borde fundera över vad som hände i samband med att det tidigare förekom en kontrovers med Inga-Britt Ahlenius i Riksrevisionsverket. Det var väldigt bra för de svenska skattebetalarna, vill jag påstå, att inte den intention som fanns då, att göra sig av med en chef som man tyckte var besvärlig för regeringen, genomfördes. Det var någonting som var väldigt bra. Om Miljöpartiets linje då hade rätt hade man kunnat avskeda Inga-Britt Ahlenius rakt av utan att hon hade fått något annat än ett avgångsvederlag. Det hade varit en dålig affär för svenska folket.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)

*Ändrad tidpunkt för
signalspaning i kablar*

14 § Ändrad tidpunkt för signalspaning i kablar

Föredrogs
försvarsutskottets betänkande 2008/09:FöU11
Ändrad tidpunkt för signalspaning i kablar.

Anf. 136 KARIN ENSTRÖM (m):

Fru talman! Riksdagen ska i dag behandla ett förslag om att senarelägga tidpunkten för när signalspaning i kablar ska få starta. Varför det, kan man undra.

Vi får rekapitulera vad som har hänt på området. Riksdagen beställde i samband med att vi behandlade lagen om signalspaning i försvarsunder-rättelseverksamhet i juni 2008 ett antal tillägg för att förstärka integritets-skyddet. I september 2008 slöts en överenskommelse inom alliansrege-

ringen om ytterligare förstärkningar av integritetsskyddet. Därefter utarbetades en departementspromemoria med de förslag som krävde en lagändring till följd av detta.

Promemorian har remissbehandlats och har sedan blivit ett lagförslag som i sin tur i sedvanlig ordning har gått till Lagrådet, och Lagrådet har i dag överlämnat sitt yttrande. Efter detta kommer det naturligtvis att läggas fram en proposition under denna månad. Det är för att vi i riksdagen ska kunna behandla propositionen i laga ordning som vi måste skjuta fram ikraftträdandet av den delen av bestämmelsen i annan lag, nämligen lagen om elektronisk kommunikation som gäller när operatörerna ska vara bundna att överföra signaler för att kunna genomföra signalspaning i kabel.

Fru talman! Försvarsutskottet har tagit ett initiativ för att riksdagen ska kunna fatta beslut i ärendet. I stället för att det här ska träda i kraft den 1 oktober 2009 föreslår vi den 1 december 2009.

Därmed, fru talman, yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 137 ALLAN WIDMAN (fp):

Fru talman! Karin Enström har redogjort för de sakliga omständigheter som gör att försvarsutskottet har tagit detta initiativ att förskjuta ikraftträdandet av delar av den mycket omdebatterade lagstiftningen rörande signalspaning i kabel. Den samlade oppositionen har lyckats formulera ett gemensamt särskilt yttrande i utskottet. Utan att ge några närmare detaljer talar man om väldiga brister i rättssäkerheten och ett plotter från regeringens sida.

Fru talman! Jag är övertygad om att om regeringen i sin beredning hade försökt att snedda några hörn och påskynda processen så att de kompletterande förslagen hade passat mot den ursprungliga ikraftträdandetidpunkten hade oppositionen med stor säkerhet kritiserat regeringen för att beredningen hade blivit slarvigt genomförd.

Nu gjorde man inte det från regeringens sida. Remisstiden har varit den sedvanliga. Man har haft möjlighet att beakta remissinstansernas svar. Beredningen har, som Karin Enström påpekade, betalat sig, bland annat i form av ett yttrande från Lagrådet i dag, som accepterar den proposition om integritetsskydd i signalspaningen som regeringen har föreslagit. Lagrådet har varken några invändningar mot att den instans som ska pröva tillstånd till signalspaning benämns underrättelsesdomstol eller funnit bristen på möjlighet till överklagan oacceptabel.

Fru talman! Mycket talar för att den säkerhetspolitiska utvecklingen blir allt svårare att förutsäga. När vi nu tar ytterligare ett steg närmare möjligheten att signalspana till skydd för rikets säkerhet i kablar får vi ett verktyg som ger oss bättre möjligheter att förutse eventuella hot och utmaningar mot vår nationella säkerhet. Det är viktigt att regeringen tar det ansvaret.

Vad beträffar oppositionen kan man konstatera att den splittring i synen på signalspaning som har funnits över tid fortfarande består. Försvarsutskottets ordförande Anders Karlsson har gjort tydligt att Socialdemokraterna vill ha signalspaning, Vänstern kan tänka sig att man utreder frågan medan Miljöpartiet säger ett blankt nej. Den enighet som synes finnas på oppositionens sida, fru talman, är enbart en synvilla.

Jag yrkar bifall till majoritetens förslag.

*Ändrad tidpunkt för
signalspaning i kablar*

Anf. 138 KALLE LARSSON (v):

Fru talman! Man kan tycka att det här är ett litet ärende. I någon mening är det ett litet ärende. Majoriteten har nu föreslagit att vi ska vänta några månader med att göra det som många av oss i kammaren inte vill att man ska göra alls.

Samtidigt är det en principiellt viktig fråga om hur man ska bereda ärenden och hur man ska fatta beslut. Jag kan möjligen ge Allan Widman omedelbart rätt i att vi nog hade gett kritik i dag oavsett om det hade varit en för snabb behandling eller om den hade dragits i långbänk. Det är egentligen inte beredningsfrågan som det här handlar om, utan det handlar om den politiska frågan om vilket samhälle vi vill leva i.

Man kan mycket väl välja den riktning som majoriteten och regeringen har gjort. Man kan överdriva hoten, måla upp bilden av terrorism som ett överhängande hot mot det svenska samhället, ta historiska och internationella exempel för att måla sina mörka bilder av hur Sverige i dag egentligen fungerar och ser ut.

Man kan välja skrämselfpropagandans retorik. Då är det lätt att motivera vilka övergrepp som helst på de mänskliga rättigheterna, på fri- och rättigheterna och på integriteten. Det är där som vi står enade från oppositionens sida. Vi är inte nöjda med det regeringen har presterat. Tvärtom har vi ett gemensamt särskilt yttrande om att man bör riva upp det tidigare beslutet om att tillåta FRA att spana i kablar.

Det kan väl möjligen gå tillbaka till Allan Widman, men tidigare fick vi kritik för att vi var så oense och inte riktigt visste vad vi ville. Nu skriver vi vad vi vill, och då är det uppenbarligen också föremål för kritik. Så där kan man hålla på i all evighet.

Jag ser från Vänsterpartiets sida det här förslaget om signalspaning och det sätt man har valt att formulera det på som en del i en samhällsutveckling. Det är förstås inte samma sak att vilja sätta in nationella insatsstyrkan mot ungdomar i Rosengård och vilja signalspana i kabel, men det är liknande lösningar på ganska komplexa problem. Om man vill komma till rätta med hot mot samhället, komma till rätta med det som kan kallas terrorism, måste man börja med att försöka förebygga och undvika att det uppstår, inte slå till med kontrollsamhällets starkaste och tyngsta medel när det väl påstås finnas där.

Fru talman! Jag ska inte upprepa alla argument – de är många – som vi har presterat och presenterat mot själva FRA-lagen, som den har kommit att kallas i allmän mun. Jag sade i det anförande jag då höll att det är en meningslös, farlig och kränkande lag. Det står jag fast vid. Men jag får väl ändå säga något om Lagrådets yttrande, som avlämnades i dag. Det är riktigt att man inte avstyrker förslaget, men den beskrivning Allan Widman gör är väl kanske ändå lite väl överdrivet positiv. Snarare framgår av de refererat jag har fått av Lagrådets yttrande – jag har inte tagit exakt del av det skriftliga – att det faktiskt finns två invändningar. De är inte så allvarliga att Lagrådet vill sända tillbaka förslaget, men rådet tycker att det egentligen inte borde kallas domstol. Dessutom hade det varit bättre om det fanns möjlighet att överklaga. Jag försöker att inte överdriva de formuleringar som jag har fått mig refererade.

Fru talman! Jag tror att den debatt vi har haft och kommer att fortsätta att ha om spaning i kabel, om övervakningssamhället, om FRA-lagen och liknande repressiva lagstiftningar kommer att vara en sådan som man

kommer att se tillbaka till om några år och fundera över vad som egentligen hände.

Jag tror att det här är en skiljelinje som kommer att finnas kvar under ganska lång tid i svensk politik, där regeringspartierna uppenbarligen har valt sida. Man tror att man löser komplexa sociala samhällsproblem med hårdare kontroll och tuffare lagstiftning.

Vi har snarare sagt att vi är de som i dag – där liberalerna faktiskt har svikit – tar upp striden för den personliga integriteten, för möjligheten och rätten till ett privatliv.

Den skiljelinjen tror jag att vi kommer att återkomma till många gånger, kanske i substantiellt mer betydelsefulla ärenden än det vi ser här i dag.

Anf. 139 ALLAN WIDMAN (fp) replik:

Fru talman! Jag måste ändå invända mot den beskrivning som görs i det särskilda yttrandet, att de åtgärder som regeringen nu föreslår ska tillföras signalspaningen för att göra den mer rättssäker av den politiska oppositionen betecknas som plotter.

För min del finner jag inte det faktum att man nu ska pröva sökbegrepp hänförliga till enskild person, och varje gång ska pröva dem i en domstol, vara plotter eller obetydligheter. Det är naturligtvis saker som förstärker både rättssäkerhet och integritetsaspekter i det här sammanhanget.

Tillåt mig, fru talman, när det gäller Lagrådet att läsa upp två nyckelmeningar.

Lagrådet finner att namnfrågan, det vill säga om det ska vara en domstol eller en nämnd, har begränsad betydelse och motsätter sig inte beteckningen försvarsunderrättsedomstol. Lagrådet finner att det föreslagna utnämningförfarandet i domstolen borgar för hög kvalitet på ledamöter och ombud.

Vidare konstaterar Lagrådet att även om det är ovanligt att det saknas möjligheter till överklagande motsätter man sig i det här speciella fallet inte heller den här ordningen.

Kalle Larsson säger att den här verksamheten strider mot mänskliga rättigheter, strider mot Europakonventionen och så vidare. Redan för ett och ett halvt år sedan slog Lagrådet fast att signalspaning i kabel på det sätt som då föreslogs av regeringen inte strider vare sig mot våra grundlagsskyddade medborgerliga fri- och rättigheter eller mot de rättigheter som tillkommer oss svenskar genom Europakonventionen.

Anf. 140 KALLE LARSSON (v) replik:

Fru talman! Allan Widman börjar med att säga att han måste invända. Så är det kanske. Den invändning han sedan kommer med är inte särskilt substantiellt betydelsefull.

Jag refererade Lagrådet som att man inte motsätter sig de här förslagen. Men om jag ställer frågan tillbaka: Tror Allan Widman att Lagrådet hellre hade sett att det fanns en överklagansmöjlighet? Tror Allan Widman att Lagrådet hellre hade sett att detta inte kallades domstol utan någonting mer lämpligt? Jag tror att svaret på de frågorna är ja. Det finns förstås, i alla fall i den meningen, invändningar. Vi som kan det här språket vet att ”motsätter sig inte” inte direkt betyder att man välkomnar det.

Sedan är jag glad för att Allan Widman påminde mig om Europakonventionen. Jag nämnde inte den i mitt anförande. Jag talade i mer allmänna meningar om mänskliga rättigheter och rätten till ett privatliv.

Men visst kan vi göra olika tolkningar. Så är det ibland i ganska många avseenden. Vår uppfattning är att den modell som man nu har valt från regeringens sida är en inskränkning av de mänskliga rättigheterna och rätten till ett privatliv.

Här kommer vi att stå några gånger till och göra olika bedömningar. Ibland kan det nämligen till och med vara så att den enskilda handlingen eller den idé som man föreslår i sig är ett litet steg, och kanske inte i sig är en tillräcklig inskränkning av rätten till ett privatliv för att motivera ett avslag. Men sammantaget kan de sjok av lagstiftning som föreslås på många nivåer, både lagstiftning och repressiva åtgärder i kommuner och på andra håll i landet, begränsa den personliga integriteten så att den blir betydligt mindre än vad den borde vara i ett samhälle som värnar rätten till ett privatliv.

Anf. 141 ALLAN WIDMAN (fp) replik:

Fru talman! I den första granskning som Lagrådet gjorde av den ursprungliga propositionen för ett och ett halvt år sedan framhöll Lagrådet att det finns en skyldighet att iaktta enskildas rätt till personlig integritet men att den rätten också måste vägas mot samhällets och regeringens skyldighet att garantera kollektiv säkerhet för sina medborgare. Enligt Lagrådet, återigen, uppfyllde den kompromiss som då föreslogs de krav som kunde ställas både enligt vår egen grundlag och enligt Europakonventionen om mänskliga rättigheter.

Ja, jag invänder mot beteckningen ”plotter”, när den används för att beskriva de förstärkningar av integritetsskyddet och rättssäkerheten som nu ligger under beredning och som Lagrådet har yttrat sig över.

Vidare har inte Lagrådet som institution att föreslå reformer aktivt vare sig för regering eller för riksdag. Vad Lagrådet gör är att granska rent lagtekniskt: Fungerar den här propositionen i sitt rättsliga sammanhang? Och, vilket är väldigt viktigt, man granskar också överensstämmelsen med bland annat regeringsformens olika regleringar.

Jag kan bara återigen, fru talman, konstatera att på ingen av dessa punkter får regeringens förslag underkänt, oavsett hur mycket Kalle Larsson tycker att det borde underkännas.

Jag finner det, avslutningsvis, intressant att Kalle Larsson rättsligen överprövar de slutsatser som våra främsta domare i landet, våra justitieråd och regeringsråd, har kommit fram till.

Anf. 142 KALLE LARSSON (v) replik:

Fru talman! Jag dristar mig att ibland ha en annan uppfattning än även väl utbildade personer.

Det är en politisk fråga vi i dag diskuterar. Det är riktigt att Lagrådet har den roll som Allan Widman föreläser om för kammaren. Det är väl utmärkt att man får den redogörelsen en gång till – flera av oss känner till den sedan tidigare. Men det här är också en politisk fråga. Du kan juridiskt, med hur hållbara argument som helst, skapa ett samhälle som ingen av oss egentligen vill leva med. Därför måste juridik och politik sam-

När vi tar ställning till de här förslagen handlar det om ett politiskt ställningstagande, om att vi inte vill leva i ett samhälle där utrymmet för den personliga integriteten beskärs på det sätt som Allan Widman och hans partikamrater i alliansen på så många olika sätt de senaste åren har varit delaktiga i.

Jag ska, fru talman, säga någonting om plotter – det var det uttryck som jag aldrig kommenterade.

Plotter – ja, det handlar om att hela den här processen inte har varit spikrak. Det har inte direkt varit en transportsträcka för Allan Widman och kompani från punkt A till punkt B. Det har omgärdats av en mängd olika nya förslag, ändrade förslag, tillbakadragna förslag, nattliga manglingar, förhandlingar mellan riksdagsgrupper, inom riksdagsgrupper och med enskilda ledamöter, inkallade till partiledarens kontor – för att slutligen ändå gå med på vad man själv från början hade sagt att man inte ville gå med på.

Man kan ge olika beskrivningar av hur en sådan process ska benämnas. Man kan kalla det normalt politiskt arbete. Man kan också, som vi har valt att göra, kalla det plotter.

Anf. 143 PETER RÅDBERG (mp):

Fru talman! Den 18 juni 2008 röstade den borgerliga majoriteten i riksdagen igenom lagen om signalspaning i försvarsunderrättelsetjänst. Lagen ger Försvarets radioanstalt, FRA, mycket långtgående befogenheter vad gäller signalspaning i kabel.

En så komplex lagstiftning, med långtgående konsekvenser för både rättssäkerhet och integritet, som påverkar våra grundlagsskyddade fri- och rättigheter, borde självklart ha beretts genom en parlamentariskt sammansatt offentlig utredning. En sådan utredning skulle ha besvarat fundamentala frågor om behov, effektivitet, proportionalitet, rättssäkerhet och integritetsskydd.

Regeringen valde i stället att grunda lagen på en tjänstemannaskrivelse, framtagen för flera år sedan av några tjänstemän i Regeringskansliet – en skrivelse som förkastades av den tidigare regeringen.

Lagförslaget remissbehandlades rekordsnabbt under julhelgen 2006. Regeringens beslut togs bara tre dagar efter remisstidens utgång, det vill säga utan någon reell möjlighet att ta hänsyn till den allvarliga kritik som flera tunga remissinstanser då framförde.

Den skarpa kritiken från myndigheter, organisationer, allmänhet och företrädare för regeringspartierna samt det omedelbara hotet om att bli nedröstad har lett till att regeringen gång på gång har tvingats till reträtt och återkommit med tillägg till en lag som tidigare förklarats mer eller mindre fullkomlig.

Sedan den första kritiken julen 2006 har regeringen lyckats peta in nästan 40 förändringar i signalspaningslagen – detta utan att en enda utredning har gjorts. Det torde vara rekord i svensk lagstiftningshistoria. Om lagstiftningen var komplex tidigare är den nu helt omöjlig att överblicka.

Tilläggsförslagen, både från återremitteringen den 18 juni 2008 och de nya förslag som tillkommit den 25 september 2008, har dessutom tagits fram i stor hast och bakom lyckta dörrar. Ingen vet egentligen vad regeringens föreslagna tilläggs punkter står för, även om det nu i och för

sig ska ske en utredning. En del av dessa punkter kanske är bra, men de flesta är så allmänt hållna att det är svårt att se till vad och hur de ska konkretiseras eller om de ens är genomförbara. Vi kan bara konstatera att det är svårt att bedöma såväl helheten som funktionen och konsekvensen av tilläggen.

Resultatet blir en lag präglad av otydlighet och osäkerhet som blir svår att tolka för såväl medborgare som de myndigheter som ska tillämpa den. Nu får Försvarsdepartementet och en särskild utredning i uppdrag att lappa ihop alla partipolitiska blockeringar. Det är en beredningsprocess som går baklänges. Svaren är redan givna.

Det går inte att lappa och laga i en så allvarlig och betydelsefull lagstiftning, och trots tilläggen har lagen fortfarande allvarliga brister i vad gäller proportionalitet, rättssäkerhet och integritetsskydd.

Ett fundamentalt krav för en seriös och långsiktig säkerhetspolitik är att man söker ett brett parlamentariskt samförstånd och även inhämtar oberoende juridisk och teknisk sakkunskap. Det enda acceptabla är därför att lagen nu rivs upp och att regeringen tillsätter en parlamentarisk utredning som utreder behovet och utformningen av signalspaning i kabel från grunden.

Miljöpartiet menar ändå att signalspaning behövs. Sverige behöver som ett militärt alliansfritt land en effektiv underrättelsetjänst. Detta står i motsats till vad Allan Widman sade i talarstolen nyss, att Miljöpartiet skulle vara helt motståndare till det.

Nya hot, som senare års terrordåd, spridning av massförstörelsevapen och IT-utvecklingen, har gjort samhället mer sårbart, och tidig information är viktig för att kunna förebygga och förhindra sådana hot mot vårt land. Den avgörande frågan är dock på vilket sätt och i vilken omfattning som signalspaning ska bedrivas.

Behovet av effektiv underrättelseinhämtning kan inte rättfärdiga att man nonchalerar grundlagens principer om rätten till fri, skyddad kommunikation. Om underrättelsetjänsten ska kunna behålla folkets förtroende måste dessutom människors berättigade oro och obehag avseende intrång i deras privatliv tas på allvar. Därför kräver vi att lagen rivs upp och att man tillsätter en parlamentarisk utredning. Denna utredningsuppgift bör vara att bedöma behovet av en lag utifrån hänsyn till integriteten, effektiviteten och proportionaliteten. Syftet måste vara att finna en teknisk-juridisk lösning som tillgodoser både behovet av underrättelsetjänst och medborgarnas rätt till integritet och rättssäkerhet.

Jag menar slutligen att utredningen måste arbeta öppet för att åstadkomma en lag som har medborgarnas förtroende. Detta innebär en bred och öppen process som ger så många som möjligt en möjlighet till insyn och påverkan och debatt från olika samhällsaktörer, alltifrån enskilda bloggare till organisationer.

Fru talman! Eftersom vi inte deltog i beslutet i utskottet kommer vi inte heller att medverka i beslutet senare i kammaren.

Anf. 144 KARIN ENSTRÖM (m) replik:

Fru talman! Det är inte första gången vi debatterar dessa frågor i kammaren, och det är inte den sista heller. Men det är ändå intressant att lyssna på hur Peter Rådberg nu å ena sidan säger att allt arbete som har

gjorts är dåligt och kan kastas i papperskorgen – allt ska rivas upp och göras om – samtidigt som han å andra sidan säger att det egentligen behövs någon typ av effektiv underrättelseinhämtning. Här ligger den stora svårigheten.

Jag skulle vilja fråga vad Miljöpartiet egentligen tycker. Det är lätt att säga att man i princip vill ha en bra och effektiv underrättelsetjänst men att den inte på något sätt får inkräkta på eller inskränka vår personliga frihet. Det stora problemet är att få denna ekvation att gå ihop. Därför är det spännande att höra hur Peter Rådberg ser detta framför sig. Det är lätt att säga att om vi bara hade haft en stor parlamentarisk utredning skulle allt ha blivit bra.

Var går egentligen gränsen? Här har den personliga integriteten stärkts väldigt mycket i förhållande till det ursprungliga förslaget. Vi har också tydligt sagt att det i lagtext kommer att anges för vilka ändamål signalspaning får bedrivas. Peter Rådberg vet vilka ändamål det är. Är det några av de ändamålen som Peter Rådberg tycker att man inte ska få bedriva signalspaning för – är det yttre militära hot mot landet, förutsättningar för svenskt deltagande i fredsfrämjande och humanitära insatser, är det strategiska förhållanden avseende internationell terrorism eller är det utveckling och spridning av massförstörelsevapen? Vad är det stora problemet?

Anf. 145 PETER RÅDBERG (mp) replik:

Fru talman! Karin Enström begår det klassiska misstaget att ställa 25 frågor samtidigt. Jag ska försöka besvara åtminstone ett par av dem.

Vi är väldigt tydliga med att vi vill ha signalspaning. Men det handlar om på vilken grund. Vi vill att det ska vara en parlamentarisk utredning. Huvudfrågan är ju vad man ska syssla med. I behandlingen har det varit stängda dörrar. 40 förslag har ni ändrat på sedan oktober 2006, tror jag. Snacka om att ni var ute snett redan från början! Så har ni lappat och lagat, och det håller ni fortfarande på med.

Kan man inte i den process som nu har pågått i ett och ett halvt år inse att man kanske är fel ute och att det behövs en parlamentarisk utredning som går till botten med detta och ser vad vi kan vara överens om? Men ni ville inte bjuda in oppositionen utan försökte lösa det här själva, med gråtande ledande riksdagsledamöter i talarstolen och försvarsmministern som gick upp och sade att man skulle bordlägga det här i ett dygn. Ett dygn senare kom ni tillbaka med ett paket igen. Detta blir ju trams, som en känd politiker sade.

Vi hade varit mycket öppna om regeringen, Moderaterna och Karin Enström hade velat ha en öppen parlamentarisk utredning där alla sju partier hade kunnat sätta sig ned. Men ni ville inte det, och jag beklagar det.

Anf. 146 KARIN ENSTRÖM (m) replik:

Fru talman! När vi tidigare har debatterat den här frågan i kammaren har Peter Rådberg varit mycket tveksam till den hotbedömning som vi har gjort för att just rättfärdiga och argumentera för behovet av signalspaning, inklusive den i kabel. Man kan se förändringarna antingen som

en stor svaghet eller som en förmåga att efter hand lyssna, anpassa sig och göra förändringar.

Men vad tycker egentligen Miljöpartiet, och vad tycker Miljöpartiets oppositionskamrater? Det är lätt att vara överens om att vara emot något, men det skulle vara intressant att veta vad man egentligen är överens om att man vill ha. Kan man ens tänka sig signalspaning i kabel, och kan man tänka sig signalspaning över huvud taget? Vi har inte fått någon samlad reaktion från oppositionen.

Jag ställer en fråga igen: Vad tycker den samlade oppositionen? I dag är Peter Rådberg positiv till signalspaning i allmänhet, och det är i så fall en framgång.

Anf. 147 PETER RÅDBERG (mp) replik:

Fru talman! Detta har jag tyckt hela tiden. Det står också i vår motion.

Från början handlade detta om ett militärt hot. Det var därför vi skulle ha all den här spaningen. Det gällde det eventuella militära hotet mot Sverige plus alla andra hot.

Vi undrar då: Vad är det för en hotbild som kräver denna stora förändring på integritetssidan? Var finns hotbilden? Du, Karin Enström, har ju själv suttit med i Försvarsberedningen och sagt att det inte finns något militärt hot under överskådlig tid. Det har du sagt som ordförande i Försvarsberedningen och skrivit under på. Sedan ska man plötsligt ha den här typen av system för att det kan finnas ett militärt hot mot Sverige. Nu har ni mildrat det militära hotet. Nu blir det liksom ett allmänt hot på något sätt. Vad det är ni vill?

Det ska bli spännande att få följa utredningen som ska bli klar nu i maj. Men, återigen, hade vi fått en parlamentarisk utredning skulle det ha kunnat bli ett brett stöd i riksdagen för förslaget. Men det får vi tyvärr inte, och det är det som vi djupt beklagar.

Anf. 148 ALLAN WIDMAN (fp) replik:

Fru talman! Peter Rådberg säger att det är en lång rad av förbättringar och kompletteringar som har föreslagits och att det är osäkert huruvida vissa av dem ens kan genomföras. Får jag fråga vilka förändringar det råder osäkerhet om ifall de kan genomföras eller inte? Peter Rådberg nämnde detta i sitt anförande. Det är nu ett tag sedan, men jag hoppas att han kan erinra sig detta ändå.

Sedan efterlyser Peter Rådberg en utredning som ska bedöma behovet av signalspaning i kabel. Men alldeles nyss bedömde Peter Rådberg själv att det finns ett sådant behov. Han sade: Ett militärt alliansfritt land som Sverige behöver goda underrättelser. Vi är inte några kategoriska motståndare till signalspaning i kabel.

Jag har försökt följa den här frågan mycket noggrant de senaste två åren, fru talman, och för mig är det något av en överraskning att Miljöpartiet nu ställer upp bland de partier som inser att Sverige behöver ha den här möjligheten när kommunikationerna förändras och går från att färdas genom luften till att i stället färdas genom kablar.

När nu Peter Rådberg tillsammans med alla sina partikamrater har kommit ut som en vän av signalspaning är min konkreta fråga: Vad är det

som saknas i det upplägg som är presenterat i lagrådsremissen för att Miljöpartiet också ska kunna rösta ja här i riksdagen?

Jag förstår att ni pratar om många olika brister beträffande rättssäkerhet, förutsägbarhet och så vidare. Men rent konkret, Peter Rådberg, vad är det som saknas?

Anf. 149 PETER RÅDBERG (mp) replik:

Fru talman! Många av de 15 punkter som ni lade till den 25 september är väldigt luddiga. Det är väldigt svårt att veta vad ni egentligen vill. Nu ska det i och för sig tillsättas en utredning om detta, så vi kanske kan få något svar på det här senare. Men själva cloun i det hela är, som jag sade till Karin Enström, att vi naturligtvis vill ha en parlamentarisk utredning.

Den här typen av beslut som vi fattar i riksdagen måste även den borgerliga regeringen erkänna innebär ett intrång i integriteten. När man säger att vi har ett hot mot Sverige och att man därför måste ha en möjlighet att gå in och läsa mejl och annat måste man vara väldigt tydlig med vilken typ av hot det är man pratar om. Det försökte vi få fram i den förra debatten. Vi frågade om ni kunde beskriva hotbilden, men vi fick inget svar. Vi har haft flera debatter här i kammaren, men ni har inte kunnat presentera en enda hotbild. Trots detta säger ni att det finns en hotbild. Samtidigt säger ni att det inte finns någon hotbild över överskådlig tid. Ni pratar ju med kluven tunga i de här frågorna.

Vi har spridning av massförstörelsevapen, det finns IT-utveckling, och det finns terrorism i allmän bemärkelse. Det är klart att vi måste vara vakna på den punkten, och vi erkänner detta. Men frågan är vilken typ av signalspaning vi ska ha. I den frågan måste vi sitta ned tillsammans, inte bakom lyckta dörrar och bordlägga ärendet här i riksdagen ena dagen för att nästa dag komma fram med ett paketförslag, som hände. Det blir lite patetiskt, Allan Widman. Jag tror inte att ens du som jurist skulle kunna acceptera det här förfaringsättet.

Anf. 150 ALLAN WIDMAN (fp) replik:

Fru talman! Jag lyssnar mycket noga på Peter Rådberg just nu, och jag kan konstatera att han inte kan nämna en endaste konkret brist i det förslag som regeringen lämnar. Och det är inte alls några luddigheter. Det är ingen nattlig överenskommelse nedtecknad på baksidan av en näsduk som vi talar om, utan vi talar om ett fullständigt förslag till ny lagstiftning som har skickats till Lagrådet och som är helt offentligt i alla sina detaljer.

Vad, Peter Rådberg, är det som Miljöpartiet saknar för att kunna ställa upp här i kammaren och rösta ja till den signalspaning i kabel som enligt din egen bedömning verkligen behövs, inte minst i ett militärt alliansfritt land?

Peter Rådberg återkommer gång på gång till frågan vilka hot det är. Försvarsberedningen har sagt att några konkreta militära anfallshot mot Sverige inte finns. Vad är det för hot? frågar Peter Rådberg.

Det är så i säkerhetspolitiken, Peter Rådberg, att långt innan osäkerheter transformeras till hot bör man ha en uppfattning om den förändring som är på gång. Om vi ser hotet först när det är materialiserat, verkligen,

överhängande, ja, då är tyvärr ledtiderna i både försvars- och säkerhetspolitiken sådana att det är alldeles för sent.

Vi ska ha det här verktyget under lång tid. Vi märker om osäkerheten om den säkerhetspolitiska utvecklingen också i vårt närområde ökar. Det är väl självklart att vi inte ska behöva presentera konkreta hot för att använda oss av denna underrättelsemöjlighet. Den måste finnas på plats hela tiden, precis som vår militära underrättelsemyndighet finns på plats och har funnits på plats under lång tid, och våra civila underrättelsemyndigheter.

Anf. 151 PETER RÅDBERG (mp) replik:

Fru talman! Allan Widman begär det omöjliga. Vi har inte fått vara med en enda sekund på era möten, men vi ska ha en väldigt tydlig uppfattning om detta.

Vad det handlar om är att vi kommer att inköpa, eller kanske redan har gjort det, världens största dator som har möjligheten att inhämta all information från alla medborgare. Och innan detta går till domstol har man fullständig kontroll över Kalle, Stina och Pelle. Redan i det läget har integriteten brutits. Det som Allan Widman pratar om är kanske en stor del av det polisiära uppdraget och inte att det behövs den här typen av kabel.

Jag hade den stora äran att bli uppringd av BBC som frågade vad vi i Sverige höll på med när vi fattade det här beslutet i kammaren. De var mycket förvånade över att Sverige hade gått så långt. Då fick jag naturligtvis försöka redogöra objektivet för hur vi i Sverige såg på detta. BBC har alltså reagerat med en viss tvekan på att Sverige har gått väldigt långt. Sedan kan ju Allan Widman räkna upp några som tycker att det här är helt okej. Men du vet lika väl som jag att det finns många organisationer som har varit djupt kritiska till hur det här har hanterats och att det är ett ”brott mot integriteten”.

Att det finns mycket att diskutera i den här frågan är helt klart. Men, återigen, jag tycker att det är jättetråkigt att man, när vi fattar den här typen av politiska beslut i riksdagen, inte ens försöker bjuda in hela oppositionen. Då kunde ni åtminstone ha detta bakom ryggen att vi fick inbjudan men inte ville ta den. Vi kom ju inte ens in i ert finrum, och det beklagar jag.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)

15 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Skrivelse
2008/09:189 Biståndets resultat

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 7 maj

2008/09:906 Holmfärjan

av *Ibrahim Baylan* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2008/09:907 Sekretesskyddade unga

av *Carina Hägg* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2008/09:908 Skid-VM 2015

av *Patrik Forslund* (m)

till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2008/09:909 Könstypning

av *Carina Hägg* (s)

till statsrådet Gunilla Carlsson (m)

2008/09:910 Statligt stöd till sommarjobb för unga

av *Fredrik Olovsson* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 12 maj.

17 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 7 maj

2008/09:885 Anhörigas företrädare i placeringsärenden

av *Yvonne Andersson* (kd)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

2008/09:887 Miljödebatten kring fordon och transportsektorn

av *Carina Ohlsson* (s)

till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2008/09:888 Sekretess för skriftliga omdömen om elever

av *Lennart Sacrédeus* (kd)

till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

2008/09:889 Utökat bemyndigande för ESF-rådet

av *Luciano Astudillo* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2008/09:890 Ny förordning för ESF-rådet

av *Luciano Astudillo* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

Prot. 2008/09:113
7 maj

2008/09:892 Assistansersättning
av *Maria Lundqvist-Brömster* (fp)
till statsrådet *Maria Larsson* (kd)

2008/09:893 Omorganisation inom F 21
av *Fredrik Lundh* (s)
till försvarsminister *Sten Tolgfors* (m)

2008/09:895 Finansiering till organisationer som Snilleblixarna och Ung Företagsamhet
av *Agneta Berliner* (fp)
till näringsminister *Maud Olofsson* (c)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 12 maj.

18 § Kammaren åtskildes kl. 17.47.

Förhandlingarna leddes
av andre vice talmannen från sammanträdets början till ajourneringen
kl. 13.52,
av tredje vice talmannen därefter till och med 12 § anf. 109 (delvis) och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

KARI HASSELBERG

/Eva-Lena Ekman

1 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	1
2 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	2
3 § Offentlighets- och sekretesslag.....	2
Konstitutionsutskottets betänkande 2008/09:KU24	2
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)	2
4 § Vissa ändringar i lagen om elektronisk kommunikation	2
Trafikutskottets betänkande 2008/09:TU17	2
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)	2
5 § Vissa frågor om vårdnadsbidrag m.m.	3
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2008/09:SfU10	3
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)	3
6 § Trygghetssystemen utomlands.....	3
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2008/09:SfU11	3
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)	3
7 § Ändring av vissa övergångsbestämmelser	3
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2008/09:SfU12	3
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)	3
8 § Barnrättspolitik – förenklad beredning.....	3
Socialutskottets betänkande 2008/09:SoU20	3
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)	3
9 § Läkemedelsfrågor	3
Socialutskottets betänkande 2008/09:SoU24	3
Anf. 1 ELINA LINNA (v).....	3
Anf. 2 THOMAS NIHLÉN (mp)	5
Anf. 3 FINN BENGTTSSON (m)	8
Anf. 4 ELINA LINNA (v) replik.....	10
Anf. 5 FINN BENGTTSSON (m) replik	11
Anf. 6 ELINA LINNA (v) replik.....	11
Anf. 7 FINN BENGTTSSON (m) replik	12
Anf. 8 THOMAS NIHLÉN (mp) replik	12
Anf. 9 FINN BENGTTSSON (m) replik	13
Anf. 10 THOMAS NIHLÉN (mp) replik	14
Anf. 11 FINN BENGTTSSON (m) replik	14
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)	15
10 § Statens stöd till idrotten	15
Kulturutskottets betänkande 2008/09:KrU8	15
Anf. 12 LARS WEGENDAL (s).....	15
Anf. 13 TORBJÖRN BJÖRLUND (v).....	20
Anf. 14 GUNVOR G ERICSON (mp).....	22
Anf. 15 GÖRAN MONTAN (m)	25
Anf. 16 LARS WEGENDAL (s) replik.....	28
Anf. 17 GÖRAN MONTAN (m) replik	29
Anf. 18 LARS WEGENDAL (s) replik.....	29
Anf. 19 GÖRAN MONTAN (m) replik	30

(forts. 12 §).....	30
Ajournering.....	30
Återupptagna förhandlingar	30
11 § Frågestund	31
Anf. 20 TREDJE VICE TALMANNEN.....	31
<i>Den ekonomiska politiken.....</i>	<i>31</i>
Anf. 21 THOMAS BODSTRÖM (s)	31
Anf. 22 Finansminister ANDERS BORG (m)	31
Anf. 23 THOMAS BODSTRÖM (s)	31
Anf. 24 Finansminister ANDERS BORG (m)	32
<i>Alkoholpolitiken.....</i>	<i>32</i>
Anf. 25 ULF HOLM (mp).....	32
Anf. 26 Statsrådet MARIA LARSSON (kd).....	33
Anf. 27 ULF HOLM (mp).....	33
Anf. 28 Statsrådet MARIA LARSSON (kd).....	33
<i>Försvarsindustrin</i>	<i>34</i>
Anf. 29 HANS ROTHENBERG (m)	34
Anf. 30 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	34
Anf. 31 HANS ROTHENBERG (m)	34
Anf. 32 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	35
<i>Nedskärningarna i skolan.....</i>	<i>35</i>
Anf. 33 ROSSANA DINAMARCA (v).....	35
Anf. 34 Finansminister ANDERS BORG (m)	35
Anf. 35 ROSSANA DINAMARCA (v).....	36
Anf. 36 Finansminister ANDERS BORG (m)	36
<i>Pensionering av kommunanställda.....</i>	<i>37</i>
Anf. 37 GÖTE WAHLSTRÖM (s)	37
Anf. 38 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	37
Anf. 39 GÖTE WAHLSTRÖM (s)	37
Anf. 40 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	38
<i>Utvisning av iranska asylsökande</i>	<i>38</i>
Anf. 41 AMINEH KAKABAVEH (v).....	38
Anf. 42 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	38
Anf. 43 AMINEH KAKABAVEH (v).....	38
Anf. 44 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	39
<i>Den sociala barn- och ungdomsvården.....</i>	<i>39</i>
Anf. 45 TOBIAS KRANTZ (fp).....	39
Anf. 46 Statsrådet MARIA LARSSON (kd).....	39
Anf. 47 TOBIAS KRANTZ (fp).....	40
Anf. 48 Statsrådet MARIA LARSSON (kd).....	40
<i>Sveriges export av JAS 39 Gripen</i>	<i>40</i>
Anf. 49 PETER RÅDBERG (mp).....	40
Anf. 50 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	41
Anf. 51 PETER RÅDBERG (mp).....	41
Anf. 52 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	41
<i>Smittskyddsberedskapen.....</i>	<i>42</i>

Anf. 53	HELÉN PETTERSSON i Umeå (s)	42
Anf. 54	Finansminister ANDERS BORG (m)	42
Anf. 55	HELÉN PETTERSSON i Umeå (s)	42
Anf. 56	Finansminister ANDERS BORG (m)	43
<i>Kommunernas ansvar för LSS-stöd</i> 43		
Anf. 57	PER LODENIUS (c)	43
Anf. 58	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	43
Anf. 59	PER LODENIUS (c)	43
Anf. 60	Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	44
<i>Uttagsskatten på kooperativ vindkraft</i> 44		
Anf. 61	PER BOLUND (mp)	44
Anf. 62	Finansminister ANDERS BORG (m)	44
Anf. 63	PER BOLUND (mp)	45
Anf. 64	Finansminister ANDERS BORG (m)	45
<i>Fastighetsskatten</i> 46		
Anf. 65	INGER DAVIDSON (kd)	46
Anf. 66	Finansminister ANDERS BORG (m)	46
Anf. 67	INGER DAVIDSON (kd)	46
Anf. 68	Finansminister ANDERS BORG (m)	46
<i>Förändringen av trafikförsäkringen</i> 47		
Anf. 69	STEFAN WIKÉN (s)	47
Anf. 70	Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m)	47
Anf. 71	STEFAN WIKÉN (s)	47
Anf. 72	Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m)	48
<i>Pensionssystemet</i> 48		
Anf. 73	FINN BENGTTSSON (m)	48
Anf. 74	Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m)	48
Anf. 75	FINN BENGTTSSON (m)	49
Anf. 76	Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m)	49
<i>Barnfattigdomen</i> 49		
Anf. 77	VERONICA PALM (s)	49
Anf. 78	Finansminister ANDERS BORG (m)	50
Anf. 79	VERONICA PALM (s)	50
Anf. 80	Finansminister ANDERS BORG (m)	50
<i>Kriminalvårdens budget</i> 51		
Anf. 81	Andre vice talman BIRGITTA SELLÉN (c)	51
Anf. 82	Finansminister ANDERS BORG (m)	51
Anf. 83	TREDJE VICE TALMANNEN	51
12 § (forts. från 10 §) Statens stöd till idrotten (forts. KrU8) 52		
Anf. 84	GUNVOR G ERICSON (mp) replik	52
Anf. 85	GÖRAN MONTAN (m) replik	52
Anf. 86	GUNVOR G ERICSON (mp) replik	53
Anf. 87	GÖRAN MONTAN (m) replik	53
Anf. 88	TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik	54

Anf. 89 GÖRAN MONTAN (m) replik	54
Anf. 90 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik	55
Anf. 91 GÖRAN MONTAN (m) replik	55
Anf. 92 PER LODENIUS (c)	56
Anf. 93 LARS WEGENDAL (s) replik	58
Anf. 94 PER LODENIUS (c) replik	58
Anf. 95 LARS WEGENDAL (s) replik	58
Anf. 96 PER LODENIUS (c) replik	59
Anf. 97 HANS BACKMAN (fp)	59
Anf. 98 LARS WEGENDAL (s) replik	61
Anf. 99 HANS BACKMAN (fp) replik	62
Anf. 100 LARS WEGENDAL (s) replik	62
Anf. 101 HANS BACKMAN (fp) replik	63
Anf. 102 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik	63
Anf. 103 HANS BACKMAN (fp) replik	63
Anf. 104 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik	64
Anf. 105 HANS BACKMAN (fp) replik	65
Anf. 106 GUNVOR G ERICSON (mp) replik	65
Anf. 107 HANS BACKMAN (fp) replik	66
Anf. 108 GUNVOR G ERICSON (mp) replik	66
Anf. 109 HANS BACKMAN (fp) replik	67
Anf. 110 DAN KIHLESTRÖM (kd)	67
Anf. 111 LARS WEGENDAL (s) replik	69
Anf. 112 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik	69
Anf. 113 LARS WEGENDAL (s) replik	70
Anf. 114 DAN KIHLESTRÖM (kd) replik	70
Anf. 115 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m)	70
Anf. 116 GUNVOR G ERICSON (mp) replik	73
Anf. 117 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik	73
Anf. 118 GUNVOR G ERICSON (mp) replik	74
Anf. 119 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik	74
Anf. 120 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik	75
Anf. 121 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik	75
Anf. 122 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik	76
Anf. 123 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik	76
Anf. 124 LARS WEGENDAL (s) replik	77
Anf. 125 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik	77
Anf. 126 LARS WEGENDAL (s) replik	78
Anf. 127 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik	78
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)	79
13 § Statlig förvaltning	79
Finansutskottets betänkande 2008/09:FiU25	79

Anf. 128 MONICA GREEN (s)	79
Anf. 129 ULF HOLM (mp).....	80
Anf. 130 GÖRAN PETTERSSON (m)	81
Anf. 131 ULF HOLM (mp) replik.....	81
Anf. 132 GÖRAN PETTERSSON (m) replik.....	82
Anf. 133 ULF HOLM (mp) replik.....	82
Anf. 134 GÖRAN PETTERSSON (m) replik.....	83
Anf. 135 GUNNAR ANDRÉN (fp)	83
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)	84
14 § Ändrad tidpunkt för signalspaning i kablar.....	84
Försvarsutskottets betänkande 2008/09:FöU11	84
Anf. 136 KARIN ENSTRÖM (m)	84
Anf. 137 ALLAN WIDMAN (fp).....	85
Anf. 138 KALLE LARSSON (v).....	86
Anf. 139 ALLAN WIDMAN (fp) replik.....	87
Anf. 140 KALLE LARSSON (v) replik.....	87
Anf. 141 ALLAN WIDMAN (fp) replik.....	88
Anf. 142 KALLE LARSSON (v) replik.....	88
Anf. 143 PETER RÅDBERG (mp).....	89
Anf. 144 KARIN ENSTRÖM (m) replik	90
Anf. 145 PETER RÅDBERG (mp) replik.....	91
Anf. 146 KARIN ENSTRÖM (m) replik	91
Anf. 147 PETER RÅDBERG (mp) replik.....	92
Anf. 148 ALLAN WIDMAN (fp) replik.....	92
Anf. 149 PETER RÅDBERG (mp) replik.....	93
Anf. 150 ALLAN WIDMAN (fp) replik.....	93
Anf. 151 PETER RÅDBERG (mp) replik.....	94
(Beslut skulle fattas den 13 maj.)	94
15 § Bordläggning.....	94
16 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	95
17 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	95
18 § Kammaren åtskildes kl. 17.47.....	96

Prot. 2008/09:113
7 maj

Tryck: Elanders, Vällingby 2009